

Na osnovu člana 52. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ broj 31/2011, 112/2015 i 108/2016) i člana 4. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. Glasnik RS“ br. 14/2012, 5/2015 i 24/2017), JUBMES banka a.d. Beograd, objavljuje:

POLUGODIŠNJI IZVEŠTAJ za period januar - jun 2019. godine

Beograd, avgust 2019.

SADRŽAJ:

- Bilans uspeha
- Bilans stanja
- Izveštaj o ostalom rezultatu
- Izveštaj o promenama na kapitalu
- Izveštaj o tokovima gotovine
- Napomene uz finansijske izveštaje
- Odluka o usvajanju finansijskih izveštaja
- Izveštaj o poslovanju
- Odluka o usvajanju izveštaja o poslovanju
- Izjava lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja

JUBMES banka a.d. Beograd

UPRAVNI ODBOR

Broj: 6118/2019

Beograd, 30.08.2019.

Status: Usvojen

Na osnovu člana 26. stav 1 tačka 14) Statuta JUBMES Banke a.d. Beograd, Upravni odbor je na 106. sednici održanoj 30.08.2019. doneo sledeću

O D L U K A

1. Usvajaju se Finansijski izveštaji JUBMES banke a.d. Beograd za 30.06.2019. godine, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Bilans stanja, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine, kao i Napomene uz finansijske izveštaje Banke za 30.06.2019. godinu.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

 PRESEDNIK
Zoran Lilic

BILANS USPEHA

JUBMES banka a.d. Beograd

U periodu od 01.januara do 30.juna 2019. godine

	Napomena	u hiljadama dinara	
		2019.	2018.
Prihodi od kamata		376,790	292,337
Rashodi od kamata		(83,197)	(55,358)
Neto prihod po osnovu kamata	6	293,593	236,979
Prihodi od naknada i provizija		64,634	64,433
Rashodi naknada i provizija		(8,892)	(9,122)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	55,742	55,311
Neto dobitak/(gubitak) poo s.promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		-	-
Neto dobitak/(gubitak) po os.zaštite od rizika		-	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživanih za prodaju		-	-
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	8	6,243	13,181
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	9	-	9,944
Ostali poslovni prihodi	10	12,565	13,054
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	11	7,562	29,593
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD		375,705	358,062
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	12	(128,198)	(127,923)
Troškovi amortizacije	13	(17,566)	(15,979)
Ostali prihodi	14	11,738	278,025
Ostali rashodi	15	(137,809)	(121,954)
DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA		103,870	370,231
POREZ NA DOBITAK			
Dobitak po osnovu odloženih poreza		-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
DOBITAK/(GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA		103,870	370,231

Napomene na stranama od 6 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 16.08.2019. godine

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Slobodan Lečić
član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović
Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

U periodu od 01.januara do 30.juna 2019. godine

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
DOBITAK/(GUBITAK) PERIODA	103,870	370,231
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak: Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1,549	4,697
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(718)	(772)
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Pozitivni efekti promena dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-
Negativni efekti promena dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	560
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	831	3,365
UKUPAN POZITIVAN/ NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	104,701	373,596

Napomene na stranama od 6 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
administrativne podrške

član
Izvršnog odbora

Predsednik Izvršnog
odbora

BILANS STANJA
Na dan 30. jun 2019. godine

JUBMES banka a.d. Beograd

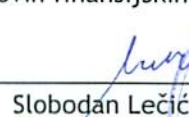

	Napomena	30.06.2019.	31.12.2018.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16	2,180,159	1,911,464
Založena finansijska sredstva		-	-
Hartije od vrednosti	17	499,292	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	1,343,092	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	19	9,925,086	9,432,859
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	-
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-
Investicije u zavisna društva	20	114	114
Nematerijalna ulaganja	21	24,083	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	1,335,695	1,320,238
Investicione nekretnine	22	246,157	253,176
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		25,051	25,051
Ostala sredstva	23	85,506	93,262
UKUPNO AKTIVA		15,674,678	15,623,162
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	51,707	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	11,293,984	11,281,932
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	-
Rezervisanja	26	45,416	45,883
Odložene poreske obaveze		115,896	115,896
Ostale obaveze	27	177,707	201,417
UKUPNO OBAVEZE		11,684,710	11,728,894
KAPITAL			
Akcijski kapital	28	3,080,297	3,080,297
Sopstvene akcije		-	-
Dobitak		103,870	485,815
Gubitak		-	(396,284)
Rezerve		805,801	724,440
UKUPNO KAPITAL		3,989,968	3,894,268
UKUPNO PASIVA		15,674,678	15,623,162

Napomene na stranama od 6 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Slobodan Lečić Miloš Vujnović

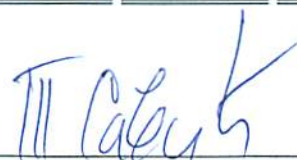
član Izvršnog odbora

Predsednik Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 30. juna 2019. godine

	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve - osnovna sredstva	Revalorizacione rezerve - HoV nerealizovani gubici	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godina	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2018.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(395,253)	3,489,499
Efeki prvi primene MSFI-povećanja	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,449)	-
Efeki prvi primene MSFI-smanjenja	-	-	-	-	-	-	(63,530)	63,530	27,872	-
Korigivano početno stanje	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(458,830)	3,425,922
Prenos na nerasporedjeni dobitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-	-
Raspodela dobiti-pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-
Ostala povećanja	-	-	-	-	-	-	5,644	465,279	20,536	491,459
Ostala smanjenja	-	(20,536)	-	-	-	-	(2,577)	-	-	(23,113)
Stanje na dan 31.12.2018.	2,912,133	-	168,164	-	742,433	(17,993)	465,279	20,536	(396,284)	3,894,268
Prenos na nerasporedjeni dobitak ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(465,279)	465,279	-	-
Raspodela dobiti-pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	(485,815)	396,284	(89,531)
Ostala povećanja	-	-	-	80,530	-	1,549	103,870	-	-	185,949
Ostala smanjenja	-	-	-	-	-	(718)	-	-	-	(718)
Stanje na dan 30.06.2019.	2,912,133	-	168,164	80,530	742,433	(17,162)	103,870	-	-	3,989,968

Napomene na stranama od 6 do 106 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić

Rukovodilac odeljenja finansija i izveštavanja

Slobodan Lečić

član Izvršnog odbora

Miloš Vujnović

Predsednik Izvršnog odbora

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	416,594	348,686
Prilivi od kamata	300,780	254,109
Prilivi od naknada	102,945	84,874
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	12,835	9,667
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	34	36
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(371,376)	(319,313)
Odlivi po osnovu kamata	(70,124)	(44,994)
Odlivi po osnovu naknada	(7,061)	(5,172)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(116,769)	(121,815)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(34,790)	(31,107)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(142,632)	(116,225)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	45,218	29,373
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	182,757,087	97,981,807
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	92,316,298	32,671,485
Smanjenje ostalih hova koje nisu namenjene investiranju	1,072	2,562,672
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	90,439,717	62,747,650
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(182,524,374)	(98,768,980)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(92,962,441)	(35,214,723)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hova koje nisu namenjene investiranju	(120,182)	(2,507,194)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(89,441,751)	(61,047,063)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	277,931	(757,800)
Plaćeni porez na dobit	-	-
Isplaćene dividend	(5,688)	(7,261)
Neto odliv/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	272,243	(765,061)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	2,510	119
Prilivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja I os	2,510	119
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(8,733)	(595)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja I os	(8,733)	(595)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(6,223)	(476)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	21,427,000
Odlivi po osnovu uzetih kredita	-	(21,077,000)
Neto priliv/odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	350,000

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za period od 01. januara do 30. juna 2019. godine

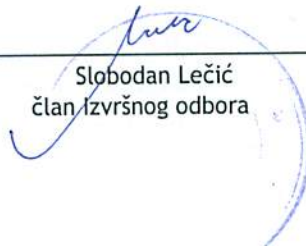
JUBMES banka a.d. Beograd

Svega prilivi gotovine	<u>183,176,191</u>	<u>119,757,612</u>
Svega odlivi gotovine	<u>(182,910,171)</u>	<u>(120,173,149)</u>
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	<u>266,020</u>	<u>(415,537)</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	905,016	1,236,726
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	<u>5,956</u>	<u>1,705</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	<u>1,176,992</u>	<u>822,894</u>

Napomene na stranama od 6 do 106
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Tatjana Savić
Rukovodilac odeljenja finansija i
izveštavanja

Slobodan Lečić
član Izvršnog odbora

Miloš Vujanović
Predsednik Izvršnog
odbora

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

JUBMES banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen i sada glasi: JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 30. juna 2019. godine zapošljavala 122 radnika (31. decembra 2018. godine 122 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi polugodišnji finansijski izveštaji Banke za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u smislu Zakona o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013 i 30/2018).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI). MSFI, u smislu Zakona, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 35/2014) utvrđen je zvaničan prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova MRS, odnosno MSFI izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni, a koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Međutim, s obzirom da je Zakonom o bankama propisano da je banka dužna da pri sastavljanju finansijskih izveštaja primenjuje MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka primene, moraju se primenjivati i MSFI koji su na snazi, a za koje nije obezbeđen prevod.

Za sve prethodne periode, Banka je sastavljala finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Banka je u skladu sa MSFI 1 "Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja" sastavila prve finansijske izveštaje u skladu sa MSFI za 2014.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za potraživanja i obaveze po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2018. godinu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ - Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja povezanih strana“ - Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (Nastavak)

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 - Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- SFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

a) *Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda (Nastavak)*

- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
 - Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja” - Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
 - Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
 - Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Prezentacija stavki ostalog kupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
 - Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima” - Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
 - Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine)

b) *Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni*

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 - „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” - Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine.
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 - Obelodanjivanja u učećima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i IFRS 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine.
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) *Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)*

- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC - 31 „Prihodi - transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine, uz dozvoljenu raniju primenu.
- IFRIC 22 - Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

(c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su na snazi od 1. januara 2019 ili će stupiti na snagu tokom 2019*

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11. koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 19, MRS 12, MRS 23 i IFRS 2) na snazi su od 1. januara 2019. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

- c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji su na snazi od 1. januara 2019 ili će stupiti na snagu tokom 2019* (Nastavak)

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izveštaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS", br. 107/2017 i 38/2018), koja je usklađena sa zahtevima revidiranog MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja".

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3 koje su zasnovane na važećim računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2.2. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Banka će nakon priznavanja obezvređenja plasmana, priznavati prihode od kamate u iznosu koji se dobija primenom efektivne kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova prilikom merenja gubitka od umanjenja vrednosti na knjigovodstvenu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto sadašnju vrednost.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidenciona kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita (Napomena 6). Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene efektivnog prinosa.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po ugovorenom kursu utvrđenom na međubankarskom sastanku deviznog tržišta koji je važio na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.4. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja (ili datum izmirivanja), odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

Finansijska sredstva se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 11).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja. U zavisnosti od poslovnog modela vrši se vrednovanje:

3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4.1. *Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (Nastavak)*

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

3.4.2. *Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)*

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha

3.4.3. *Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)*

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja nezadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha. Krediti u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika, ugovaranjem rasta cena na malo ili valutne klauzule, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Revalorizaciona kamata ili kursna razlika po osnovu preračuna u ugovorenoj stranoj valutu, prikazuje se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuirala kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restruktuirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezvređenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4.5. Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

3.4.6. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5. Prebijanje finansijskih strdstava

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju i njihov neto efekat se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 10).

3.7. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Posebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

3.9. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 24). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.10. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Pozitivan efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke.

Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 30. juna 2019. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.27-5.9%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	15.5%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjeno za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

Imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

3.11. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadivi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknaditi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.14. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

3.15. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Pored toga, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od jedne prosečne mesečne neto zarade u Republici Srbiji na svakih navršениh deset godina staža ostvarenog u Banci.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	5%
- Godišnji rast zarada	3%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.15. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 30. juna 2019. godine.

d) Učešće u dobiti

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.16. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, ostalog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.17. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala.

c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.19. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 29). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.21. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti potraživanja, Banka vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliu koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (Napomena 5.1)

b) Obezvredenje investicija

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala Odeljenje upravljanje rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najvećim delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenje rizika. Odeljenje upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći u potpunosti ili delimično da izmiri svoje dospelje obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima. Kreditni rizik primarno proističe iz aktivnosti kreditiranja, ali takođe i drugih transakcija koje uključuju bilansne i vanbilansne stavke, kao što su preuzete neopozive obaveze. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

Konzervativan pristup upravljanju kreditnim rizicima ogleda se u strogom poštovanju zakonske regulative, ispravkama vrednosti i rezervisanjima koja Banka formira za gubitke usled kreditnog rizika, kao i u održavanju stope adekvatnosti kapitala značajno iznad zakonski propisanog minimuma (8%).

Odobranjem kredita Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja mogućnost da korisnik kredita postane nesposoban da u potpunosti podmiri obaveze o dospeću. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija.

Odluke o odobravanju kreditnih izloženosti donosi Kreditni odbor ili Izvršni odbor Banke u zavisnosti od visine plasmana. Banka je usvojila limite do kojih svaki od navedenih odbora može donositi odluke. Odluku o kreditnom izlaganju preko nivoa limita odobravanja donosi Upravni odbor Banke.

Kreditni odbor Banke ima odgovornost za primenu procedura i politika koje osiguravaju da svako izlaganje je prethodno odobreno, procenjeno i kontrolisano. Svi krediti su prethodno pojedinačno procenjeni i odobreni od stručnih službi i Odeljenja upravljanja rizicima, a krediti preko usvojenog limita se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke. Kreditni odbor redovno izveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o svojim aktivnostima.

Banka redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Banka upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti zajmoprimaoca i potencijalnih zajmoprimaoca da ispune svoje obaveze otplate kamate i glavnice, odnosno, utvrđivanjem limita koncentracije na pojedinačnom i portfolio nivou prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, rezervi za procenjene gubitke, kao i utvrđivanjem adekvatne cene koja pokriva rizik plasmana.

Banka profesionalno primenjuje niz mera u cilju upravljanja kreditnim rizicima, ublažavanja i kontrole tog rizika u odnosima sa ugovornim stranama, uključujući:

- stroge kriterijume selekcije;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja kredita;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje;

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka utvrđuje potrebnu rezervu za procenjene gubitke na osnovu izvršene klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja odbačenu stavku od kapitala Banke utvrđenog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kreditna politika

Kreditna politika Banke sadrži osnovna opredeljenja, principe i kriterijume koje Banka primenjuje u svom poslovanju u nameri da obezbedi rentabilno poslovanje uz visoku likvidnost i jačanje konkurentne pozicije na finansijskom tržištu. Plasmani Banke usmeravaju se prvenstveno onim klijentima sa kojima Banka ima trajan poslovni odnos pod uslovom da se obezbeđuje maksimalna sigurnost i rentabilnost plasmana.

Banka odobrava kratkoročne i dugoročne kredite, okvirne kreditne aranžmane i sporazume o poslovnoj saradnji i druge proizvode pravnim licima koji uključuju kredite za likvidnost, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva. Najveći segment kreditnog portfolija Banke predstavljaju kreditne izloženosti privrednim društvima. Banka odobrava obezbeđene i neobezbeđene kreditne plasmane, u zavisnosti od procene prirode poslovnih aktivnosti klijenta, finansijske situacije klijenta, načina otplate kredita, kao i usklađenosti ukupne izloženosti Banke sa usvojenim limitima.

Banka odobrava različite vrste kreditnih proizvoda stanovništvu. U cilju procene nivoa izloženosti koje Banke smatra prihvatljivim da odobri, Banka utvrđuje kreditnu sposobnost klijenta i vrednost sredstva obezbeđenja po kreditu ukoliko se radi o obezbeđenim kreditima. Banka je razvila scoring sistem za fizička lica na osnovu kojeg se procenjuje rizik kreditnog izlaganja Banke fizičkim licima.

Preuzete obaveze kreditiranja

Garancije i odobreni akreditivi su neopoziva jemstva da će Banka izvršiti isplatu u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obaveze prema trećim stranama i predstavljaju jednaki kreditni rizik kao i krediti. Preuzete obaveze kreditiranja predstavljaju neiskorišćene delove odobrenih kreditnih okvira (revolving krediti i kreditne kartice), garancije ili akreditive, kao i ostale oblike jemstva. Obzirom da je kreditni rizik povezan s preuzetim neopozivim obavezama kreditiranja, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu jednakom ukupnim neiskorišćenim sredstvima. Međutim, očekivani iznos gubitka je manji od ukupnog iznosa neiskorišćenih odobrenih sredstava jer je većina preuzetih obaveza za kreditiranje povezana s održavanjem specifičnih kreditnih standarda od strane klijenata. Banka prati period do dospeća preuzetih obaveza kreditiranja jer navedene dugoročne obaveze predstavljaju veći kreditni rizik od kratkoročnih.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika

Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preuzima niz mera za upravljanje ovim rizikom (kreditna analiza, rangiranje dužnika, obezbeđivanje plasmana, i dr.). Upravljanje i kvantifikovanje kreditnog rizika sprovodi se korišćenjem metoda zasnovanih na najsavremenijim pristupima iz teorije i prakse.

Primenom ovakvog pristupa u Banci nije došlo do porasta kreditnog rizika u odnosu na prethodni izveštajni period. Banka ne očekuje da će u narednom periodu doći do porasta kreditnog rizika po osnovu promena u makroekonomskom okruženju.

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika

Identifikovanje visine kreditnog rizika, vrši se putem utvrđivanja klase rizika, odnosno kreditnog skora potencijalnih dužnika i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos, npr. pružaoci nematerijalne kreditne zaštite ili založni dužnici u slučaju pribavljanja materijalnih sredstava obezbeđenja, kao i procene sredstava obezbeđenja po potencijalnom izlaganju. Utvrđivanje klase rizika vrši se na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih faktora

Na osnovu analize zahteva i preliminarne analize podataka o podnosiocu zahteva (i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos u napred navedenom smislu), vrši se kreditna analiza finansijske pozicije predmetnog/ih lica i izrađuje Informacija o izvršenim analizama koja sadrži i mišljenje o kreditnom bonitetu predmetnog/ih lica, nameni i opravdanosti zahteva, podatke o povezanim licima predmetnog/ih lica, ostalim relevantnim podacima za merenje i konačnu procenu kreditnog rizika.

Nakon preliminarne analize pristupa se merenju i proceni kreditnog rizika koja se vrši u nezavisnom organizacionom delu za upravljanje rizicima, u skladu sa internim metodologijama procene kreditnog rizika, a na osnovu predviđenih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji definišu ocenu kreditnog rizika utvrđuje se klasa rizika lica sa kojima Banka potencijalno može da uspostavi poslovni odnos.

Mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima predstavlja jedan od obaveznih elemenata potrebnih za odlučivanje da li da se nastave dalje aktivnosti po osnovu zahteva za odobravanje izloženosti i prilaže se uz predmetni predlog organizacionih delova za preuzimanje rizika nadležnom telu za donošenje odluke, prilikom razmatranja i donošenja odluke.

Banka u proceni kreditnog rizika koristi pristup koji obuhvata sledeće osnovne komponente:

- Uvrđivanje verovatnoće neizvršenja obaveze dužnika. Ovaj pristup pretpostavlja obavezno ocenjivanje kreditnog rejtinga svakog dužnika, kao i procenu rizika svake poslovne transakcije. Pri tome, obezbeđuje se utvrđivanje rejtinga dužnika i kreditnog rizika pre donošenja odluke nadležnog odbora Banke o odobravanju kreditnih plasmana;
- Utvrđivanje izlaganja kreditnom riziku za svaki novi proizvod koji se uvodi u ponudu Banke;

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika (Nastavak)

- Utvrđivanje gubitaka zbog neizmirenih obaveza. Na ovaj način će se obezbediti pokazatelj stope naplate po neizmirenoj obavezi u zavisnosti od visine rizika konkretnog plasmana;
- Utvrđivanje redovnosti u servisiranju obaveza. Na ovaj način utvrđuje se jedan od bitnih elemenata koji se koristi i za procenu stvarne vrednosti plasmana (obezvređenje na pojedinačnom i kolektivnom nivou), klasifikaciju potraživanja i utvrđivanje iznosa za obračun potrebne rezerve za gubitke, a na osnovu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke;
- Propisivanje koncentracije izloženosti prema jednom dužniku, odnosno grupi povezanih lica, privrednoj grani i drugim relevantnim faktorima, radi obezbeđenja disperzije rizika;
- Utvrđivanje potrebnog kapitala za pokriće kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Kapital za pokriće izloženosti kreditnom riziku se posmatra kao regulatorni i interni. Banka u procesu procene interne adekvatnosti kapitala utvrđuje da li je regulatorno obračunat kapital prema izabranom pristupu Banke dovoljan za pokriće izloženosti Banke svim aspektima kreditnog rizika.

Kada se utvrdi da postoji rizik da obaveze klijenta neće biti ispunjene u celosti, tj. da će Banka biti u situaciji da mora da primeni mere u cilju naplate potraživanja po osnovu izloženosti, isplaćenog iznosa po osnovu aktiviranih garancija i drugih vanbilansnih stavki, vršiće se evidentiranje ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke vanbilansnih stavki, a u skladu sa Računovodstvenim politikama Banke i Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju

Banka upravlja kreditnim rizikom doslednom primenom Politika upravljanja kreditnim rizikom i drugih internih akata kojima su jasno definisane obaveze i odgovornosti svih organizacionih delova i lica uključenih u proces izlaganja kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom vrši se:

- Selekcijom kreditnih zahteva, putem korišćenja internih rejting sistema. Selekcija i ocena kreditnih zahteva vrši se na osnovu usvojene interne metodologije za procenu kreditnog rizika (rangiranje klijenata);
- Putem pribavljanja materijalnih i/ili nematerijalnih sredstava ublažavanja izloženosti kreditnom riziku. U zavisnosti od procenjenog rizika dužnika i vrste plasmana utvrđuje se potrebna vrsta i nivo obezbeđenja izloženosti;
- Primenom sistema limita, utvrđivanjem prihvatljivih iznosa izloženosti kreditnom riziku na nivou ukupnog portfolija, po segmentima i pojedinačno. Limiti se postavljaju u cilju ublažavanja izloženosti mogućim, ali nepredvidivim negativnim ekstremnim scenarijima koji dovode do tzv. stresnih gubitaka;
- Primenom sistema ranog upozoravanja. Ukoliko jedan ili više pokazatelja sistema ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, kategorija rizika dužnika, pokriće izloženosti obezbeđenjem i limiti izloženosti se odmah

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

- revidiraju;
- Primenom sistema identifikacije i upravljanja problematičnim izloženostima. U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa dužnikom i/ili pružaocem kreditne zaštite, izmena u klasifikaciji prema riziku. U cilju ostvarivanja najbolje moguće naplate po problematičnim izloženostima, usvaja se plan korektivnih mera sa utvrđenim aktivnostima i rokovima realizacije.

Operativno upravljanje kreditnim rizikom obuhvata i upravljanje kreditnim portfolijom Banke. Cilj upravljanja kreditnim portfolijom je poboljšanje odnosa prinosa i rizika celokupnog kreditnog portfolia Banke. Za potrebe minimiziranja ukupnog rizika portfolia, vrši se grupisanje plasmana u segmente po definisanim karakteristikama, npr: visina plasmana, ekonomski sektor, privredna grana, povezana lica, zatim analiza strukture i rizika plasmana i prinosa ukupnog portfolia, kao i utvrđivanje i redovno korigovanje cena koja odražavaju rizike i tržišne uslove.

Banka, u cilju ograničavanja koncentracije izloženosti kreditnom riziku, usklađuje svoje kreditno izlaganje sa regulatorno propisanim limitima, ali određuje i sekundarne (interne) limite za sve dužnike sa kojima uspostavlja poslovni odnos. Svrha limita je da visina eksponiranosti Banke prema konkretnoj ugovornoj strani ne ugrozi solventnost Banke i da obezbedi širu disperziju rizika. Interni limiti izloženosti za dužnike utvrđuju se u zavisnosti od vrste dužnika, prema utvrđenoj klasi rizika dužnika, finansijskoj situaciji dužnika, uzimajući u obzir i podatke o zaduženosti kod drugih finansijskih institucija.

Aktivnost Banke koja podrazumeva preuzimanje kreditnog rizika, koja predstavlja dominantnu poslovnu aktivnost Banke mora da bude izraz procesa planiranja koji primarno obuhvata planiranje izloženosti na agregatnom nivou, tj. prema nekoj od definisanih kategorija: sektor, privredna grana, vrsta izloženosti, klasa rizika i zemlja porekla klijenta, kao i realnu rizičnu poziciju Banke i njene mogućnosti.

Usvajanje agregatnih limita je u nadležnosti Upravnog ili Izvršnog odbora Banke, u zavisnosti od vrste i nivoa limita. Agregatni interni limiti se posmatraju na nivou poslovanja sa pravnim, odnosno fizičkim licima izloženim kreditnom riziku i na nižem nivou u okviru poslovanja sa pravnim licima prema klasifikaciji dužnika i privrednoj grani kojoj isti pripada.

Merenje koncentracije vrši se utvrđivanjem usklađenosti sa internim i regulatornim limitima prema pojedinačnim klijentima ili grupi povezanih lica, kao i utvrđivanjem HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao osnovne mere koncentracije, na individualnom i agregatnom nivou na osnovu iznosa izloženosti Banke.

Prihvatljivi nivo koncentracije izloženosti (limit) definisan je vrednošću HHI na osnovu obračuna koncentracije na agregatnom nivou za privredna društva i fizička lica i na individualnom nivou. U slučaju prevazilaženja ovih limita, izveštavaju se nadležni odbori Banke i utvrđuju potencijalne aktivnosti za svođenje izloženosti u okvire

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

definisane limitima, a koji mogu da podrazumevaju ograničavanje, na period do usklađivanja nivoa sa usvojenim limitom, dodatnog angažovanja ili dodatno usmeravanje sredstava ka pojedinim klasama rizika, proizvodima ili pojedinačnim dužnicima u zavisnosti od doprinosa istih nivou HHI. Odluku o odobrenju transakcije kojom se prevazilaze interni limiti rizika može da donese Izvršni odbor na osnovu predloga organizacionih delova nadležnih za preuzimanje rizika koncentracije.

Banka prati koncentraciju i na nivou instrumenata kreditne zaštite (sredstva obezbeđenja), uključujući i ročnu i valutnu nausklađenost između izloženosti i instrumenata kreditne zaštite.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja kreditnim rizikom su definisane primarno Politikama upravljanja kreditnim rizikom, kao i drugim internim aktima Banke i detaljno su prikazane u godišnjem izveštaju „Objavljivanje podataka i informacija JUBMES banke a.d. Beograd“ koji se sastavlja u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016).

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivni primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivnu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezbeđenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolia (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja od dužnika,
- prestanak obračuna kamate,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika uz umanjeње ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika
- prodaja potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica.

Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Dodeljivanje klase rizika odslikava verovatnoću da će dužnik dospeti u neizmirenje obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematičan	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017 i 114/2017) u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Politikom su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala. Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, Kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo безусловne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolaterala koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima ili drugim internim aktima Banke ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala se vrši na osnovu dodatnih procene.

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribaviće se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolaterala obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolaterala, vrednovanje kolaterala se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolaterala u pitanju. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolaterala, najmanje jednom u tri godine.

Osnovicu za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala) ili vrednost

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za razvrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja (Nivo 1, 2 i 3) u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, Nivo 1 i Nivo 2 predstavljaju "potklase" u okviru Performing-a, pri čemu se u Nivo 2 svrstavaju Performing potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja. Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (12-mesečni očekivani kreditni gubici se obračunavaju za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju "lifetime" očekivani kreditni gubici). Banka je razvila internu metodologiju za obračun obezvređenja za privredna društva i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je važeća efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora. U kontekstu obračuna "lifetime" očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka. Za izloženosti koje pripadaju segmentu "Low Default Portfolio" (države, i banke), za potrebe obračuna obezvređenja koriste se godišnji PD-ijevi objavljeni od strane rejting agencije Moody's, kao i LGD u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala (45%), s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje Select 9.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odslikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se obračun obezvređenja takvog plasmana radi svođenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju primenjuje promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do promene rejtinga za 2 ili više klase, za privredna društva, odnosno 2 kategorije po klasifikaciji NBS za banke, preduzetnike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i 2 eksterna rejtinga za države i centralnu banku,

- potraživanje nije u statusu neizvršenja obaveza, ali je restrukturirano, i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2. Ispunjenost bilo kog kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen ni jedan od navedenih kriterijuma potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neispunjenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispuni ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, čiju sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, utvrdi da je iznos potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2, u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka za procenu obezvređenja na grupnoj osnovi za potraživanja od privrednih društava koristi sledeće parametre:

- Stopa neizvršenja obaveza;
- Gubitak u slučaju nastupanja statusa neizvršenja obaveza;
- Vrednost izloženosti;

Stopa neizvršenja obaveza za svakog pojedinačnog klijenta izračunava se na osnovu klasifikacije pojedinačnog dužnika prema kreditnom riziku utvrđene primenom validiranog internog modela i služi za izračunavanje procenta ispravke vrednosti.

Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza izračunava se na osnovu utvrđene stope naplate po potraživanjima koja su dospela u neizvršenje obaveza na nivou ukupnih potraživanja Banke od pojedinačnih dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza. Za potrebe obračuna stope naplate izračunava se diskontovana vrednost naplaćenih potraživanja koja se stavlja u odnos sa ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u status neizvršenja obaveza, na nivou pojedinačnog dužnika. Naplaćena potraživanja se diskontuju na trenutak prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza.

Ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u neizvršenje obaveza smatra se aktuelna knjigovodstvena vrednost potraživanja u trenutku prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza uvećana za knjigovodstvenu vrednost potraživanja koja dospevaju na naknadne datume nakon ulaska dužnika u status neizvršenja obaveza u periodu dok se dužnik nalazi u navedenom statusu. Stopa naplate koja se koristi u obračunu obezvređenja na kolektivnom nivou, predstavlja prosečnu stopu naplate na nivou portfolia ukupnih potraživanja od dužnika, koji su dospeli u status neizvršenja obaveza u definisanom periodu u odnosu na datum obračuna.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) i očekivanje da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolaterala, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala. Za specifične vrste kolaterala ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolaterala se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknadivim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospele kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknadiive vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršena ispravka vrednosti datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih delova, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u dcnji preko tri godine;
- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u dcnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu kolektivno obezvređenih finansijskih sredstava priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate evidentiraće se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje (Nastavak)

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis),

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju gde se nastavlja obračun i evidentiranje iste za interne potrebe Banke.

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je i plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja. Tokom izveštajnog perioda Banka je restrukturirala potraživanje od 6 fizičkih lica i jednog pravnog lica.

Procedurom za Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

U odnosu na prethodni period dopunjena su interna akta Banke u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije vezano za upravljanje problematičnim izloženostima.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Kvantitativni pokazatelji kvaliteta aktive prikazani su u napomeni broj 35. Dodatne informacije koje se odnose na kvalitet aktive objavljuju se u Godišnjem izveštaju o Objavljivanje podataka i informacija banke, u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016), koji je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji Banke.

5.2. Rizik likvidnosti

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolazu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti. Usaglašena i kontrolisana neusaglašenost dospeća i obaveza su fundamentalne za upravljanje likvidnošću. Nije uobičajeno da se uvek i u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređeni period i da su različite vrste. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar razlog da rukovodstvo veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja Banke.

Kod upravljanja strukturnim rizicima Banka posebnu pažnju pridaje riziku likvidnosti i kamatnom riziku u delu bilansa koji se ne vrednuje po fer vrednosti. Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju nepredviđenih potreba.

Likvidnost potrebna za plaćanje iznosa po izdatim garancijama i akreditivima na poziv je značajno manja od iznosa preuzetih obaveza jer Banka u pravilu ne očekuje da treća strana povuče iznose prema sklopljenim ugovorima. Ukupni ugovoreni iznos preuzetih obaveza kreditiranja na dan bilansa ne predstavlja nužno buduće potrebne novčane tokove, jer će mnoge od preuzetih obaveza isteći ili biti raskinute bez potrebe njihovog finansiranja.

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 34.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke (Službeni glasnik 103/2016) počev od 30.06.2017. godine, banke su dužne da na mesečnom nivou izračunavaju pokazatelj pokrića likvidnom aktivom.

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava u toku narednih trideset dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Zaštitni sloj likvidnosti predstavlja iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

Banka u likvidnu aktivu može uključiti pozicije aktive uz ispunjavanje uslova propisanih napred navedenom Odlukom, i sastoji se od likvidne aktive prvog reda, likvidne aktive prvog A reda i likvidne aktive prvog B reda. Najznačajnije pozicije koje Banka uključuje u likvidnu aktivu su: novac u blagajni, viškovi likvidnih sredstava, potraživanja po osnovu REPO operacija sa NBS, iznos izdvojene dinarske i devizne obavezne rezerve iznad obračunatog iznosa dinarske i devizne obavezne rezerve, ulaganja u dužničke hartije od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija. Napred navedene pozicije ispunjavaju uslove da budu uključene u likvidnu aktivu prvog reda.

Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom računa zbirno u svim valutama koje glase bilansne pozicije i vanbilansne stavke koje ulaze u obračun pokazatelja, kao i pojedinačno u svakoj značajnoj valuti, pri čemu banka iznose svih ostalih i značajnih valuta u dinare preračunava po zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna.

Valuta se smatra značajnom ako ukupan iznos obaveza iz bilansa stanja banke i vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja banke, a koje su izražene i izmiruju se u toj valuti čini 5% ili više od 5% ukupnog iznosa obaveza banke.

Za potrebe obračuna pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, pozicije u dinarima indeksirane deviznom klauzulom tretiraju se kao pozicije u dinarima bez devizne klauzule.

5.3. Tržišni rizici

Banka preuzima tržišne rizike koji predstavljaju rizike fluktuacije u novčanim tokovima finansijskih instrumenata usled promena faktora tržišnih rizika, koji obuhvataju promene deviznih kurseva, cena finansijskih instrumenata i drugo.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Ukoliko Banka ne može vrednost pozicija da iskaže po fer vrednosti Banka koristi alternativne metode za vrednovanje. Bankarska knjiga primarno obuhvata sredstva i obaveze iz aktivnosti komercijalnog bankarstva i poslovanja sa stanovništvom.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizilazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

U pogledu tržišnih rizika pozicija u knjizi trgovanja Banka primenjuje period predviđanja 10 dana i podrazumeva da kretanja na tržištu u periodu predviđanja neće odstupati od uočenih trendova na osnovu podataka o kretanjima na tržištu u prethodnom periodu od 250 radnih (trgovačkih) dana. Kvalitet VaR modela se kontinuirano ispituje kroz proces testiranja unazad uz evidenciju izuzetaka i ispitivanje razloga, kao i sprovođenje redovne interne validacije modela.

Obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva izloženost Banke riziku promene kursa stranih valuta u slučaju neuravnotežene devizne pozicije kao i u slučaju neuravnotežene pozicije pojedinačnih valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kursa i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost klijenata da vraćaju kredite u deviznom znaku.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kursa na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu uskladenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja usklađenosti pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom najmanje jednom nedeljno na redovnim sednicama, a po potrebi i na vanrednim sednicama upravlja deviznim rizikom na bazi kupoprodaje deviza od strane komitenata, kao i plana plasiranja sredstava od strane kreditnog odeljenja, a za koje je planirano ugovaranje valutne klauzule kao instrumenta zaštite. Na bazi ovih informacija Odbor donosi odluke o kupovini ili prodaji deviza, kao i

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

o arbitražama deviza radi upravljanja dugim ili kratkim pozicijama u pojedinim valutama.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 36.

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik je rizik fluktuacije tržišnih cena hartija od vrednosti, koje će uticati na fer vrednost ulaganja i ostalih izvedenih finansijskih instrumenata. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolia plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjena za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak)

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolia, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću vrednost finansijskih instrumenata koji se vode u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope, odnosno rokova promene kamatnih stopa sredstva i obaveza na koje su ugovorene promenjive kamatne stope.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Banka je izložena raznim oblicima kamatnog rizika, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje i izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiše da se kamatne stope utvrđuju na različitom nivou u zavisnosti od rizika plasmana, roka plasiranja, sredstava obezbeđenja uredne otplate kredita, dinarskog ili deviznog iskaza kredita i slično.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan. Sredstva i obaveze u Napomeni 38a su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu. Sagledavanje izloženosti Banke kamatnom riziku u aktivnostima koje se evidentiraju u bankarskoj knjizi, vrši se kroz analizu uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i vrednost kapitala Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka ugovarala za osnovne finansijske instrumente u 2019. godini dat je u sledećoj tabeli:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	1.25%	-
Kreditni domaćim banaka do 7 dana	1.80%-2.60%	-
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (EUR)	-	0.02%-0.12%
Oročeni depoziti kod inostranih banaka (USD)	-	1.50%-2.25%
Deponovani višak likvidnih sredstava	1.75%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine	5.0%-21.70%	5.00%-6.50%
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine	5.50%-8.00%	3.80%-6.00%
Factoring	5.00%-11.35%	4.60%-6.17%
Eskont menica	5.53%-10.03%	-
Pasiva		
Transakcioni depoziti stanovništva	0%-1.0% pa	0.1%-0.3% pa
Transakcioni depoziti pravnih lica	0.4%-2.5% pa	-
Oročeni depoziti banaka i dr. fin. org. do jedne godine	1.90%-2.20%	-
Oročeni depoziti stanovništva do jedne godine	2%-3.75%	0.01%-1.40%
Oročeni depoziti stanovništva preko jedne godine	4%-4.25%	1.4%-1.8%
Oročeni depoziti pravnih lica do jedne godine	0.40%-5.0%	0.10%-2.30%

5.5. Rizici koncentracije izloženosti banke

U 2019. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Odeljenje upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 37.

5.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koja se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspelih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.8. Operativni rizik (Nastavak)

U toku prvog polugodišta 2018. godine u Bazi operativnih gubitaka nisu evidentirani stvarni kvantifikovani operativni gubici (isključujući potencijalne nekvantifikovane gubitke čiju vrednost nije moguće adekvatno utvrditi).

5.9. Upravljanje kapitalom

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom koja predstavlja stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno odgovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenljivim makroekonomskim uslovima, kao stratejski resurs, za podršku Banke u ostvarenju njenog stratejskog poslovnog plana. Planom kapitala, Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja, i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016), utvrđena je politika izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke; i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjeni za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 30.06.2017. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Kapitalni zahtevi za pokriće kreditnog, tržišnih i operativnog rizika i obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala utvrđuju se u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke. Obračun zahteva za kapital za pokriće kreditnog rizika utvrđuje se na osnovu kreditnim rizikom ponderisane aktive.

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Za potrebe obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, na pozicije bilansne aktive i vanbilansnih stavki primenjuju se prilagođavanja vrednosti tih pozicija ili odgovarajućih pondera, a kroz tehnike ublažavanja, čija je primena definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike jednak je zbiru kapitalnih zahteva za poslovne aktivnosti iz knjige trgovanja, odnosno kapitalnog zahteva za cenovni rizik i kapitalnih zahteva za devizni rizik. Kapitalni zahtev za cenovni rizik se utvrđuje za pozicije u vidu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i to po osnovu opšteg i specifičnog rizika tih pozicija knjige trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje se na osnovu neto otvorene devizne pozicije Banke.

Banka sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji će se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost za preuzimanje rizika.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 30. juna 2018. i 31. decembra 2017. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala prikazani su u Napomeni 38.

5.10. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Pravična (fer) vrednost (Nastavak)

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.11. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	3,693	1,283
Domaće banke i druge finansijske organizacije	10,180	1,659
Strane banke	78	940
Preduzeća	173,853	141,195
Stanovništvo	18,999	17,922
Ostalo	306	449
<i>Hartije od vrednosti i ostali plasmani</i>		
Repo poslovi sa NBS	-	1,301
Obavezna rezerva kod NBS	4,134	4,402
Eskont menica	62,522	60,593
Državne obveznice i zapisi	7,163	6,844
Obveznice Iraka	5,130	4,449
Factoring	90,652	51,291
Ostalo	80	7
Ukupno	376,790	292,337
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	418	2,207
Preduzeća	15,214	11,724
Javna preduzeća	19,599	1,712
Stanovništvo	20,157	17,108
Javni sektor	20,895	21,014
Strana lica	141	92
Drugi komitenti	6,774	1,502
Ukupno	83,197	55,358
Dobitak po osnovu kamata	293,593	236,979

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	24,612	20,130
- naknade po osnovu faktoringa	-	6,193
- naknade za eskont menica	-	7,841
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	30,628	20,085
- naknade po poslovima sa stanovništvom	7,708	8,350
- ostale naknade za bankarske usluge	1,686	1,834
Ukupno	64,634	64,433

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	1,445	1,561
- u inostranstvu	4,237	3,831
Ostale naknade i provizije	3,210	3,730
Ukupno	8,892	9,122
Dobitak po osnovu naknada i provizija	55,742	55,311

8. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Pozitivne kursne razlike	81,581	147,815
Negativne kursne razlike	(75,339)	(134,634)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	6,243	13,181

9. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Dobitak po os. investicija u pridružena društva	-	9,944
Gubitak po os. investicija u pridružena društva	-	-
Neto (rashodi) / prihodi od investicija u pridružena društva	-	9,944

10. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	9,361	9,507
Prihodi od dividendi	34	36
Ostali prihodi	3,170	3,511
Ukupno	12,565	13,054

11. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 16)	hartije od vrednosti (Napomena 17)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Kredit i potraživanja od banaka i drugih. fin. Organizacija (Napomena 18)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	Ostala sredstva (Napomena 23)	Vanbilansna aktiva (Napomena 29)	Ukupno
Stanje na dan								
1. januar 2018. godine	-	-	4,056	8,869	261,319	1,156	12,785	288,185
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda	34	11,291	-	15,729	444,053	563	17,491	489,161
Kursne razlike	(1)	769	-	(4)	(398)	(16)	(3)	347
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja	(20)	(5,558)	-	(13,626)	(404,079)	(48,069)	(10,473)	(481,825)
Prva primena msfi 9	18	325	-	(1,098)	62,618	(138)	1,852	63,577
Ostalo	-	-	(4,056)	-	(137,002)	48,448	-	(92,610)
Stanje na dan								
31. decembra 2018. godine.	31	6,827	-	9,870	226,510	1,944	21,652	266,834
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda	13	4,507	-	11,225	139,975	146	6,577	162,443
Kursne razlike	1	80	-	(10)	(181)	3	(6)	(113)
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja	(32)	(5,213)	-	(10,894)	(143,624)	(454)	(7,038)	(167,255)
Prenošenje u vanbilansnu evidenciju i ostala preknjižavanja	-	-	-	-	(4,138)	-	-	-
Stanje na dan								
30. juna 2019. godine	13	6,201	-	10,192	218,541	1,639	21,185	257,771

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Troškovi neto zarada i naknada	86,614	86,836
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	34,168	34,473
Ostali lični troškovi	7,416	6,614
Ukupno	128,198	127,923

13. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 25)	15,428	14,679
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 25)	2,139	1,301
Ukupno	17,566	15,979

14. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Prihod od smanjenja obaveza	8,990	121,663
Prihod od sticanja imovine	-	155,213
Ostali prihodi	2,748	1,149
Ukupno	11,738	278,025

15. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	2018.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	28,499	28,218
Usluge	38,181	27,450
Ostali nematerijalni troškovi	28,350	26,077
Materijal i energija	11,365	11,224
Premije osiguranja	15,040	14,127
Ostali rashodi	16,374	14,858
Ukupno	137,809	121,954

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	30.06.2019	U hiljadama dinara 31.12.2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	61,122	56,854
Blagajna:		
- u dinarima	34,573	51,556
- u stranoj valuti	121,107	131,080
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	1,960,000	1,400,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	3,095	271,559
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	275	446
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,180,172	1,911,495
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12a)</i>	<i>(13)</i>	<i>(31)</i>
Stanje na dan	2,180,159	1,911,464

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj žiro račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži; obaveze u dinarima i devizama po osnovu depozita, kredita i drugih sredstava primljenih iz inostranstva u periodu od 1. oktobra 2008. do 31. marta 2010. godine - i to do prvobitno utvrđenog roka dospeća tih obaveza, a najkasnije do 31. decembra 2014. godine; deo dinarskih depozita primljenih po poslovima u ime i za račun trećih lica, koji ne prelaze iznose plasmana odobrenih iz tih depozita; sredstva oročene dinarske štednje prikupljena u periodu od 31. oktobra do 8. novembra 2010. godine - i to do isteka perioda na koji je oročena ta štednja, pod uslovom da nije indeksirana deviznom klauzulom, kao i obaveze u dinarima i devizama po osnovu sredstava finansijske podrške koje je obezbedila Agencija za osiguranje depozita u skladu sa zakonom.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godina: 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godina: 0%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godina: 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godina: 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 30. juna 2019. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 609,425 hiljada dinara (31. decembar 2018. i 2017. godine: 659,062 hiljada dinara i 458,045 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije. Kamatna stopa na iznos ostvarenog presečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u prvoj polovini 2019. godine kretala se u visini od 1.25% na godišnjem nivou (2018. godine od 1,25% do 1.75% godišnje).

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godina: 20%); i

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godina: 13%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godina: 62%); i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godina: 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 30. juna 2019. godine iznosila 4,845 hiljada evra (31. decembar 2018. godine: 5,264 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 30. juna 2019. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je tokom prvih šest meseci 2019. godine iznosila 1.75% na godišnjem nivou. Prosečna kamatna stopa na repo transakcije sa blagajničkim zapisima Narodne banke Srbije se u toku 2019. kretala u rasponu od 1,77% do 2,38% na godišnjem nivou.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	61,122	56,854
Gotovina u blagajni	34,572	51,557
	<u>95,694</u>	<u>108,411</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	962,597	667,194
Gotovina u blagajni	121,107	131,080
	<u>1,083,704</u>	<u>798,274</u>
Ukupna gotovina	<u>1,179,398</u>	<u>906,685</u>
Minus Ispravka vrednosti deviznih računa	<u>(2,406)</u>	<u>(1,669)</u>
Stanje na dan 30. jun	<u><u>1,176,992</u></u>	<u><u>905,016</u></u>

17. HARTIJE OD VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Hov po fer vrednosti kroz BU	9	307
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija privrednih društava	28	(270)
Hov po fer vrednosti kroz ostali rezultat	19,078	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti akcija banaka u stečaju	(11,428)	(32,216)
	<u>7,687</u>	<u>6,856</u>
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	175,622	174,981
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	617	615
Državni zapisi RS	325,449	324,973
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	(3,883)	(3,900)
	<u>497,806</u>	<u>496,669</u>
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, bruto	<u>505,493</u>	<u>503,525</u>
<i>Minus:</i> Ispravka vrednosti (Napomena 11a)	<u>(6,201)</u>	<u>(6,827)</u>
Stanje na dan	<u><u>499,292</u></u>	<u><u>496,698</u></u>

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	<u>30.06.2019.</u>	<u>U hiljadama dinara 31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Domaće banke	3,923	206,194
Druge finansijske organizacije	318,500	170,000
NBS	-	-
	<u>322,423</u>	<u>376,194</u>
U stranoj valuti:		
Strane banke	1,021,985	661,863
Druge finansijske organizacije	4,717	4,728
Domaće banke	2,873	1,033,624
	<u>1,029,575</u>	<u>1,700,215</u>
Obračunata kamata i naknada u dinarima	1,369	53
Obračunata kamata u stranoj valuti	-	-
Razgraničena potraživanja od naknada u dinarima	(83)	(88)
Kreditni i potraživanja od banaka i dr. finansijskih organizacija, bruto	<u>1,353,284</u>	<u>2,076,374</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12a)</i>	<u>(10,192)</u>	<u>(9,870)</u>
Stanje na dan	<u><u>1,343,092</u></u>	<u><u>2,066,504</u></u>

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	<u>30.06.2019.</u>	<u>U hiljadama dinara</u> <u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Javna preduzeca	2,013,279	2,954,053
Preduzeća	6,509,624	5,410,055
Stanovništvo	559,555	552,768
Javni sektor	331,365	249,619
Ostalo	133,211	133,453
	<u>9,547,034</u>	<u>9,299,948</u>
U stranoj valuti:		
Preduzeća	281,985	294,389
Stanovništvo	3,669	3,284
Strana lica	269,554	53,728
	<u>555,208</u>	<u>351,401</u>
Obračunata kamata u dinarima	32,696	12,332
Obračunata naknada u dinarima	2,701	2,036
Obračunata kamata u stranoj valuti	439	25
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	37,251	23,202
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	11,170	11,347
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(42,872)	(40,922)
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	<u>10,143,627</u>	<u>9,659,369</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12a)</i>	<u>(218,541)</u>	<u>(262,510)</u>
Stanje na dan	<u>9,925,086</u>	<u>9,432,859</u>

20. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	114	114
	<u>114</u>	<u>114</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12a)</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>114</u>	<u>114</u>

21. OSNOVNA SREDSTVA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti	Oprema i ostala os	Zemljište	Ukupno	Nemate- rijalna imovina
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. januara 2018. godine	882,753	291,274	504,017	1,678,044	46,067
Povećanja	-	4,611	-	4,611	9,226
Otuđivanje i rashodovanje	-	(12,518)	-	(12,518)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	882,753	283,367	504,017	1,670,137	55,293
Povećanja	-	30,885	-	30,885	12,869
Amortizacija	(6,552)	(8,876)	-	(15,428)	(2,139)
Otuđivanje i rashodovanje	-	(12,154)	-	(12,154)	-
Stanje 30. jun 2019. godine	876,202	293,221	504,017	1,673,440	66,023
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. januara 2018. godine	92,657	239,781	-	332,438	39,023
Povećanja	13,103	14,451	-	27,554	2,917
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	105,760	244,139	-	349,899	41,940
Otuđivanje i rashodovanje	-	(12,154)	-	(12,154)	-
Stanje 30. Jun 2019. godine	105,760	231,985	-	337,745	41,940
Neotpisana vrednost na dan: - 30. jun 2019. godine	770,442	61,236	504,017	1,335,695	24,083
-31. decembra 2018. godine	770,442	39,228	504,017	1,320,238	13,353

Na dan 30. juna 2019. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 30. juna 2019. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

22. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

a) Stalna sredstva namenjena prodaji

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Stalna sredstva namenjena prodaji	25,051	25,051
Stanje na dan	25,051	25,051

22. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI (Nastavak)

b) Investivione nekretnine	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	209,395	209,395
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	36,762	43,782
Stanje na dan	246,157	253,176

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 1,217.94 m². Koristeći eksterne i interne izvore informacija rukovodstvo Banke smatra da iskazana vrednost investicionih nekretnina u poslovnim knjigama na dan 30. juna 2019. godine odražava tržišnu (fer) vrednost.

23. OSTALA SREDSTVA

	30.06.2019.	31.12.2018.
U dinarima:		
Potraživanja po osnovu naknada za bolovanje	231	819
Dati avansi u dinarima	869	54
Potraživanja po osnovu zakupa	4,025	20,389
Zalihe i sitan inventar u upotrebi	4,675	432
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	4,135
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	13,857	24,397
Potrazovanja po osnovu prodaje sredstava obezbedjenja	20,340	19,416
Ostale investicije	302	302
Ostala potraživanja u dinarima	21,017	27,972
	89,713	97,916
U stranoj valuti:		
Preduzeća	178	-
Stanovništvo	347	346
Ostalo	1,040	1,078
	1,566	1,424
Ostala sredstva, bruto	91,281	99,340
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(4,136)	(4,134)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12a)</i>	(1,639)	(1,944)
Ukupno	(5,775)	(6,078)
Stanje na dan	85,506	93,262

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	30.06.2019			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	6,137	-	6,137	35,034	-	35,034
Domaće banke	-	-	-	809	-	809
Ostale finansijske organizacije	6,592	14,756	21,348	24,105	-	24,105
Ukupno	12,729	14,756	27,485	59,948		59,948
U stranoj valuti						
Strane banke	19,891	-	19,891	19,019	-	19,019
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,331	-	4,331	4,799	-	4,799
Ukupno	24,222	-	24,222	23,818	-	23,818
Stanje na dan	36,951	14,756	51,707	83,766	-	83,766

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	30.06.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	1,917,554	460,899	2,378,453	2,711,067	510,000	3,221,067
Preduzeća	1,017,904	81,591	1,099,495	1,420,701	61,228	1,481,929
Stanovništvo	262,176	10,556	272,732	221,770	727	222,497
Javni sektor	2,265,500	12,458	2,277,958	549,349	36,588	585,937
Drugi komitenti	443,786	36,469	480,255	761,831	12,458	774,289
Ukupno	5,906,920	601,973	6,508,893	5,664,718	621,001	6,285,719
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	108,023	-	108,023	23,896	-	23,896
Preduzeća	1,463,876	98,883	1,562,759	1,838,626	98,792	1,937,418
Stanovništvo	1,722,494	1,365,091	3,087,585	1,603,278	1,370,235	2,973,513
Drugi komitenti	8,761	17,963	26,724	43,493	17,893	61,386
Ukupno	3,303,154	1,481,937	4,785,091	3,509,293	1,486,920	4,996,213
Stanje na dan	9,210,074	2,083,910	11,293,984	9,174,011	2,107,921	11,281,932

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 0.40% do 5.00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na depozite oročene u stranoj valuti Banka plaća kamatu od 0.10% do 2.30%.

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 2.00% do 3.75% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.01% do 1.40% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute, a na depozite u stranoj valuti preko jedne godine od 1.40% do 1,80% godišnje.

Struktura depozita i ostalih obaveza prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	3,654,383	4,827,558
Štedni depoziti	2,639,941	2,652,235
Depoziti po osnovu datih kredita	123,622	25,824
Namenski depoziti	1,847	2,202
Ostali depoziti	3,384,930	3,617,509
Overnight depoziti	1,450,000	130,000
Ostale obaveze	39,260	26,604
Stanje na dan	11,293,984	11,281,932

26. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	21,185	21,652
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)	<u>24,231</u>	<u>24,231</u>
Stanje na dan	<u><u>45,416</u></u>	<u><u>45,883</u></u>

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremnine za penzije, jubilarne nagrade zaposlenih i neiskorišćene godišnje odmomore za 2018. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 5%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% godišnje a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

27. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Obaveze za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	-	30
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	13,614	1,896
Ostale obaveze prema zaposlenima	12,027	12,024
Obaveze prema dobavljačima	13,195	7,064
Obaveze po osnovu lizinga	17,789	
Obaveze iz dobitka	2,266	11,256
Ostale obaveze u dinarima	53,837	7,477
Ostale obaveze u stranoj valuti	5,876	105,005
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	13,192	42,619
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	<u>45,909</u>	<u>14,046</u>
Stanje na dan	<u><u>177,707</u></u>	<u><u>201,417</u></u>

28. KAPITAL BANKE

a) Struktura kapitala Banke	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Aksijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,080,297	3,080,297
Ostale rezerve iz dobiti	80,530	-
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	742,433	742,433
Nerealizovani gubici	(17,162)	(17,993)
Rezerve	805,801	724,440
Dobitak	103,870	485,815
Gubitak	-	(396,284)
Stanje na dan	3,989,968	3,894,268

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Aksijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Aksijski kapital Banke na dan 30. juna 2019. godine iznosi 2,912,133 hiljada dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 2,912,133 hiljadu dinara i bio je podeljen na 288,330 akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara).

Učešće domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 30. juna 2019. godine 84.43%, a stranih lica 15.57% (na dan 31. decembra 2018. godine taj odnos je bio 84.43%, odnosno 15.57%).

Postupak preknjižavanja na nosioce akcija u Centralnom registru hartija od vrednosti po osnovu okončanog postupka sukcesije kapitala bivše SFRJ u kapitalu Banke, sprovele su sve države bivše SFRJ osim Republike Hrvatske na koju se odnosi oznaka SFRJ u strukturi akcionara Banke na dan 30. juna 2019. godine.

28. KAPITAL BANKE (Nastavak)

a) Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Struktura akcionara Banke na dan 30. juna 2019. godine je sledeća:

	30.06.2019.		U hiljadama dinara 2018.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
Alta pay group doo Beograd SFRJ	830,473	28.52%	-	0.00%
Alfa - plam a.d. Vranje	155,156	5.33%	155,156	5.33%
Telegroup	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Tinolex llc	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Đokić Pavlica Danijela	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	119,968	4.12%	119,968	4.12%
Convest ad Novi Sad - zbirni račun	108,252	3.72%	112,898	3.88%
Ministarstvo finansija i trezora - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	100,000	3.43%	100,000	3.43%
Caluks doo	97,364	3.34%	97,364	3.34%
Federalno ministarstvo finansija BIH	58,014	1.99%	58,014	1.99%
Ministarstvo finansija Republike Makedonije	50,601	1.74%	50,601	1.74%
Energoprojekt holding ad	40,966	1.41%	40,966	1.10%
Union banka dd Sarajevo	32,138	1.10%	32,138	1.41%
Ostali (zbirno):	632,280	21.71%	1,458,107	50.07%
Stanje na dan	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

U maju 2019. godine Republika Srbija je svoje učešće u Banci od 28,51% prodala kupcu Alta pay group d.o.o. Beograd, koji je time postao pojedinačno najveći akcionar Banke.

Emisiona premija na dan 30. juna 2019. godine iznosi 168,164 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2018. godine 168,164 hiljada dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 30. juna 2019. godine iznose 725,271 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2018. godine 724,440 hiljada dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 742,433 hiljade (na dan 31. decembra 2018. godine 742,433 hiljada dinara), i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od 17,162 hiljade (na dan 31. decembra 2018. godine 17,993 hiljada dinara).

Revalorizacione rezerve, koje na dan 30. juna 2019. godine iznose 742,433 hiljade dinara (31. decembar 2018. godine: 742,433 hiljada dinara), formirane su kao rezultat evidentiranja pozitivnih efekata procene osnovnih sredstava i svodenja vrednosti ulaganja u hartije od vrednosti raspoloživih za prodaju na tržišnu vrednost.

29. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	171,481	170,977
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	3,516,151	3,295,150
Derivati	0	0
Primljena jemstva za obaveze	56,912,183	44,229,707
Druge vanbilansne pozicije	7,107,299	6,808,570
Stanje na dan	67,707,114	54,504,404

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	167,615	167,003
Ostali komisioni poslovi u dinarima	3,866	3,974
Stanje na dan	171,481	170,977

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	949,731	955,358
-u stranoj valuti	33,605	32,504
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	1,892,342	1,709,511
-u stranoj valuti	567,421	528,893
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučenih kredita i garancija	73,052	68,884
Stanje na dan	3,516,151	3,295,150

29. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Obveznice Republike Irak	4,105	4,090
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	0	1,974,047
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,382,482	1,355,597
Izdate garancije bez pravnog dejstva	594,538	613,080
Rizične vanbilansne stavke	1,647,066	1,462,475
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	3,479,108	1,399,281
Stanje na dan	7,107,299	6,808,570

30. SUDSKI SPOROVI

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica, samo radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je u potpunosti izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Protiv Banke, kao drugotužene, se vodi sudski spor u vrednosti od 250,000 hiljada dinara, a pozvana je i kao umešač u drugoj parnici po istom pravnom osnovu, a u vezi sa potraživanjima od Republike Irak. Banka je vezano za naplatu potraživanja od Republike Irak bila angažovana isključivo kao administrator i da je kao takva u potpunosti usaglasila sva potraživanja koja su nosioci posla imali od Republike Irak, te da je isplata poverilaca izvršena kroz emisiju obveznica pod istim uslovima za sve poverioce.

Banka je tužena u sudskom sporu radi proglašenja izvršenja prodaje stana nedopuštenim; (vrednost spora 2,478.hiljada dinara), dva sudska spora radi utvrđivanja ništavnosti založne izjave; (vrednost 6,837 hiljada dinara), kao i zahtevom za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije u iznosu od 18,084 hiljade dinara. U toku ove godine primljena je tužba, kojom se pokreće spor protiv Banke u vrednosti od 56,515 hiljade dinara radi naknade štete od strane trećeg lica a po tvrdnji istog da je napred navedeni iznos uložio u adaptaciju zgrade Banke. Protiv Banke se vodi i sedam radnih sporova.

Banka ne očekuje da će sudski sporovi rezultirati bilo kakvom obavezom za plaćanje, odnosno smatra da nema potrebe za formiranje rezervisanja.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. juna 2019. godine i 31. decembra 2018. proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	734,910	1,232,608
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8,361)	(12,949)
	<u>726,549</u>	<u>1,219,659</u>
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	14,658	10,494
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(339)	(655)
	<u>14,319</u>	<u>9,839</u>
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	611	4,605
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(3)	(55)
	<u>608</u>	<u>4,550</u>
Plasmani, neto	<u><u>741,477</u></u>	<u><u>1,234,048</u></u>
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	806,455	1,175,319
Depoziti rukovodstva Banke	79,156	68,834
Depoziti ostalih povezanih lica	19,278	22,379
	<u>904,890</u>	<u>1,266,532</u>
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,059,856	1,199,031
Rukovodstvo Banke	1,473	1,360
Ostala povezana lica	31	674
	<u>1,061,360</u>	<u>1,201,065</u>

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- b) Zarade i ostala primanja Upravnog, Izvršnog i drugih odbora Banke osnovanih u skladu sa Zakonom, kao i ključnih zaposlenih u prvom polugodištu 2019. i 2018. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	30.06.2019.	30.06.2018.
Bruto zarade i naknade zarada	17,347	14,200
Učešće u dobitku	7,813	-
Jubilarne nagrade	-	-
Ostala lična primanja	-	-
Bruto naknade članovima Upravnog odbora Odbora za reviziju i drugih odbora u skladu sa zakonom	7,459	7,014
	32,619	21,214

32. KREDITNI RIZIK

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uviđa se da se na dan 30. jun 2019. godine 62% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (31. decembar 2018: 66%), a 15% se odnosi na činidbene garancije (31. decembar 2018: 13%).

	30.06.2019.		U hiljadama dinara 31.12.2018.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,305,707	1,296,934	2,016,492	2,008,431
Krediti i potraživanja od komitenata	10,182,717	9,962,696	9,708,670	9,480,302
Finansijska sredstva	188,594	182,892	187,102	180,880
Investicije u druga društva	480	479	481	479
Ostala bilansna aktiva	108,130	106,702	116,586	114,855
Ukupno bilansne pozicije	11,785,629	11,549,702	12,029,331	11,784,947
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	983,335	980,102	987,861	984,064
Činidbene garancije	2,459,763	2,442,713	2,238,404	2,221,855
Nepokriveni akreditivi	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveza	1,719,512	1,718,610	1,530,928	1,529,622
Ukupno vanbilansne stavke	5,162,610	5,141,425	4,757,193	4,735,541
Ukupno	16,948,239	16,691,127	16,896,524	16,520,488

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 98.8% (31. decembar 2018: 98.8%) portfolija čine pojedinačno neobezvređena potraživanja, a od čega 92.6% (31. decembar 2018: 98.04%) pripadaju nivou 1 kreditnog kvaliteta;
- Od ukupne maksimalne izloženosti kreditnom riziku pojedinačno je obezvređeno 1.2% izloženosti (31. decembar 2018: 1.2%);

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

33. KREDITNI RIZIK

b) Krediti i plasmani

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine prema kvalitetu plasmana. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	U hiljadama dinara	
					Ispravka vrednosti / rezervisanje	Ukupno neto
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,305,179	-	-	1,305,179	(8,773)	1,296,934
Kredit i potraživanja od komitenata						
<i>Kredit i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	6,487	261	45	6,793	(266)	6,527
- kreditne kartice	23,394	539	12	23,945	(122)	23,824
- hipotekarni krediti	143,583	9,586	0	153,169	(1,311)	151,858
- ostali plasmani	360,647	29,562	2,303	392,512	(4,039)	388,474
<i>Kredit i potraživanja od pravnih lica:</i>						
- velika	3,718,158	-	-	3,718,158	(33,810)	3,684,348
- mikro, mala i srednja	5,050,151	282,073	203,065	5,535,289	(174,830)	5,360,459
- ostalo	352,850	-	-	352,850	(5,646)	347,204
	9,655,270	322,021	205,425	10,182,716	(220,022)	9,962,694
Finansijska sredstva						
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7,650	-	-	7,650	-	7,650
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	36	-	-	36	-	-
- do dospeća	-	180,908	-	180,908	(5,701)	175,207
	7,686	-	3,348	188,594	(5,701)	182,982
Investicije u druga društva	481	-	-	481	(2)	479
Ostala bilansna aktiva	107,760	-	370	108,130	(1,428)	106,702
Vanbilansne stavke	4,620,381	541,500	729	5,162,610	(21,185)	5,141,424
Ukupno na 30.06.2019.	15,696,756	1,044,958	206,523	16,948,237	(257,111)	16,691,125
Ukupno na 31.12.2018.	16,456,696	121,645	208,184	16,786,524	(266,036)	16,520,488

Ukupna ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke sa 30. junom 2019. godine iznose 257,111 hiljada dinara (31. decembar 2018: 266,036). Od tog iznosa 57,573 hiljade dinara se odnosi na pojedinačno obezvređene kredite i plasmane (31. decembar 2018: 49,135), a 199,538 hiljada dinara (31. decembar 2018: 216,901) na kolektivno obezvređene

33. KREDITNI RIZIK

c) Sektorska struktura ispravki vrednosti i rezervisanja

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, na dan 30. jun 2019. i 31. decembar 2018. godine prikazana je kako sledi:

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Ukupno	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
Sektor finansija i osiguranja	381,600	(7,646)	-	-	2	(2)	381,601	(7,648)
Sektor privrednih društava	6,383,657	(123,063)	282,026	(11,072)	203,078	(56,521)	6,868,761	(190,656)
Sektor stanovništva	534,236	(3,331)	39,949	(2,051)	2,707	(702)	576,892	(6,084)
Sektor stranih lica	1,293,551	(8,568)	180,908	(5,701)	0	-	1,474,459	(14,270)
Ostali sektori	2,483,861	(17,259)	47	(1)	8	(8)	2,483,916	(17,269)
Ukupno bilansna aktiva	11,076,904	(159,868)	502,930	(18,825)	205,795	(57,233)	11,785,629	(235,926)
	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje
Sektor privrednih društava	4,114,032	7,753)	540,690	(9,916)	311	(311)	4,655,033	(17,980)
Sektor stanovništva	42,524	390)	757	(9)	417	(31)	43,698	(430)
Ostali sektori	463,825	2,773)	54	-	-	-	463,878	(2,773)
Ukupno vanbilansne stavke	4,620,381	10,917)	541,500	(9,925)	729	(343)	5,162,610	(21,184)
Ukupno stanje na dan 30.06.2019. godine	15,697,285	170,785)	1,044,430	(28,750)	206,524	(57,575)	16,948,239	(257,110)
Ukupno stanje na dan 31.12.2018. godine	15,533,762	184,739)	1,044,562	(32,146)	208,200	49,151	16,786,523	(266,036)

d) Kvalitet aktive koja se klasifikuje

Kvalitet portfolia Banke, klasifikovan u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 30. juna 2019. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	4,717	230,005	96,865	443	49,572	381,601
Sektor privrednih društava	1,319,139	1,906,331	3,261,438	174,890	206,962	6,868,761
Sektor stanovništva	283,712	134,871	120,465	23,216	14,629	576,892
Sektor stranih lica	973,863	260,457	5,335	232,632	2,172	1,474,459
Ostali sektori	519,967	844,550	1,090,154	24,850	4,394	2,483,916
Ukupno	3,101,397	3,376,215	4,574,258	456,030	277,729	11,785,629
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,590,634	1,290,400	1,326,716	446,972	311	4,655,033
Sektor stanovništva	24,171	10,767	4,715	2,596	1,448	43,698
Ostali sektori	66,937	303,292	63,689	29,960	0	463,878
Ukupno	1,681,742	1,604,459	1,395,120	479,528	1,760	5,162,610
Ukupno na 30.06.2018.	4,783,139	4,980,674	5,969,378	935,558	279,489	16,948,239

Kvalitet portfolia Banke na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	4,740	1,200,046	209,662	313	52,437	1,467,198
Sektor privrednih društava	1,352,584	1,497,356	2,417,127	316,918	175,148	5,759,134
Sektor stanovništva	335,904	136,267	68,540	3,113	13,290	557,116
Sektor stranih lica	649,225	4,899	9,772	231,523	1,113	896,532
Ostali sektori	630,925	957,396	863,210	897,376	443	3,349,351
Ukupno	2,973,379	3,795,965	3,568,311	1,449,244	242,430	12,029,331
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,489,118	1,012,479	1,311,215	569,053	310	4,382,175
Sektor stanovništva	35,147	10,536	1,776	1,637	1,870	50,966
Ostali sektori	63,861	222,756	6,682	30,753	-	324,052
Ukupno	1,588,126	1,245,772	1,319,673	601,442	2,181	4,757,193
Ukupno na 31.12.2018.	4,561,505	5,041,736	4,887,985	2,050,687	244,611	16,786,524

33. KREDITNI RIZIK

e) Kvalitet aktive koja se klasifikuje (Nastavak)

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

f) Raspored kolaterala po aktivi koja se klasifikuje

Kategorija	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Ispravke vrednosti	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Rezervisanje	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja-vanbilansna aktiva
A	3,101,397	(17,498)	1,662,052	1,681,742	(2,229)	658,714
B	3,376,215	(59,215)	1,099,393	1,604,459	(3,801)	140,954
V	4,574,258	(85,540)	516,545	1,395,120	(8,883)	167,617
G	456,030	(16,467)	-	479,528	(5,925)	-
D	277,729	(57,205)	-	1,760	(346)	-
Ukupno na 30.06.2019.	11,785,629	(235,926)	3,277,990	5,162,610	(21,185)	967,285
Ukupno na 31.12.2018.	12,029,330	(244,384)	2,854,304	4,757,193	(21,652)	1,035,058

g) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica i preduzetnika na nivou pojedinačnog potraživanja.

Bilansna aktiva sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznosi 205,792 hiljade dinara na dan 30. juna 2019. godine (31. decembra 2018: 207,711), dok ispravka vrednosti navedene bilansne aktive iznosi 57,230 hiljada dinara (31. decembra 2018: 48,652).

Vanbilansne stavke sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznose 729 hiljada dinara (31. decembra 2018.: 482), dok rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama iznose 343 hiljade dinara (31. decembra 2018: 482).

34. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 30. juna 2019. godine prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara

	<u>Do 1 meseca</u>	<u>Od 1 do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Preko 1 godine</u>	<u>Bez roka dospeća</u>	<u>Ukupno</u>
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	2,177,063	-	-	-	3,096	2,180,159
Hartije od vrednosti	1	-	208,476	283,129	7,686	499,292
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,207,081	-	136,011	-	-	1,343,092
Kredit i potraživanja od komitenata	1,563,800	1,421,843	4,635,128	2,304,315	-	9,925,086
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	24,083	24,083
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,335,695	1,335,695
Investicione nekretnine	-	-	-	-	246,157	246,157
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	11,442	12,746	20,496	15,407	25,415	85,506
Ukupna aktiva	<u>4,959,387</u>	<u>1,434,589</u>	<u>5,000,111</u>	<u>2,602,851</u>	<u>1,677,740</u>	<u>15,674,678</u>

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

OBAVEZE						U hiljadama dinara
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	Ukupno
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	48,663	3,000	-	-	44	51,707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	1,049,217	851,354	5,123,715	4,229,679	40,019	11,293,984
Rezervisanja	-	-	-	45,416	-	45,416
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	22,776	20,869	6,218	15,238	112,606	177,707
Ukupna pasiva	1,120,656	875,223	5,129,933	4,290,333	268,565	11,684,710
Ročna neusklađenost						
Na dan 30. juna 2019.	<u>3,838,731</u>	<u>559,366</u>	<u>(129,822)</u>	<u>(1,687,482)</u>	<u>1,409,175</u>	<u>3,989,968</u>
Na dan 31. decembra 2018.	<u>3,778,307</u>	<u>1,261,758</u>	<u>(68,617)</u>	<u>(2,763,582)</u>	<u>1,686,402</u>	<u>3,894,268</u>

Plasmani i obaveze bez ugovorenog roka dospeća raspoređeni su u ročni okvir bez roka.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti u većem delu stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne mogu očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 30. junom 2019. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

34. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

b) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednost pokazatelja likvidnosti utvrđenog prema regulativi NBS na dan 30. juna 2019. i 2017. godine i relevantne vrednosti u toku prve polovine 2018. i 2017. godine date su u sledećim tabelama:

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Pokazatelj likvidnosti		
30. juna	1.42	2.58
Prosek 1/2 godine	1.92	2.46
Najniži iznos	1.11	1.53
Najviši iznos	2.92	3.58
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Uži pokazatelj likvidnosti		
30. juna	1.05	0.93
Prosek 1/2 godine	1.14	1.34
Najniži iznos	0.54	0.87
Najviši iznos	1.68	2.23
	<u>30.06.2019</u>	<u>30.06.2018</u>
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	119.73%	143.35%

c) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine:

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

	<u>30.06.2019.</u>	<u>30.06.2018.</u>
Pokazatelj promptne likvidnosti	10.24%	21.79%
Pokazatelj likvidnih sredstava	11.36%	21.84%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	28.23%	16.25%

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 30. juna 2019. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	U hiljadama dinara	
					Aktiva koja nije izložene riziku kamatne stope	Ukupno
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	1,959,987	-	-	-	220,172	2,180,159
Hartije od vrednosti	-	-	208,476	283,130	7,687	499,292
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	247,327	97,511	28,182	-	970,072	1,343,092
Kredit i potraživanja od komitenata	1,450,711	3,603,359	2,446,176	2,240,002	184,839	9,925,086
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	24,083	24,083
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,335,695	1,335,695
Investicione nekretnine	-	-	-	-	246,157	246,157
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	-	-	-	-	85,506	85,506
Ukupna aktiva	3,658,025	3,700,870	2,682,834	2,523,131	3,109,818	15,674,678

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	Ukupno
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	6,429	-	-	-	45,278	51,707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	6,096,880	1,718,965	1,129,053	805,379	1,543,707	11,293,984
Rezervisanja	-	-	-	-	45,416	45,416
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	115,896	115,896
Ostale obaveze	487	2,444	2,828	11,976	159,973	177,707
Ukupno obaveze	6,103,796	1,721,409	1,131,880	817,355	1,910,270	11,684,710
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
- Na dan 30. jun 2019.	<u>(2,445,770)</u>	<u>1,979,461</u>	<u>1,550,953</u>	<u>1,705,776</u>	<u>1,199,548</u>	<u>3,989,968</u>
- Na dan 31. decembra 2018.	<u>(1,752,892)</u>	<u>2,356,309</u>	<u>716,387</u>	<u>1,673,586</u>	<u>900,877</u>	<u>3,894,268</u>

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	50bp				Promena u nivou kamatnih stopa -50bp			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	3,485	559	133	4,177	(3,485)	(559)	(133)	(4,177)
Efekat na kamatno osetljivu obavezu	(2,552)	(1,049)	(74)	(3,675)	2,552	1,049	74	3,675
Neto efekat promene kamatnih stopa:								
30.jun 2019. godine	933	(490)	59	502	(933)	490	(59)	(502)
31.decembar 2018. godine	1,021	(344)	(57)	620	(1,021)	344	57	(620)

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 30. juna 2019. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2019. godine nakon oporezivanja bio bi manji za 1,123 hiljade dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 30. juna 2019. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2019. godine bio bi manji za 2,552 hiljade dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 30. juna 2019. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2019. godine bio bi manji za 692 hiljade dinara, kao rezultat manjih prihoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 30. juna 2019. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, rezultat za prvu polovinu 2019. godine nakon oporezivanja bio bi manji za 3,485 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

Stanje na dan	U hiljadama dinara		
	Promena kamatnih stopa u procentnim poenima	Promena neto kamate u %	Promena neto kamate
30. jun 2019. godine	+/-0.5	-/+0.10	-/+502
31. decembar 2018. godine	+/-0.5	-/+0.12	-/+620

35. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

c) Koeficijent osetljivosti i relativni disperitet

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijenta osetljivosti) i kroz odnos kumulativnog disperiteta i ukupne aktive (relativni disperitet).

Stanje na dan	U hiljadama dinara		Koeficijent osetljivosti	Relativni disperitet
	Kamatno osetljiva aktiva	Kamatno osetljiva pasiva		
30. jun 2019. godine	12,564,860	9,774,440	1.29	0.25
31. decembar 2018. godine	12,507,667	9,514,277	1.31	0.25

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

- a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 30. juna 2019. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	101,051	13,755	8,722	674	124,202	2,055,957	2,180,159
Hartije od vrednosti	112,444	379,161	-	-	491,605	7,687	499,292
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	951,957	75,030	-	14	1,027,001	316,091	1,343,092
Kredit i potraživanja od komitenata	3,404,089	57,626	-	-	3,461,715	6,463,371	9,925,086
Ostala sredstva	39,385	-	-	-	39,385	1,687,664	1,727,049
Ukupna aktiva	4,608,927	525,572	8,722	688	5,143,909	10,530,769	15,674,678
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	24,222	-	-	-	24,222	27,485	51,707
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,456,842	313,440	14,799	10	4,785,091	6,508,893	11,293,984
Rezervisanja	4,722	4,584	-	2,904	12,211	33,206	45,416
Ostale obaveze	18,295	5,190	1	-	23,486	270,117	293,603
Ukupno obaveze	4,504,081	323,214	14,800	2,915	4,845,009	6,839,701	11,684,710
Neto devizna pozicija							
- Na dan 30. juna 2018.	104,846	202,358	(6,078)	(2,226)	298,899	3,691,068	3,989,968
- Na dan 31. decembra 2018.	30,631	195,987	(5,387)	(2,760)	218,471	3,675,797	3,894,268

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 30. juna 2019. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		U hiljadama dinara					
		EUR	Devizna klauzula vezana za EUR	USD	Devizna klauzula vezana za USD	Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans
Aktiva	Dinari	1,667,204	2,941,722	525,572	-	9,410	5,143,908
	EUR	14,139	24,948	4,457	-	80	43,625
Obaveze	Dinari	4,484,894	19,186	323,214	-	17,714	4,845,008
	EUR	38,036	163	2,741	-	150	41,090

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

	Ukupno	U hiljadama dinara Promena u kursu	
		10%	-10%
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	124,202	12,420	(12,420)
Hartije od vrednosti	491,605	49,161	(49,161)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,027,001	102,700	(102,700)
Kredit i potraživanja od komitenata	3,461,715	346,172	(346,172)
Ostala sredstva	39,385	3,939	(3,939)
Ukupna aktiva	5,143,909	514,391	(514,391)
OBAVEZE			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	24,222	(2,422)	2,422
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,785,091	(478,509)	478,509
Rezervisanja	12,211	(1,221)	1,221
Ostale obaveze	23,486	(2,349)	2,349
Ukupne obaveze	4,845,009	(484,501)	484,501
Neto izloženost deviznom riziku:			
30. juna 2018. godine		29,890	(29,890)
31. decembar 2018. godine		21,847	(21,847)

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

a) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak):

U slučaju da je na dan 30. juna 2019. godine domaća valuta (RSD) zabeležila pad za 10% u odnosu na strane valute, dobit za prvo polugodište 2019. godine nakon oporezivanja bila bi manja za RSD 29,890 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U slučaju da je na dan 30. juna 2019. godine domaća valuta (RSD) zabeležila rast za 10% u odnosu na strane valute, a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobit za prvo polugodište 2019. godine nakon oporezivanja bila bi veća za RSD 29,890 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U odnosu na 2018. godinu, dobit u prvom polugodištu 2019. godine je bila više pod uticajem promena kursa stranih valuta, prvenstveno usled većeg iznosa neto otvorene devizne pozicije Banke u odnosu na kraj 2018. godine.

36. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

d) Pokazatelj deviznog rizika

	<u>30.06.2019.</u>	<u>30.06.2018.</u>
Pokazatelj deviznog rizika		
30.jun	7.95%	14.95%
Prosek 1/2 godine	7.57%	4.43%
Najniži iznos	5.49%	0.56%
Najviši iznos	13.43%	14.95%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2019. godine kretao u rasponu od 5.49% do 13.43%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

37. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	<u>30.06.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Evropa-EU	1,008,495	703,218
Evropa-ostalo	260,457	6,932
Afrika	57,058	59,016
Azija	182,923	180,758
Australija	-	-
Ukupno	<u>1,508,933</u>	<u>949,923</u>

Potraživanja se najvećim delom odnose na plasmane po osnovu stanja na računima kod ino banaka 67.73% (2018: 31.83%) i otkup potraživanja od lica iz drugih zemalja 17.85% (2018: 1.52%).

38. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 30. juna 2019. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine, kao i koeficijenti adekvatnosti kapitala:

	<u>30.06.2019.</u>	<u>U hiljadama dinara</u> <u>31.12.2018.</u>
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Osnovni kapital	<u>3,080,297</u>	<u>3,080,297</u>
Gubici iz ranijih godina	-	(396,284)
Ostale rezerve	80,530	-
Revalorizacione rezerve	725,271	724,440
Nematerijalna ulaganja	<u>(24,083)</u>	<u>(13,353)</u>
Potrebna rezerva iz dobiti	-	-
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Ukupan kapital (1)	3,861,901	3,394,987
Izloženosti rizicima		
Izloženost kreditnom riziku	11,957,543	11,560,591
Izloženost riziku druge ugovorne strane	-	-
Izloženost deviznom riziku	307,200	226,617
Izloženost operativnom riziku	<u>1,034,913</u>	<u>1,034,913</u>
Izloženost cenovnom riziku	-	-
Ukupno (2)	<u>13,299,656</u>	<u>12,822,121</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>29.04%</u>	<u>26.48%</u>

Obračun adekvatnosti kapitala izvršen je u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, koja je usklađena sa Bazel III standardima.

38. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke (Nastavak)

Na dan 30. jun 2019. godine pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je 28.97%, dok je regulatorni kapital iznosio RSD 3,861,901 hiljada, odnosno EUR 32,752 hiljade, prema zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	30.06.2019.	31.12.2018.
	Minimum EUR		
1.Kapital	10 miliona	32,75	28,72
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	29.04%	26.48%
	Maksimum		
3.Ulaganja Banke	60% kapitala	41.18%	46.55%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	143.76%	166.45%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1 Maksimum	1.31	2.28
6.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	7.95%	6.68%

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno prevladavajućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj kao cene) ili indirektno (tj izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođene rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije. Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane menadžmenta. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Tabela ispod analizira finansijske instrumente merene po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	U hiljadama dinara 30.06.2019	
	<u>Knjigovodstvena vrednost</u>	<u>Fer vrednost</u>
Hartije od vrednosti	<u>499,292</u>	<u>499,292</u>
Ukupno 30.06.2019.	<u>499,292</u>	<u>499,292</u>
Ukupno 31.12.2018.	<u>499,292</u>	<u>499,292</u>

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	2,180,159	2,180,159
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	1,343,092	1,340,182
Kredit i potraživanja od komitenata	9,925,086	9,845,591
Ostala aktiva	187	187
Ukupno aktiva 30.06.2019.	13,448,524	13,366,118
Ukupno aktiva 31.12.2018.	13,411,051	13,245,235
Finansijska (monetarna) pasiva		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	51,707	51,688
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	11,293,984	11,161,309
Ostale obaveze	59,713	59,713
Ukupno obaveze 30.06.2019.	11,405,404	11,272,709
Ukupno obaveze 31.12.2018.	11,477,184	11,295,982

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednost		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Aktiva				
Kredit i potraživanja od komitenata	-	1,340,182	-	1,340,182
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	-	9,845,591	-	9,845,591
UKUPNO 30.06.2019.	-	11,185,772	-	11,185,772
UKUPNO 31.12.2018.	-	11,333,547	-	11,333,547
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	51,688	-	51,688
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	11,161,309	-	11,161,309
Ukupno 30.06.2019.	-	11,212,996	-	11,212,996
Ukupno 31.12.2018.	-	11,184,496	-	11,184,496

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost za 30. jun 2019:

U hiljadama dinara

	Vodi se po fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Kredit i potraživa- nja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizo- vana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	-	2,180,159	2,180,159	2,180,159
Hartije od vrednosti	-	-	-	499,292	-	499,292	499,292
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,343,092	-	-	1,343,092	1,340,182
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	9,925,086	-	-	9,925,086	9,845,591
Ostala aktiva	-	-	-	-	187	187	187
Ukupno aktiva	-	-	11,268,178	499,292	2,180,346	13,947,816	13,865,410
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	51,707	51,707	51,688
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	11,293,984	11,293,984	11,161,309
Ostale obaveze	-	-	-	-	59,713	59,713	59,713
Ukupno obaveze	-	-	-	-	11,405,404	11,405,404	11,272,709

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine:

39. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Ostali finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Banka na dan 30. juna 2019. nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu.

Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

40. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemska slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banaka je usvojila i primenila Metodologiju upravljanja informacionim rizicima koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono-komunikacionih tehnologija i administrator bezbednosti vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se sagledava registar resursa i navodi u kojoj meri postoji izloženost pojedinim vrstama rizika IS.

Nakon izvršene godišnje ili vanredne procene rizika IS Sektor informaciono-komunikacionih tehnologija i administrator bezbednosti kreiraju plan tretmana rizika IS koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

41. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 30. juna 2019. i 31. decembra 2018. godine godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	30.06.2019.	U dinarima 31.12.2018.
EUR	117.9121	118,1946
USD	103.7685	103,3893
CHF	106.3613	104,9779

42. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 16.08.2019.

Miloš Vujnović
predsednik Izvršnog odbora

Slobodan Lečić
član Izvršnog odbora

JUBMES banka a.d. Beograd

UPRAVNI ODBOR

Broj: 5942/2019

Beograd, 30.08.2019.

Status: Usvojen

Na osnovu člana 26. stav 1 tačka 14) Statuta JUBMES Banke a.d. Beograd, Upravni odbor je na 106. sednici održanoj 30.08.2019. doneo sledeću

ODLUKU

1. Usvaja se Izveštaj o poslovanju JUBMES banke a.d. Beograd u periodu od januar- jun 2019. godine, u tekstu koji čini sastavni deo ove Odluke.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

 PRESEDNIK
Zoran Lilić

JUBMES banka a.d. Beograd

Sektor finansija, izveštavanja i plana i analize

Odeljenje plana i analize

Broj: 5942/2019

Datum: 09.08.2019. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU

ZA PERIOD

JANUAR - JUN 2019. GODINE

Sadržaj:

1.	Uvodne napomene	4
2.	Makroekonomsko okruženje.....	4
2.1.	Osnovne napomene.....	4
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	4
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	4
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija.....	5
2.1.4.	Devizni kurs.....	6
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	7
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu.....	8
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	8
3.	Bankarski sektor.....	9
3.1.	Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije	9
3.2.	Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.06.2019. godine	10
4.	Poslovne aktivnosti Banke.....	18
4.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	18
4.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	19
4.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima.....	20
5.	Poslovanje Banke tokom prvog polugodišta 2019. godine	21
6.	Bilans uspeha Banke.....	24
6.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu.....	24
6.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	25
6.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	26
6.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	27
6.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	27
6.6.	Ostali rashodi.....	27
7.	Bilans stanja Banke.....	28
7.1.	Osnovne napomene.....	28
7.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	30
7.3.	Hartije od vrednosti	31
7.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	32
7.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	33
7.5.1.	Kredit stanovništvu	34
7.6.	Investicije u zavisna društva	35
7.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	35
7.8.	Ostala sredstva.....	36
7.9.	Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci ...	37
7.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	38
7.11.	Ukupni depoziti Banke	39
7.12.	Rezervisanja	40
7.13.	Ostale obaveze.....	40
7.14.	Kapital Banke.....	41
7.14.1.	Struktura kapitala Banke	41

7.14.2.	Akcijski kapital.....	42
7.14.3.	Sticanje sopstvenih akcija	42
8.	Vanbilansna evidencija Banke.....	43
9.	Usluge Banke	45
9.1.	Dinarski platni promet	45
9.2.	Devizni platni promet	45
9.3.	Devizne doznake	45
9.4.	Poslovanje sa stanovništvom.....	45
9.5.	Ogranci Banke	46
10.	Likvidnost Banke	47
10.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke.....	47
11.	Izloženost Banke rizicima	49
11.1.	Rizici kojima je Banka izložena	49
11.2.	Adekvatnost kapitala.....	53
11.3.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	54
11.3.1.	Kreditni rizik.....	54
11.3.2.	Kreditno-devizni rizik	58
11.3.3.	Rizik likvidnosti.....	58
11.3.4.	Rizici koncentracije	60
11.3.5.	Rizici ulaganja	60
11.3.6.	Devizni rizik.....	61
11.3.7.	Cenovni rizik.....	61
11.3.8.	Kamatni rizik.....	62
11.3.9.	Rizik zemlje.....	63
12.	Ostale aktivnosti Banke	64
12.1.	Usklađenost poslovanja	64
12.2.	Informaciono-komunikaciona tehnologija.....	65
12.3.	Upravljanje lošim plasmanima	66
12.4.	Finansijska saradnja sa inostranstvom	67
12.5.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	67
12.6.	Korporativna odgovornost prema društvu	67
12.7.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	67
13.	Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	69
14.	Poslovanje sa povezanim licima	70
15.	Razvoj Banke u narednom periodu	71
15.1.	Strateški ciljevi Banke	71
15.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke	71
15.3.	Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini.....	72
16.	Događaji nakon protoka poslovne godine.....	74

1 Uvodne napomene

Izveštaj o poslovanju JUBMES Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 30. juna 2019. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

Osnovu za analizu činili su pojedinačni izveštaji o poslovanju organizacionih celina i računovodstveni podaci preuzeti iz glavne knjige Banke.

2 Makroekonomsko okruženje

2.1 Osnovne napomene

2.1.1 BDP i industrijska proizvodnja

Prema zvaničnim podacima, realni rast BDP u prvom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 2.50% (1Q-2018: rast od 4.90%).

Desezonirana serija podataka pokazuje rast bruto domaćeg proizvoda u prvom kvartalu 2019. godine od 0.30% u odnosu na prethodni kvartal.

Posmatrano po delatnostima, u prvom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru građevinarstva (12.30%), sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja i skladištenja i usluga smeštaja i ishrane (5.80%) i sektoru informisanja i komunikacija (4.90%).

Industrijska proizvodnja u Republici Srbiji u junu 2019. godine u odnosu na jun 2018. godine, manja je za 6.10%, a u odnosu na prosek 2018. godine manja je za 2.50%. Industrijska proizvodnja u periodu januar - jun 2019. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, manja je za 2.00%.

Posmatrano po sektorima, u junu 2019. godine, u odnosu na jun 2018. godine, u sektoru Prerađivačka industrija ostvaren je pad od 7.70%, u sektoru Rudarstvo ostvaren je pad od 2.70%, dok je u sektoru Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija ostvaren rast od 1.30%.

2.1.2 Zaposlenost i zarade

Prema poslednjem objavljenom izveštaju Republičkog zavoda za statistiku (kvartalna Anketa o radnoj snazi) stopa nezaposlenosti, koja predstavlja učešće nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika (zaposleni i nezaposleni), u Republici Srbiji iznosila je u I kvartalu 2019. godine 12.10%.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina, i u I kvartalu tekuće godine iznosila je 47.40%.

Shodno prethodnom, stopa nezaposlenosti je u I kvartalu tekuće godine zabeležila pad od 0.8 procentnih poena (31.12.2018: 12.90%), dok je stopa zaposlenosti ostala na istom nivou u odnosu na IV kvartal 2018. godine (31.12.2018: 47.40%).

Poslednja zvanično objavljena prosečna bruto zarada obračunata za maj tekuće godine iznosila je 76,511 dinara, dok je prosečna neto zarada iznosila 55,380 dinara, odnosno, 470 evra.

U poređenju sa istim mesecom prošle godine, prosečna bruto zarada za maj 2019. godine nominalno je veća za 9.80%, a realno za 7.40%, dok je prosečna neto zarada nominalno veća za 9.90%, odnosno, za 7.50% realno.

Rast bruto zarada u periodu januar - maj 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 9.70% nominalno, odnosno 7.00% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 9.90% nominalno i za 7.20% realno.

2.1.3 Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, potrošačke cene u junu snižene su za 0.30%. Mesečnom padu cena najviše je doprinelo pojeftinjenje povrća i naftnih derivata.

Međugodišnja inflacija u junu je usporila rast i snižena je na 1.50%, što je u skladu sa očekivanjima i prethodnim najavama Narodne banke Srbije. Bazna inflacija (indeks potrošačkih cena po isključenju hrane, energije, alkohola i cigareta) takođe je usporila rast, i u junu je iznosila 1.40% međugodišnje.

Prema centralnoj projekciji Narodne banke Srbije, međugodišnja inflacija će i u narednom periodu ostati niska i stabilna i nastaviće da se kreće u granicama cilja od 3.00% ± 1.5 p.p.

Imajući u vidu očekivano kretanje inflacije i njenih faktora iz domaćeg i međunarodnog okruženja, tokom prvog polugodišta 2019. godine NBS nije korigovala referentnu kamatnu stopu, tako da je ona i na dan 30.06.2019. godine iznosila 3.00%.

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidranja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodne banke Srbije je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini 3.00%, sa dozvoljenim odstupanjem ± 1.5 p. p.

Ciljana inflacija u periodu od 2019. do 2021. godine biće i dalje blago iznad nivoa kvantitativne definicije cenovne stabilnosti i nivoa ciljane inflacije u razvijenim zemljama (2.0% ili 2.5%). Postavljeni cilj za inflaciju proizlazi iz ocene da do 2021. godine neće biti završen proces nominalne, realne i strukturne konvergencije prema Evropskoj uniji.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2019. i 2018. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2019. i 2018. godini

Period	2019.	2018.
Januar	3.00%	3.50%
Februar	3.00%	3.50%
Mart	3.00%	3.35%
April	3.00%	3.09%
Maj	3.00%	3.00%
Jun	3.00%	3.00%
Prosek	3.00%	3.24%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom prvog polugođa tekuće godine, iznosila je 3.00% godišnje i bila je za 0.24 p.p niža od prosečne referente kamatne stope tokom istog perioda prethodne godine (prosek jan-jun 2018: 3.24%).

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti realizovanih kamatnih stopa na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod Narodne banke Srbije tokom 2019. godine.

Tabela 2. Realizovane kamatne stope na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod NBS u toku 2019. godine

Period	NBS		
	Beonia (kraj perioda)	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti
Januar	2.07%	-	1.75%
Februar	2.02%	-	1.75%
Mart	1.96%	-	1.75%
April	1.96%	-	1.75%
Maj	1.85%	-	1.75%
Jun	1.86%	-	1.75%
Prosek	1.95%	-	1.75%

2.1.4 Devizni kurs

Tokom izveštajnog perioda uglavnom je preovladavao stabilan kurs dinara ka evru. U uslovima smanjenja viška dinarske likvidnosti bankarskog sektora i povećanog interesovanja stranih investitora za ulaganje u dugoročne dinarske obveznice Republike Srbije, stabilnosti na deviznom tržištu najviše su doprinele učestale intervencije NBS na domaćem međubankarskom tržištu.

Narodna banka Srbije je u cilju sprečavanja prekomernih kratkoročnih oscilacija dinara tokom prvog polugodišta 2019. godine prodala 130 mil. evra, a kupila 1.09 mlrd. evra (u istom periodu 2018. godine NBS je ukupno bankama prodala 180 mil. evra, a kupila 1.37 mlrd. evra).

Tokom izveštajnog perioda, u međubankarskoj trgovini (MTD) realizovano je ukupno 2,787.2 mil. evra. Najveći obim trgovine na MTD-u na dnevnom nivou iznosio je 54.43 mil. evra (dana 06.06.2019.), a najmanji 1.11 mil. evra (dana 17.01.2019.).

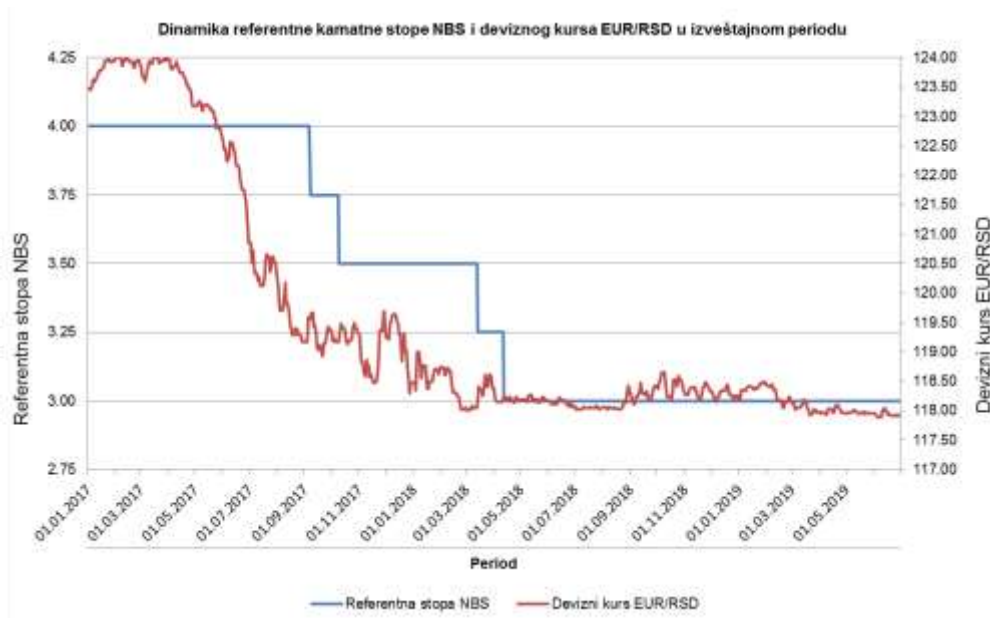
Na dan 30.06.2019. godine kurs dinara prema evru iznosio je 117.9121, dok je na dan 31.12.2018. godine iznosio 118.1946. Tokom prvog polugodišta 2019. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 118.4940 (dana 29.01.2019.), a najniža 117.8834 (dana 05.06.2019.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.1129 do 1.1557, i sa 30.06.2019. godine iznosio je 1.1363.

U narednoj tabeli prikazano je kretanje deviznog kursa EUR/RSD tokom 2019. i 2018. godine.

Tabela 3. Dinamika kretanja deviznog kursa EUR/RSD, stanje na kraju meseca

Mesec	2019.		2018.	
	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine
Januar	118.43	0.20%	118.74	0.23%
Februar	118.18	-0.01%	118.06	-0.35%
Mart	117.97	-0.19%	118.39	-0.07%
April	117.95	-0.20%	118.17	-0.25%
Maj	117.96	-0.20%	118.16	-0.26%
Jun	117.91	-0.24%	118.07	-0.34%
Prosek	118.10		118.30	

U sledećem grafikonu prikazan je uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD od 2017. godine do kraja izveštajnog perioda.

Graf 1. Usporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD

2.1.5 Monetarni tokovi

Poslednji zvanično objavljen Kreditni izveštaj od strane Udruženja banaka Srbije, do dana izrade ovog izveštaja, je Kreditni izveštaj sa podacima zaključno sa 31. majem 2019. godine.

Tokom maja 2019. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti stanovništva i preduzetnika, dok se kod pravnih lica beleži pad kreditne zaduženosti. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su, na kraju izveštajnog perioda, rast od 0.6% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 4. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 31. maj 2019. godine

Korisnik kredita	u mil. dinara		
	31.05.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.
Pravna lica	1,327,241	1,333,506	1,351,648
Preduzetnici	50,812	49,698	49,629
Stanovništvo	1,000,037	980,219	962,529
UKUPNO:	2,378,090	2,363,423	2,363,806

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Na kraju maja tekuće godine, došlo je do rasta učešća docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita svih grupa korisnika. Na dan 31. maj 2019. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 7.20%, što u odnosu stanje sa kraja prethodne godine predstavlja rast od 0.3 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju istog perioda viša za 0.2 p.p. - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 5. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 31. maj 2019. godine

Korisnik kredita	31.05.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.
Pravna lica	7.20%	6.80%	6.90%
Preduzetnici	6.90%	6.10%	6.20%
Stanovništvo	3.30%	3.10%	3.10%
UKUPNO:	5.50%	5.30%	5.30%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospele nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2 Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju prvog polugođa 2019. godine indeks BELEX 15 iznosio je 731.62 indeksna poena, i umanjen je za 3.95% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine. Opšti indeks akcija, BELEX line, zabeležio je pad od 3.4% i krajem juna 2019. godine iznosio je 1,535.29 indeksnih poena.

Tabela 6. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 30. jun 2019. godine

<u>Opis</u>	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.03.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>	<u>Index</u>
BELEX 15	731.62	732.92	761.69	96.1
BELEX line	1,535.29	1,593.45	1,589.35	96.6

Izvor: Belex

2.3 Regulativa u izveštajnom periodu

1. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 7. februara 2019. godine usvojio **Odluku o izmeni i dopuni odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**. Ovom Odlukom problematični krediti definisani su kao stanje ukupnog preostalog duga pojedinačnog kredita (uključujući i iznos docnje) po osnovu koga je dužnik u docnji duže od 90 dana, ili po osnovu plaćanja kamate ili glavnice, zatim, po kome je kamata u visini tromesečnog iznosa (i viša) pripisana dugu, kapitalizovana, refinansirana ili je njeno plaćanje odloženo, kao i po osnovu kog dužnik kasni manje od 90 dana, ali je banka procenila da je sposobnost dužnika da otplati dug pogoršana i da je otplata duga u punom iznosu dovedena u pitanje.

2. Krajem aprila tekuće godine, Narodna skupština Republike Srbije usvojila je **Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima**. Ovim Zakonom uređuju se prava i obaveze banke i korisnika finansijskih usluga - fizičkog lica sa kojim je banka zaključila ugovor o stambenom kreditu sa valutnom klauzulom - indeksiran u švajcarskim francima u postupku konverzije duga po osnovu ovog kredita u dug indeksiran u evrima.

3 Bankarski sektor

Poslednji zvanično objavljen Izveštaj o poslovanju bankarskog sektora Srbije od strane Narodne banke Srbije, do dana izrade ovog izveštaja, je Izveštaj sa stanjem na dan 30. septembar 2018. godine.

3.1 Osnovne napomene o bankarskom sektoru Srbije

Na kraju trećeg kvartala¹ 2018. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je 28 banaka u kojima je bilo zaposleno 23,067 lica (31. decembar 2017. godine: 29 banaka i 23,055 zaposlena).

Ukupna neto aktiva poslovnih banaka iznosila je na isti dan 3,563.3 mlrd. dinara, odnosno, 30.09 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 28.44 mlrd. evra), dok je ukupan kapital iznosio 681.6 mlrd. dinara, odnosno, 5.76 mlrd. evra (31. decembar 2017. godine: 5.63 mlrd. evra), odnosno, bio je na nivou od 19.13% vrednosti ukupne neto bilansne sume banaka na isti dan - videti sledeći pregled.

Tabela 7. Osnovni podaci o bankarskom sektoru Srbije, stanje na dan 30. septembar 2018. godine

Osnovni podaci	Pokazatelji	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.
Broj banaka, kraj perioda		28	28	29	29	30
Ukupan broj zaposlenih		23,067	23,138	23,095	23,055	23,342
Ukupna neto aktiva	mlrd. EUR	30.09	29.44	28.61	28.44	27.59
Ukupan kapital	mlrd. EUR	5.76	5.62	5.68	5.63	5.55
Depoziti	mlrd. EUR	21.13	20.75	20.06	19.92	19.15
% kapitala u bilansnoj sumi	%	19.13	19.08	19.87	19.80	20.12
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	%	22.84	22.93	22.71	22.61	22.46
Rezultat pre oporezivanja	mil. EUR	455.08	299.00	148.54	536.60	447.87
Rezultat / Kapital (kraj per.)	%	7.91	5.32	2.61	9.53	8.07

Izvor: NBS

Tokom trećeg kvartala 2018. godine nastavljen je trend umanjnja bruto iznosa problematičnih kredita bankarskog sektora. U odnosu na stanje sa kraja 2017. godine, ukupni bruto problematični krediti bankarskog sektora umanjnjeni su za 63.68 mlrd. dinara, odnosno za 31.1% i na kraju septembra 2018. godine iznose 141.24 mlrd. dinara (31.12.2017: 204.93 mlrd. dinara), odnosno, čine 6.48% ukupnih bruto kredita (31.12.2017: 9.8%).

U odnosu na kraj 2017. godine, prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa umanjena je u bankarskom sektoru Srbije, kao i prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa, koja konstantno beleži trend smanjenja. Kamatna marža je na kraju trećeg kvartala 2018. godine na nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja 2017. godine i iznosila je u proseku 5.50% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 8. Dinamika prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa i kamatne marže

Opis	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.	30.09.2017.	30.06.2017.	31.03.2017.
Prosečno ponderisana aktivna kamatna stopa	6.30%	6.20%	6.30%	6.45%	6.65%	6.80%	6.85%
Prosečno ponderisana pasivna kamatna stopa	0.80%	0.80%	0.80%	0.87%	0.91%	0.90%	0.94%
Marža	5.50%	5.40%	5.50%	5.58%	5.74%	5.90%	5.91%

Izvor: NBS

Na kraju septembra 2018. godine na nivou bankarskog sektora Srbije uočava se nastavak trenda poboljšanja profitabilnosti banaka. Na dan 30.09.2018. godine ostvaren je pozitivan finansijski rezultat pre oporezivanja u iznosu od 455.08 mil. evra, što predstavlja viši rezultat u odnosu na ostvareni dobitak pre oporezivanja u istom periodu 2017. godine (30.09.2017: 447.87 mil. evra).

Relativni pokazatelji profitabilnosti beleže na kraju trećeg kvartala 2018. godine sledeće vrednosti: ROE: Q3 2018: 10.66% (Q2 2018: 10.61%; Q1 2018: 10.50%; Q4 2017: 10.57%; Q3 2017: 11.01%; Q2 2017: 10.6%; Q1 2017: 11.41%); ROA: Q3 2018: 2.07% (Q2 2018: 2.06%; Q1 2018: 2.08%; Q4 2017: 2.08%; Q3 2017: 2.18%; Q2 2017: 2.11%; Q1 2017: 2.25%).

¹ U skladu sa poslednje objavljenim Izveštajem NBS - Bankarski sektor u Srbiji - Izveštaj za III tromesečje 2018. godine

Na kraju septembra 2018. godine, dvadeset četiri (24) banke poslovale su sa pozitivnim rezultatom pre oporezivanja u ukupnom iznosu od 55.5 mlrd. dinara, dok su četiri (4) banke poslovale sa gubitkom u ukupnom iznosu od 1.6 mlrd. dinara.

Kao i tokom prethodnih perioda, prisutan je trend izrazite koncentracije pozicija dobitka i gubitka na nivou bankarskog sektora, tako da 68% ukupnog dobitka sektora opredeljuje pet (5) banaka sa najvećim neto dobitkom, dok se preko 66% ukupnog gubitka sektora odnosi na dve (2) banke sa najvećim neto gubitkom.

3.2 Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.06.2019. godine

Na kraju prvog polugođa 2019. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je dvadeset šest (26) banaka, odnosno, jedna (1) banka manje u odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, obzirom da je krajem meseca aprila "Vojvođanska banka" pripojena "OTP banci" i da sada posluju kao jedna banka pod nazivom "Vojvođanska banka".

Takođe, bankarski sektor je i krajem juna tekuće godine značajno segmentiran, što se ogleda u činjenici da pet (5) poslovnih banaka ima tržišno učešće, mereno učešćem pojedinačne banke u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, od 54.12%.

Ukupna neto aktiva bankarskog sektora iznosi na dan 30. jun tekuće godine 32,306.8 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine realno je uvećana za 1.18%, odnosno, za 376 mil. evra (31.12.2018: 31,930.9 mil. evra).

Sa ukupnom neto aktivom od 5,030.56 mil. evra i učešćem od 15.57% u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, na dan 30. jun 2019. godine, "Banca Intesa" je pojedinačno najveća banka u bankarskom sistemu Srbije, dok prvoplasirane tri (3) banke beleže kumulativno učešće u neto aktivi bankarskog sektora od 37.92%.

Na isti dan, Banka sa neto aktivom u iznosu od 132.94 mil. evra zauzima dvadeset prvo (21.) mesto po iznosu ukupne neto aktive bankarskog sektora, što predstavlja napredak za jednu (1) poziciju u odnosu na onu sa kraja 2018. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 9. Neto aktiva bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30.06.2019. godine

u mil. evra					
Rang	Naziv banke	30.06.2019.	Učešće	31.12.2018.	Index
1.	Banca Intesa	5,030.56	15.57%	4,831.65	104.1
2.	Unicredit Bank Srbija	3,724.33	11.53%	3,700.68	100.6
3.	Komercijalna banka	3,496.46	10.82%	3,394.11	103.0
4.	Société Générale banka	2,692.38	8.33%	2,674.30	100.7
5.	Raiffeisen banka	2,539.16	7.86%	2,469.86	102.8
6.	Erste Bank	1,871.64	5.79%	1,716.93	109.0
7.	AIK banka	1,762.83	5.46%	1,747.62	100.9
8.	Vojvođanska banka	1,727.23	5.35%	741.17	233.0
9.	Poštanska štedionica	1,541.27	4.77%	1,861.65	82.8
10.	Eurobank	1,465.17	4.54%	1,433.99	102.2
11.	Sberbank Srbija	1,148.72	3.56%	1,029.31	111.6
12.	ProCredit Bank	1,012.34	3.13%	939.61	107.7
13.	Crédit Agricole banka	929.14	2.88%	837.46	110.9
14.	Addiko Bank	823.68	2.55%	847.07	97.2
15.	Halkbank	543.60	1.68%	481.45	112.9
16.	NLB banka	527.67	1.63%	486.14	108.5
17.	Direktna banka	478.93	1.48%	503.42	95.1
18.	Telenor banka	172.50	0.53%	134.79	128.0
19.	Opportunity banka	144.40	0.45%	136.61	105.7
20.	Expobank	136.78	0.42%	131.22	104.2
21.	JUBMES banka	132.94	0.41%	132.18	100.6
22.	API Bank	95.72	0.30%	86.77	110.3
23.	Srpska banka	95.08	0.29%	109.03	87.2
24.	mts banka	91.92	0.28%	91.17	100.8
25.	Bank of China Srbija	68.27	0.21%	231.81	29.5
26.	Mirabank	54.10	0.17%	50.24	107.7
	UKUPNO	32,306.8	100.00%	31,930.9	101.2

Ukupan kapital bankarskog sektora, na dan 30. jun 2019. godine, iznosio je 5,637.53 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine realno je umanjen za 1.53%, odnosno, za 87.82 mil. evra (31.12.2018: 5,725.34 mil. evra).

U strukturi ukupnih izvora finansiranja, ukupan kapital bankarskog sektora učestvovao je, na isti dan, sa 17.45%.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, najveća uvećanja iznosa kapitala beleže "Vojvođanska banka" u iznosu od 46.15 mil. evra, "Société Générale banka" u iznosu od 32.62 mil. evra, "Telenor banka" u iznosu od 29.33 mil. evra, kao i "Unicredit Bank Srbija" u iznosu od 28.21 mil. evra, dok sa druge strane, najveća umanjena iznosa kapitala u bankarskom sektoru beleže "Banca Intesa" u iznosu od 39.87 mil. evra, "AIK banka" u iznosu od 39.3 mil. evra, kao i "Raiffeisen banka" u iznosu od 17.51 mil. evra.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, Banka je na kraju juna tekuće godine uvećala kapital za 0.89 mil. evra, usled ostvarenog dobitka iz poslovanja, i na kraju juna 2019. godine, sa kapitalom u iznosu od 33.84 mil. evra, zauzima devetnaesto (19.) mesto po iznosu ukupnog kapitala bankarskog sektora, što predstavlja identičnu poziciju u odnosu na onu sa kraja prethodne godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 10. Kapital bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30. jun 2019. godine

u mil. evra					
Rang	Naziv banke	30.06.2019.	31.12.2018.	Promena	Index
1.	Banca Intesa	862.04	901.91	(39.87)	95.6
2.	Unicredit Bank Srbija	686.69	658.48	28.21	104.3
3.	Komercijalna banka	585.36	571.60	13.76	102.4
4.	Raiffeisen banka	472.43	489.95	(17.51)	96.4
5.	Eurobank	437.99	444.48	(6.49)	98.5
6.	AIK banka	436.94	476.24	(39.30)	91.7
7.	Société Générale banka	406.90	374.28	32.62	108.7
8.	Vojvođanska banka	268.86	222.71	46.15	120.7
9.	Erste Bank	210.26	199.94	10.32	105.2
10.	Sberbank Srbija	206.79	208.88	(2.09)	99.0
11.	Addiko Bank	182.28	181.04	1.24	100.7
12.	Poštanska štedionica	165.17	165.13	0.05	100.0
13.	ProCredit Bank	138.34	134.67	3.67	102.7
14.	Crédit Agricole banka	100.43	96.27	4.16	104.3
15.	Halkbank	97.21	94.35	2.86	103.0
16.	Direktna banka	77.67	86.97	(9.30)	89.3
17.	NLB banka	69.64	68.38	1.26	101.8
18.	Telenor banka	41.98	12.65	29.33	331.9
19.	JUBMES banka	33.84	32.95	0.89	102.7
20.	Expobank	31.94	32.85	(0.91)	97.2
21.	Opportunity banka	29.02	26.46	2.55	109.7
22.	Srpska banka	28.80	28.26	0.54	101.9
23.	mts banka	20.54	20.56	(0.03)	99.9
24.	Mirabank	17.15	18.05	(0.90)	95.0
25.	Bank of China Srbija	15.63	16.11	(0.48)	97.0
26.	API Bank	13.63	13.86	(0.22)	98.4
	Ukupno	5,637.53	5,725.34	(87.82)	98.5

Na kraju prvog polugođa tekuće godine ukupna neto dobit bankarskog sektora iznosi 282.23 mil. evra (30.06.2018: 298.76 mil. evra).

Pojedinačno, najveći iznos dobiti beleže "Banca Intesa", u iznosu od 55.62 mil. evra, zatim, "Vojvođanska banka" u iznosu od 50.23 mil. evra, kao i "Unicredit Bank Srbija" u iznosu od 41.76 mil. evra.

Sa druge strane, najveći iznos gubitaka iz poslovanja na kraju juna tekuće godine iskazale su "Direktna banka", u iznosu od 9.58 mil. evra, zatim, "Eurobank" u iznosu od 7.55 mil. evra, kao i "Sberbank Srbija" u iznosu od 3.39 mil. evra.

Sa ukupno obračunatim dobitkom na kraju prvog polugodišta tekuće godine u iznosu od 0.88 mil. evra, Banka zauzima šesnaesto (16.) mesto u ukupnom poslovanju bankarskog sektora, što predstavlja jednu (1) poziciju niže u odnosu na rang ostvarenog rezultata sa kraja istog perioda prethodne godine - videti sledeći pregled.

Na kraju juna tekuće godine Banka beleži deveti (9.) najveći prinos na aktivu (ROA) na tržištu od 0.66%, dok je prema prinosu na ukupni kapital (ROE) u iznosu od 2.63% rangirana kao dvanaesta (12.) banka u bankarskom sektoru Srbije.

Tabela 11. Rezultat poslovanja banaka na dan 30.06.2019. godine

u mil. evra					
Rang	Naziv banke	30.06.2019.	31.12.2018.	30.06.2018.	Promena
1.	Banca Intesa	55.62	106.64	46.68	8.94
2.	Vojvođanska banka	50.23	2.42	0.30	49.93
3.	Unicredit Bank Srbija	41.76	78.02	43.06	(1.30)
4.	Komercijalna banka	36.80	68.91	30.67	6.13
5.	Raiffeisen banka	36.02	56.08	39.75	(3.74)
6.	Société Générale banka	31.77	69.00	45.23	(13.46)
7.	AIK banka	23.86	47.74	18.24	5.62
8.	Erste Bank	9.26	24.69	7.37	1.88
9.	Poštanska štedionica	6.86	18.83	9.80	(2.94)
10.	Crédit Agricole banka	4.98	6.37	3.52	1.47
11.	ProCredit Bank	2.75	8.43	5.67	(2.92)
12.	Opportunity banka	2.49	3.61	2.35	0.14
13.	Addiko Bank	2.13	11.00	8.50	(6.37)
14.	Halkbank	2.12	3.06	1.38	0.74
15.	NLB banka	1.00	5.25	2.51	(1.51)
16.	JUBMES banka	0.88	3.94	3.14	(2.25)
17.	mts banka	0.05	0.05	(0.02)	0.08
18.	Srpska banka	0.00	0.18	0.41	(0.41)
19.	API Bank	(0.32)	0.26	0.51	(0.84)
20.	Bank of China Srbija	(0.52)	0.70	(1.84)	1.33
21.	Mirabank	(0.94)	(2.73)	(1.51)	0.57
22.	Expobank	(1.79)	1.18	0.63	(2.42)
23.	Telenor banka	(2.28)	(5.09)	(3.27)	0.99
24.	Sberbank Srbija	(3.39)	11.08	6.45	(9.84)
25.	Eurobank	(7.55)	19.22	14.03	(21.58)
26.	Direktna banka	(9.58)	52.15	1.85	(11.42)
	Ukupno	282.23	596.04	298.76	(16.53)

Obračunati rezultat poslovanja bankarskog sektora u velikoj meri je posledica neto rezultata po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pojedinačno najveći iznos ovih rashoda tokom prvog polugodišta tekuće godine iskazale su "Banca Intesa", u iznosu od 11.34 mil. evra, zatim, "Direktna banka", u iznosu od 6.84 mil. evra, kao i "Sberbank Srbija", u iznosu od 5.6 mil. evra.

Banka, sa ukupno obračunatim neto prihodima po osnovu umanjena obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 0.06 mil. evra, na kraju juna tekuće godine, zauzima sedmo (7.) mesto u celokupnom bankarskom sektoru - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 12. *Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha*

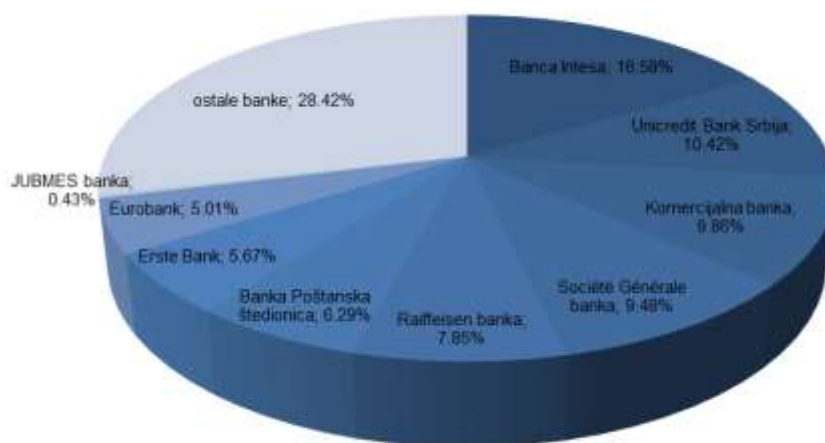
Rang	Naziv banke	u mil. evra		
		30.06.2019.	31.12.2018.	30.06.2018.
1.	Komercijalna banka	13.89	0.08	(0.30)
2.	Raiffeisen banka	2.08	(2.93)	0.12
3.	AIK banka	2.03	2.02	(6.20)
4.	API Bank	0.10	(0.97)	(0.14)
5.	Poštanska štedionica	0.09	8.71	1.22
6.	Srpska banka	0.09	(0.32)	0.26
7.	JUBMES banka	0.06	0.02	0.25
8.	mts banka	0.05	(0.03)	0.05
9.	Bank of China Srbija	(0.00)	(0.00)	0.00
10.	Mirabank	(0.05)	(0.18)	(0.12)
11.	Opportunity banka	(0.07)	(0.82)	(0.28)
12.	Telenor banka	(0.36)	(0.74)	(0.36)
13.	NLB banka	(0.47)	1.36	0.04
14.	Halkbank	(0.68)	(0.64)	(0.15)
15.	Expobank	(0.83)	1.24	0.68
16.	Crédit Agricole banka	(0.84)	(1.88)	(0.66)
17.	ProCredit Bank	(1.26)	0.35	(0.11)
18.	Erste Bank	(2.06)	(1.24)	(5.21)
19.	Addiko Bank	(3.08)	2.41	3.70
20.	Vojvođanska banka	(3.72)	(7.33)	(2.30)
21.	Eurobank	(3.81)	(5.34)	(1.20)
22.	Société Générale banka	(4.48)	51.63	24.39
23.	Unicredit Bank Srbija	(4.56)	(24.57)	(1.54)
24.	Sberbank Srbija	(5.60)	(10.20)	(4.39)
25.	Direktna banka	(6.84)	(6.50)	0.53
26.	Banca Intesa	(11.34)	(27.56)	(13.86)
	Ukupno	(31.64)	(27.01)	2.58

Analizirano prema kriterijumu visine iznosa obračunatih prihoda iz osnovne delatnosti (prihodi od kamata i naknada), pojedinačno najveće učešće na bankarskom tržištu Srbije imaju "Banca Intesa" sa 16.58% učešća, zatim, "Unicredit Bank Srbija", sa 10.42% učešća, kao i "Komercijalna banka", sa 9.86% učešća.

Osam (8) banaka ima tržišno učešće od preko 5%, i zajedno beleže 71.16% ukupnog tržišnog učešća, dok preostalih osamnaest (18) banaka zajedno beleže 28.84% ukupnog tržišnog učešća.

Banka, sa ukupno obračunatim prihodima od kamata i naknada, na kraju juna 2019. godine, u iznosu od 441,424 hiljade dinara, beleži tržišno učešće od 0.43% i zauzima dvadeseto (20.) mesto na tržištu, što predstavlja napredak za jednu (1) poziciju u odnosu na onu sa kraja istog perioda prethodne godine - videti sledeći grafik. U bankarskom sektoru Srbije u 2019. godini, Banka beleži četvrtu (4.) najveću stopu rasta prihoda od kamata od 28.89%.

Graf 2. Tržišno učešće banaka prema kriterijumu iznosa obračunatih kamata i naknada za period januar - jun 2019. godine

Obračunata neto dobit od kamata i naknada bankarskog sektora na kraju drugog kvartala tekuće godine iznosila je 82.91 mlrd. dinara, odnosno, prosečna stopa dobiti od kamata i naknada bila je na nivou od 79.83%.

Prosečan C.I.R. bankarskog sektora (troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali operativni rashodi u odnosu na neto dobit od kamata i naknada) iznosio je na kraju juna tekuće godine 101.37%. Učešće troškova zarada, naknada zarada, troškova amortizacije i ostalih operativnih rashoda u neto dobiti od kamata i naknada Banke iznosi 81.18%, što predstavlja primetno bolji rezultat u odnosu na prosečan racio bankarskog sektora.

Prosečno-ponderisan C.I.R. pokazatelj bankarskog sektora prikazan je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 13. Produktivnost poslovanja bankarskog sektora za period januar - jun 2019. godine

Naziv banke	Prihod od kamata i naknada	% tržišnog učešća	Neto dobit od kamata i naknada	Stopa neto dobiti	u hiljadama dinara	
					Troškovi zarada / Neto dobit od kamata i naknada	Troškovi zarada, amortizacije i ostali operativni rashodi / Neto dobit od kamata i naknada
Addiko Bank	3,011,944	2.90%	2,455,656	81.53%	29.68%	86.96%
AIK banka	5,125,600	4.94%	4,062,310	79.26%	17.00%	52.15%
API Bank	203,209	0.20%	122,172	60.12%	132.96%	252.16%
Banca Intesa	17,220,428	16.58%	13,929,849	80.89%	20.85%	56.66%
Bank of China Srbija	139,726	0.13%	113,901	81.52%	108.81%	185.69%
Poštanska štedionica	6,534,759	6.29%	4,315,967	66.05%	41.20%	82.99%
Crédit Agricole banka	3,020,151	2.91%	2,503,354	82.89%	40.51%	79.35%
Direktna banka	1,829,753	1.76%	1,447,666	79.12%	34.55%	93.22%
Erste Bank	5,892,107	5.67%	4,283,425	72.70%	25.51%	80.46%
Eurobank	5,199,981	5.01%	4,307,729	82.84%	22.74%	64.74%
Expobank	404,904	0.39%	303,959	75.07%	53.42%	121.08%
Halkbank	1,664,538	1.60%	1,409,271	84.66%	30.92%	77.44%
JUBMES banka	441,424	0.43%	349,335	79.14%	36.70%	81.18%
Komercijalna banka	10,239,337	9.86%	8,911,682	87.03%	24.44%	71.21%
Mirabank	114,361	0.11%	85,395	74.67%	98.78%	246.49%
mts banka	178,769	0.17%	135,904	76.02%	44.46%	121.09%
NLB banka	1,925,559	1.85%	1,523,415	79.12%	38.74%	96.42%
Opportunity banka	1,376,722	1.33%	1,099,520	79.87%	32.19%	73.80%
ProCredit Bank	2,447,333	2.36%	1,730,211	70.70%	25.98%	81.18%
Raiffeisen banka	8,147,886	7.85%	7,178,382	88.10%	20.62%	59.51%
Sberbank Srbija	3,535,075	3.40%	2,776,493	78.54%	25.45%	68.03%
Société Générale banka	9,846,823	9.48%	7,441,861	75.58%	21.98%	47.96%
Srpska banka	199,400	0.19%	171,619	86.07%	38.51%	121.61%
Telenor banka	735,280	0.71%	354,348	48.19%	67.43%	193.41%
Unicredit Bank Srbija	10,821,498	10.42%	8,823,431	81.54%	15.05%	44.94%
Vojvođanska banka	3,599,701	3.47%	3,070,325	85.29%	33.83%	95.79%
Ukupno	103,856,268	100.00%	82,907,180	79.83%	25.22%	66.94%

Pregled osnovnih prosečno-ponderisanih podataka o poslovanju banaka iz bankarskog sektora za period januar - jun tekuće godine obuhvaćeni su u sledećem tabelarnom pregledu:

Tabela 14. Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka za period januar - jun 2019. godine

u hiljadama dinara

Naziv banke	Kamate		Naknade		Neto dobit od kamata i naknada	Trošak zarada	% neto dobiti od kam. i nakn.	Troš. amortizacije i ostali posl. rashodi	% neto dobiti od kam. i nakn.
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi					
Addiko Bank	2,284,839	490,222	727,105	66,066	2,455,656	728,887	29.68%	1,406,458	57.27%
AIK banka	4,251,147	865,538	874,453	197,752	4,062,310	690,683	17.00%	1,427,775	35.15%
API Bank	152,668	57,972	50,541	23,065	122,172	162,441	132.96%	145,628	119.20%
Banca Intesa	11,303,703	1,191,985	5,916,725	2,098,594	13,929,849	2,904,965	20.85%	4,987,700	35.81%
Bank of China Srbija	134,346	24,084	5,380	1,741	113,901	123,939	108.81%	87,568	76.88%
Poštanska štedionica	4,427,838	858,500	2,106,921	1,360,292	4,315,967	1,778,208	41.20%	1,803,469	41.79%
Crédit Agricole banka	2,077,632	286,099	942,519	230,698	2,503,354	1,014,068	40.51%	972,309	38.84%
Direktna banka	1,405,919	262,908	423,834	119,179	1,447,666	500,134	34.55%	849,351	58.67%
Erste Bank	4,582,910	1,091,041	1,309,197	517,641	4,283,425	1,092,895	25.51%	2,353,392	54.94%
Eurobank	3,897,230	567,197	1,302,751	325,055	4,307,729	979,790	22.74%	1,808,844	41.99%
Expobank	340,322	90,687	64,582	10,258	303,959	162,380	53.42%	205,652	67.66%
Halkbank	1,224,780	183,623	439,758	71,644	1,409,271	435,733	30.92%	655,577	46.52%
JUBMES banka	376,790	83,197	64,634	8,892	349,335	128,198	36.70%	155,375	44.48%
Komercijalna banka	6,840,919	533,787	3,398,418	793,868	8,911,682	2,177,607	24.44%	4,167,962	46.77%
Mirabank	97,315	26,913	17,046	2,053	85,395	84,356	98.78%	126,136	147.71%
mts banka	152,999	22,073	25,770	20,792	135,904	60,425	44.46%	104,145	76.63%
NLB banka	1,505,134	314,118	420,425	88,026	1,523,415	590,235	38.74%	878,585	57.67%
Opportunity banka	1,353,038	262,606	23,684	14,596	1,099,520	353,945	32.19%	457,502	41.61%
ProCredit Bank	1,827,004	549,955	620,329	167,167	1,730,211	449,478	25.98%	955,040	55.20%
Raiffeisen banka	5,202,703	187,776	2,945,183	781,728	7,178,382	1,480,265	20.62%	2,791,457	38.89%
Sberbank Srbija	2,659,989	609,083	875,086	149,499	2,776,493	706,691	25.45%	1,182,145	42.58%
Société Générale banka	7,074,937	1,309,658	2,771,886	1,095,304	7,441,861	1,635,767	21.98%	1,933,608	25.98%
Srpska banka	146,458	22,214	52,942	5,567	171,619	66,096	38.51%	142,609	83.10%
Telenor banka	415,165	124,672	320,115	256,260	354,348	238,954	67.43%	446,405	125.98%
Unicredit Bank Srbija	8,402,667	1,456,402	2,418,831	541,665	8,823,431	1,327,968	15.05%	2,637,671	29.89%
Vojvodanska banka	2,575,798	326,299	1,023,903	203,077	3,070,325	1,038,690	33.83%	1,902,501	61.96%
Ukupno	74,714,250	11,798,609	29,142,018	9,150,479	82,907,180	20,912,798	25.22%	34,584,864	41.72%

4 Poslovne aktivnosti Banke

4.1 Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

JUBMES banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja oročenih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

/3/ poslova pružanja usluga, i to:

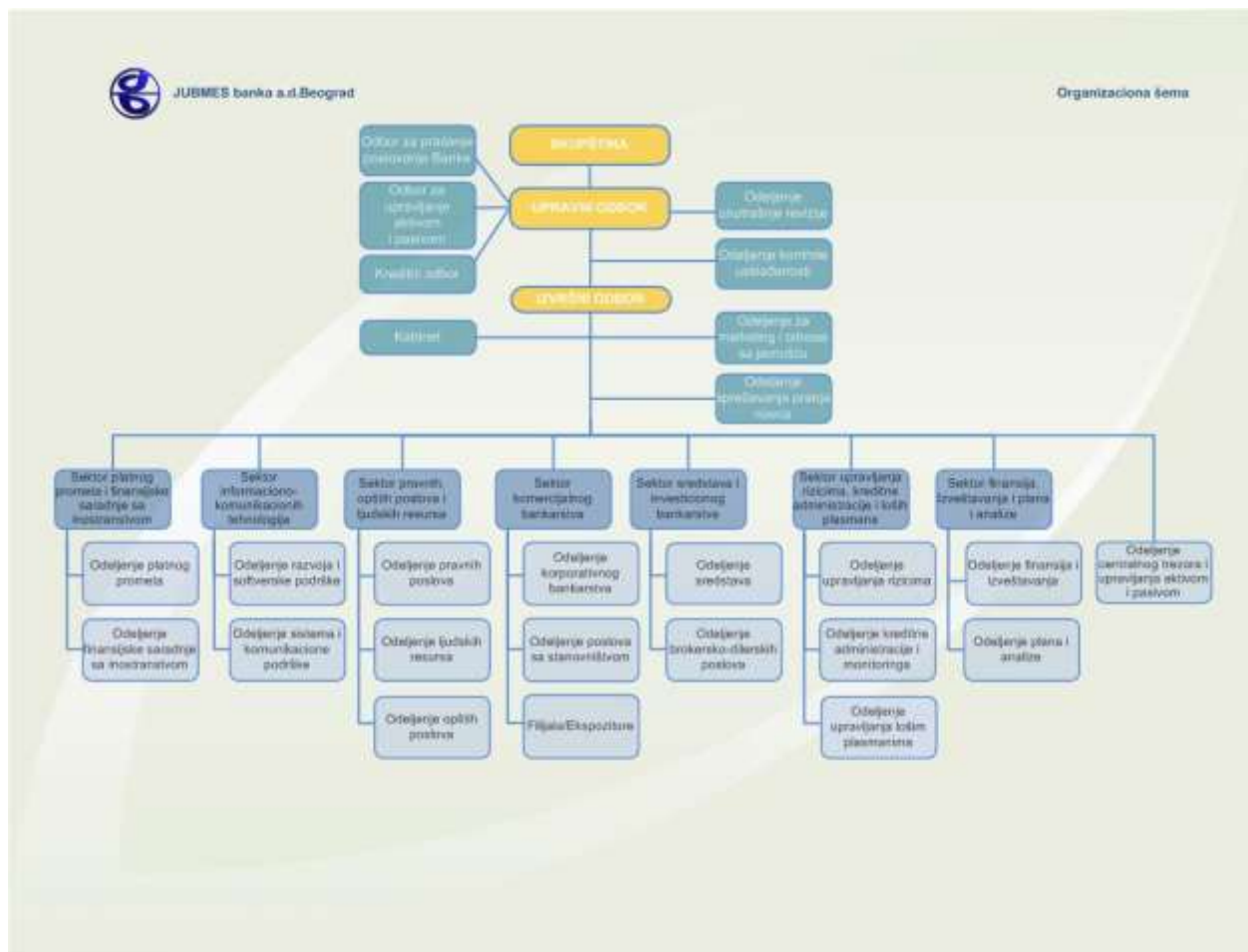
- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika;
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura.

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 3. Organizaciona struktura JUBMES banke a.d. Beograd

4.2 Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu

Nadležnosti Upravnog i Izvršnog odbora JUBMES banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, **Upravni odbor je tokom prvog polugođa 2019. godine ukupno održao 8 sednica.**

Tabela 15. Upravni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2019. godine

Ime i prezime	Akcionar koga predstavlja	Funkcija
Zoran Lilić	Nezavisni član	Predsednik
Davor Macura	Alta Pay Group doo	Član
Nela Arsić	Alta Pay Group doo	Član
Prof. dr Nemanja Stanišić	Nezavisni član	Član
Milimir Gligorijević	Telegroup doo	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke.

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. **U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom prvog polugođa 2019. godine ukupno održao 116 sednica.** Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 16. Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 30. jun 2019. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
dr Miloš Vujnović	Predsednik
dr Rajko Perić	Član
Slobodan Lečić	Član

4.3 Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine u Banci je radno angažovano 122 zaposlena. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana i stručna radna snaga (oko 76% od ukupnog broja zaposlenih ima visoku stručnu spremu). Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 48 godina.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. S tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnim fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenja ljudskih resursa.

Pregled starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih u Banci prikazan je u sledećoj tabeli.

Tabela 17. Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih u Banci, stanje na dan 30.06.2019. godine

<u>Stručna sprema</u>	<u>Do 30 godina</u>	<u>31-40 godina</u>	<u>41-50 godina</u>	<u>51-60 godina</u>	<u>Preko 60 godina</u>	<u>Ukupno</u>	<u>u %</u>
I-NK	-	-	-	-	-	-	-
II-PK	-	-	-	1	-	1	0.82%
III-KV,SSS	-	-	-	-	-	-	-
IV-SSS	-	1	7	12	5	25	20.49%
V-VKV	-	-	1	2	-	3	2.46%
VI/1-VŠS	2	4	4	5	-	15	12.30%
VII/1-VS	4	24	21	13	6	68	55.74%
VII/2-magistar, specijalista	-	1	2	3	1	7	5.74%
VIII-doktor nauka	-	1	-	1	1	3	2.46%
Ukupno	6	31	35	37	13	122	100.00%
u %	4.92%	25.41%	28.69%	30.33%	10.66%	100.00%	

5 Poslovanje Banke tokom prvog polugodišta 2019. godine

U sledećoj tabeli nalazi se uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 30.06.2019. godine:

Tabela 18. Uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 30.06.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara		
	30.06.2019.	Plan	Realizacija
Prihodi od kamata	376,790	355,075	106.12%
Rashodi od kamata	(83,197)	(79,441)	104.73%
Neto prihod po osnovu kamata	293,593	275,633	106.52%
Prihodi od naknada i provizija	64,634	70,796	91.30%
Rashodi naknada i provizija	(8,892)	(9,645)	92.19%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	55,742	61,151	91.15%
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	6,243	12,000	52.03%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	7,562	38,684	19.55%
Ostali poslovni prihodi	12,565	13,123	95.75%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(128,198)	(128,133)	100.05%
Troškovi amortizacije	(17,566)	(14,906)	117.84%
Ostali prihodi	11,738	90	-
Ostali rashodi	(137,809)	(127,859)	107.78%
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	103,870	129,783	80.03%

Banka je na kraju meseca juna 2019. godine iskazala dobitak pre oporezivanja u iznosu od 103,870 hiljada dinara, što čini 80.03% planiranog rezultata za prvo polugodište 2019. godine (Plan 30.06: dobitak 129,783 hiljade dinara).

Najveći uticaj na niži iznos ostvarene dobiti predstavlja niže iskazan iznos neto prihoda po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, usled izostanka projektovane naplate potraživanja u statusu neizvršenja obaveza jednog značajnog dužnika.

Značajan uticaj na ostvareni rezultat imali su i više iskazani neto prihodi od kamata, kao i ostali prihodi po osnovu umanjenja obaveza i prodaje osnovnih sredstava.

Prihodi i rashodi od kamata: Banka je u prvom polugođu 2019. godine iskazala prihod od kamata u iznosu od 376,790 hiljada dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 6.12% (Plan 30.06: 355,075 hiljada dinara). Ova pozicija veća je u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od kamata po osnovu datih kredita privredi u iznosu od 22,641 hiljade dinara. Rashodi od kamata beleže blago višu vrednost od one predviđene Planom, iznose 83,197 hiljada dinara i viši su za 4.73% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije, najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita u iznosu od 7,045 hiljada dinara.

Prihodi i rashodi od naknada: Na kraju prvog polugodišta tekuće godine, prihodi od naknada iznose 64,634 hiljade dinara i niži su za 8.7% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan 30.06: 70,796 hiljada dinara), najviše usled nižeg iznosa ostvarenog prihoda od naknada za usluge platnog prometa u iznosu od 2,870 hiljada dinara. Rashodi naknada, na kraju istog perioda, iznose 8,892 hiljade dinara i u potpunosti su u skladu sa predviđenim Planom (Plan 30.06: 9,645 hiljada dinara).

Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule: Banka je na kraju izveštajnog perioda iskazala dobitak od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu od 6,243 hiljade dinara što čini 52.03% planiranog rezultata (Plan 30.06: neto prihod 12,000 hiljada dinara). Obzirom da Planom nisu uzete u obzir revalorizovane kursne razlike, već samo realizovane kursne

razlike, neto prihod od realizovanih kursnih razlika iznosio je 5,956 hiljada dinara, odnosno, 49.64% planiranog rezultata ove pozicije.

Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha: Na kraju prvog polugodišta tekuće godine, neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iznosi 7,562 hiljade dinara i niži je u odnosu na Plan za 31,122 hiljade dinara (Plan 30.06: neto prihod 38,684 hiljade dinara), najviše usled izostanka projektovane naplate potraživanja u statusu neizvršenja obaveza jednog značajnog dužnika u iznosu od 39,923 hiljade dinara.

Ostali poslovni prihodi: Ostali poslovni prihodi beleže neznatno nižu vrednost od one predviđene Planom, na kraju juna tekuće godine iznose 12,565 hiljada dinara i niži su za 4.24% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan 30.06: 13,123 hiljade dinara).

Ostali prihodi: Banka je u prvom polugodu tekuće godine iskazala ostale prihode u iznosu od 11,738 hiljada dinara i time premašila predviđeni Plan (Plan 30.06: 90 hiljada dinara). Na ovoj poziciji iskazani su ostvareni prihodi od umanjenja obaveza za dividende u iznosu od 8,990 hiljada dinara, kao i ostali prihodi po osnovu prodaje osnovnih sredstava u iznosu od 2,510 hiljada dinara koji nisu bili predviđeni Planom.

Troškovi zarada, amortizacije i ostali rashodi: Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, na kraju izveštajnog perioda, iznose 128,198 hiljada dinara i u potpunosti su ispunili predviđeni Plan (Plan 30.06: 128,133 hiljade dinara). Na poziciji troškova amortizacije beleži se viši nivo ovih troškova usled knjiženja efekata primene MSF116 (30.06.2019: 17,566 hiljada dinara; Plan 30.06: 14,906 hiljada dinara), dok se na poziciji ostalih rashoda beleži odstupanje u odnosu na predviđen iznos ove pozicije uz ostvarenu realizaciju od 107.78% (30.06.2019: 137,809 hiljada dinara; Plan 30.06: 127,859 hiljada dinara), najviše usled više iskazanih troškova održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 3,732 hiljade dinara.

U narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 30.06.2019. godine.

Tabela 19. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 30.06.2019. god.

u hiljadama dinara

	30.06.2019.			Plan			Razlika	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Aktiva								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,180,172	13	2,180,159	1,396,295	32	1,396,263	783,896	156.1
Hartije od vrednosti	505,493	6,201	499,292	506,923	6,827	500,096	-804	99.8
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,353,284	10,192	1,343,092	2,570,883	10,374	2,560,509	-1,217,417	52.5
Kredit i potraživanja od komitenata	10,143,627	218,541	9,925,086	9,703,670	202,667	9,501,003	424,083	104.5
Investicije u zavisna društva	114	-	114	114	-	114	0	100.0
Nematerijalna imovina	66,024	41,941	24,083	60,053	41,941	18,112	5,971	133.0
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,673,440	337,745	1,335,695	1,659,820	353,405	1,306,415	29,280	102.2
Investicione nekretnine	246,157	-	246,157	253,176	-	253,176	-7,019	97.2
Tekuća poreska sredstva	10,443	-	10,443	10,443	-	10,443	0	100.0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredst.poslov. koje se obustavlja	25,051	-	25,051	25,051	-	25,051	0	100.0
Ostala sredstva	91,281	5,775	85,506	92,418	6,269	86,149	-643	99.3
Ukupno aktiva	16,295,086	620,408	15,674,678	16,278,847	621,515	15,657,331	17,347	100.1
Pasiva								
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	51,707	-	51,707	83,766	-	83,766	-32,059	61.7
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,293,984	-	11,293,984	11,185,844	-	11,185,844	108,140	101.0
Rezervisanja	45,416	-	45,416	46,358	-	46,358	-942	98.0
Odložene poreske obaveze	115,896	-	115,896	125,075	-	125,075	-9,179	92.7
Ostale obaveze	177,707	-	177,707	200,792	-	200,792	-23,085	88.5
Ukupno obaveze	11,684,710	-	11,684,710	11,641,835	-	11,641,835	42,875	100.4
Kapital	3,989,968	-	3,989,968	4,015,497	-	4,015,497	-25,529	99.4
Ukupno pasiva	15,674,678	-	15,674,678	15,657,331	-	15,657,331	17,347	100.1

Ukupna neto bilansna aktiva Banke na kraju juna 2019. godine iznosi 15,674.68 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke za datum 30.06.2019. godine predstavlja skoro identičan nivo (Plan 30.06: 15,657.33 mil. dinara).

U odnosu na Plan, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, Gotovina i sredstva kod centralne banke, koja na kraju prvog polugođa 2019. godine iznosi neto 2,180.16 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 783.9 mil. dinara, odnosno, za 56.14%, prevashodno usled višestruko većeg iznosa plasmana u viškove likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije.

Takođe, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, Kredit i potraživanja od komitenata, koja na kraju izveštajnog perioda iznosi neto 9,925.09 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 424.08 mil. dinara, odnosno, za 4.46%. Viši iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica višeg iznosa datih kredita privredi.

Sa druge strane, niži nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, koja na kraju juna tekuće godine iznosi neto 1,343.09 mil. dinara i niža je od planirane pozicije za 1,217.42 mil. dinara, odnosno, za 47.55%. (Plan 30.06: 2,560.51 mil. dinara). Niži iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica nižeg iznosa datih depozita drugim bankama, kao i izostanka Planom predviđenim repo operacijama sa Narodnom bankom Srbije i datih kredita drugim bankama.

U pasivi, viši nivo beleži se na poziciji Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, obzirom da ova pozicija na kraju prvog polugodišta 2019. godine iznosi 11,293.98 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 108.14 mil. dinara, odnosno, za 0.97%. (Plan: 11,185.84 mil. dinara). Viši iznos ove pozicije od Plana se u najvećoj meri javlja usled višeg nivoa prikupljenih dinarskih oročenih depozita.

6 Bilans uspeha Banke

6.1 Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je na kraju prvog polugodišta tekuće godine ostvarila dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 103,870 hiljada dinara, odnosno, 881 hiljadu evra (30.06.2018: dobitak nakon oporezivanja 370,231 hiljada dinara).

Ukoliko bi se iz ostvarenog rezultata Banke izuzeli ostali prihodi, kao i jednokratni efekat prodaje udela iskazan na poziciji neto dobitka po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od 9,944 hiljade dinara, na kraju juna tekuće godine evidentira se приметna pozitivna promena rezultata u odnosu na isti period prethodne godine. Nakon navedenih isključenja pojedinih prihoda, Banka je ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 92,132 hiljade dinara, što predstavlja za 9,870 hiljada dinara, odnosno, za 12% bolji rezultat u odnosu na ostvareni rezultat u prvom polугоđu prethodne godine (30.06.2018: dobitak 82,262 hiljade dinara).

Ostvarena dobit od kamata i naknada iznosi 349,335 hiljada dinara, što predstavlja 103.7% ostvarene dobiti po ovom osnovu u odnosu na projektovanu dobit (Plan 30.06.2019: 336,784 hiljade dinara). Takođe, ista je za 57,045 hiljada dinara, odnosno, za 19.5% viša od one ostvarene tokom istog perioda prethodne godine (30.06.2018: 292,290 hiljada dinara).

Stopa operativne efikasnosti Banke "cost to income ratio" (operativni rashodi / neto dobit od kamata i naknada), na kraju prvog polugodišta 2019. godine, iznosi 81.2%, odnosno, na značajno je povoljnijem nivou u odnosu na nivo ove stope sa kraja istog perioda prethodne godine (30.06.2018: 91%).

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend značajnog rasta komercijalnih plasmana iz prethodnih godina, što je osnovni uzrok ostvarenih viših prihoda od kamata na kraju drugog tromesečja 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 20. Rezultat Banke ostvaren u periodu januar - jun 2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna		
	2019.	2018.	Index
Prihodi od kamata	376,790	306,371	123.0
Rashodi od kamata	(83,197)	(55,358)	150.3
Dobitak po osnovu kamata	293,593	251,013	117.0
Prihodi od naknada i provizija	64,634	50,399	128.2
Rashodi naknada i provizija	(8,892)	(9,122)	97.5
Dobitak po osnovu naknada i provizija	55,742	41,277	135.0
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	6,243	13,181	47.4
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	7,562	29,593	25.6
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	9,944	0.0
Ostali poslovni prihodi	12,565	13,054	96.3
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(128,198)	(127,923)	100.2
Troškovi amortizacije	(17,566)	(15,979)	109.9
Ostali prihodi	11,738	278,025	4.2
Ostali rashodi	(137,809)	(121,954)	113.0
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	103,870	370,231	28.1
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	-	-	-
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	103,870	370,231	28.1

Strukturno posmatrano, Banka je na kraju prvog polugodišta tekuće godine ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 441,424 hiljade dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 349,335 hiljada dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi relativno visokih 79.1% i beleži blagi pad u odnosu na isti period prethodne godine (30.06.2018: 81.9%). Niža realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada, na kraju izveštajnog perioda, u odnosu na istu sa kraja prvog polugodišta 2018. godine, posledica je višeg iznosa rashoda od kamata.

Efekti kursnih razlika pozitivno su se odrazili na finansijski rezultat Banke, pa je tako efekat promene vrednosti imovine i obaveza Banke, krajem drugog kvartala 2019. godine, pozitivan u iznosu od 6,243 hiljade dinara (30.06.2018: neto prihod 13,181 hiljadu dinara).

6.2 Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su na kraju prvog polugodišta 2019. godine obračunati u ukupnom iznosu od 441,424 hiljade dinara (ili, u proseku, 73,571 hiljadu dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 62,799 hiljada dinara (ili 85.4%), a prihodi od naknada 10,772 hiljade dinara (ili 14.6%) mesečno. U odnosu na isti period prošle godine, prosečni prihodi od kamata beleže rast od 11,737 hiljada dinara, odnosno, 23% (prosek jan-jun 2018: 51,062 hiljade dinara), dok prosečni prihodi od naknada beleže rast od 2,372 hiljade dinara, odnosno, 28.2% (prosek jan-jun 2018: 8,400 hiljada dinara).

Kao što je već napomenuto, neto dobit od kamata i naknada iznosila je u izveštajnom periodu 349,335 hiljada dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 293,593 hiljade dinara (rast u odnosu na I polugodište 2018. godine od 17%), a neto dobit od naknada Banke iznosila je 55,742 hiljade dinara (rast u odnosu na I polugodište 2018. godine od 35%).

Prihodi od kamata su na kraju drugog kvartala 2019. godine iznosili 376,790 hiljada dinara, i u odnosu na isti period prethodne godine uvećani su za 23% (30.06.2018: 306,371 hiljadu dinara), a primarno kao posledica napred pomenutog značajnog rasta komercijalnih plasmana. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim privrednim društvima sa 38.6%, a za njima slede prihodi po osnovu otkupa potraživanja čije učešće iznosi 24.06% i prihodi po osnovu eskonta menica koji u ukupnim prihodima od kamata učestvuju sa 16.59% - videti sledeću tabelu.

Tabela 21. Struktura prihoda od kamata Banke u periodu januar - jun 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Domaće banke i druge finansijske organizacije	10,180	2.70%	1,659	0.54%	513.5%
Javna preduzeća	24,417	6.48%	12,617	4.12%	93.5%
Privredna društva	145,435	38.60%	123,020	40.15%	18.2%
Preduzetnici	306	0.08%	449	0.15%	-31.8%
Stanovništvo	19,079	5.06%	17,922	5.85%	6.5%
Komitenti iz društvenih delatn. i neprofitna pravna lica	3,287	0.87%	350	0.11%	838.4%
Narodna banka Srbije	3,693	0.98%	1,283	0.42%	187.8%
Strane banke	78	0.02%	940	0.31%	-91.7%
HoV i ostali plasmani					
REPO poslovi sa NBS	-	0.00%	1,301	0.42%	-100.0%
Državni zapisi RS	7,163	1.90%	6,844	2.23%	4.7%
Izdvojena obavezna rezerva kod NBS	4,134	1.10%	4,402	1.44%	-6.1%
Eskont menica	62,522	16.59%	66,786	21.80%	-6.4%
Otkup potraživanja	90,652	24.06%	59,131	19.30%	53.3%
Investicione jedinice	-	0.00%	7	0.00%	-100.0%
Obveznice Iraka	5,130	1.36%	4,449	1.45%	15.3%
Ostali prihodi od kamata					
Unwinding	714	0.19%	5,208	1.70%	-86.3%
Ukupno	376,790	100.00%	306,371	100.00%	23.0%

Ukupno obračunati prihodi od naknada na kraju prvog polugodišta 2019. godine iznose 64,634 hiljade dinara i u odnosu na isti period prethodne godine uvećani su za 28.2% (30.06.2018: 50,399 hiljada dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu garancijskih poslova sa 47.39% - videti sledeći pregled.

Tabela 22. Struktura prihoda od naknada Banke u periodu januar - jun 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	23,468	36.31%	19,294	38.28%	21.6%
Izdane garancije i ostala jemstva	30,628	47.39%	20,186	40.05%	51.7%
Naknade od stranih pravnih lica	1,409	2.18%	1,655	3.28%	-14.9%
Poslovi sa stanovništvom	7,708	11.93%	8,351	16.57%	-7.7%
Naknade od stranih banaka	815	1.26%	483	0.96%	68.8%
Ostale naknade - bankarske usluge	606	0.94%	430	0.85%	40.9%
Ukupno	64,634	100.00%	50,399	100.00%	28.2%

6.3 Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su u izveštajnom periodu 83,197 hiljada dinara, odnosno, u proseku, mesečno 13,866 hiljada dinara (što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 22.1% vrednosti obračunatih prihoda od kamata).

Obračunati troškovi naknada u toku istog perioda iznosili su 8,892 hiljade dinara, odnosno, u proseku, 1,482 hiljade dinara mesečno (i bili su na nivou od 13.8% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na isti period prethodne godine, obračunati rashodi kamata uvećani su za 50.3% (30.06.2018: 55,358 hiljada dinara), najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu položene devizne štednje rezidenata (17,209 hiljada dinara), kao i po osnovu oročenih dinarskih depozita javnih preduzeća (17,193 hiljade dinara).

Tabela 23. Analitički pregled rashoda od kamata realizovanih u periodu januar - jun 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Domaće banke i druge finan.organizacije	418	0.50%	2,207	3.99%	-81.1%
Javna preduzeća	19,599	23.56%	1,712	3.09%	1,045.0%
Privredna društva	15,214	18.29%	11,724	21.18%	29.8%
Preduzetnici	74	0.09%	40	0.07%	85.1%
Sektor opšte države	20,895	25.11%	21,014	37.96%	-0.6%
Stanovništvo	20,157	24.23%	17,108	30.90%	17.8%
Strana lica	141	0.17%	92	0.17%	54.1%
Banke u stečaju	1,090	1.31%	-	0.00%	-
Drugi komitent	5,610	6.74%	1,462	2.64%	283.7%
Ukupno	83,197	100.00%	55,358	100.00%	50.3%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke, u prvom polugodu 2019. godine, iznosili su 8,892 hiljade dinara (30.06.2018: 9,122 hiljade dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i

provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa učestvuju sa 47.7% i iznose 4,237 hiljada dinara.

6.4 Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka je u izveštajnom periodu ostvarila neto prihode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 7,562 hiljade dinara (30.06.2018: neto prihod u iznosu od 29,593 hiljade dinara).

6.5 Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su na kraju drugog kvartala 2019. godine iznosili 128,198 hiljada dinara i na približnom su nivou u odnosu na iznos ove grupe troškova sa kraja istog perioda prethodne godine (30.06.2018: 127,923 hiljade dinara).

6.6 Ostali rashodi

Ostali rashodi Banke su na kraju prvog polugođa 2019. godine iznosili 137,809 hiljada dinara i viši su za 13% u odnosu na isti period prethodne godine (30.06.2018: 121,954 hiljade dinara), najviše usled rasta troškova održavanja osnovnih sredstava. U narednoj tabeli prikazana je struktura ostalih rashoda Banke na kraju juna 2019. godine.

Tabela 24. Ostali rashodi Banke u periodu januar - jun 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Usluge	38,181	27.71%	27,450	22.51%	39.09%
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	28,499	20.68%	28,218	23.14%	1.00%
Ostali nematerijalni troškovi	28,350	20.57%	26,077	21.38%	8.72%
Ostali rashodi	16,374	11.88%	14,858	12.18%	10.20%
Premije osiguranja	15,040	10.91%	14,127	11.58%	6.46%
Materijal i energija	11,365	8.25%	11,224	9.20%	1.26%
Ukupno	137,809	100.00%	121,954	100.00%	13.00%

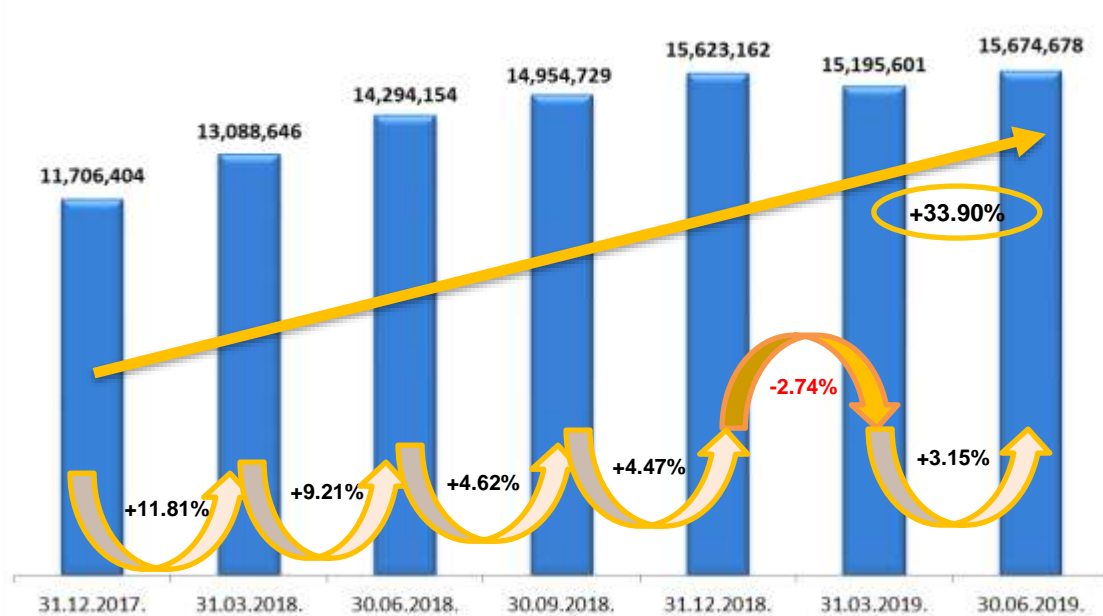
7 Bilans stanja Banke

7.1 Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 30. jun 2019. godine iznosi 15,674,678 hiljada dinara i na približnom je nivou u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine (31.12.2018. godine: 15,623,162 hiljade dinara). Na kraju izveštajnog perioda beleži se uvećanje bilansne pozicije Krediti i potraživanja od komitenata u iznosu od 492,227 hiljada dinara, odnosno, za 5.2%, usled nastavka trenda rasta komercijalnih plasmana Banke iz prethodnih perioda.

Tabela 25. Neto bilans stanja Banke, na dan 30. jun 2019. godine

	30.06.2019.	Učešće	31.12.2018.	Učešće	u hiljadama dinara % rasta / pada
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,180,159	13.91%	1,911,464	12.23%	14.1%
Hartije od vrednosti	499,292	3.19%	496,698	3.18%	0.5%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,343,092	8.57%	2,066,504	13.23%	-35.0%
Kredit i potraživanja od komitenata	9,925,086	63.32%	9,432,859	60.38%	5.2%
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.0%
Nematerijalna ulaganja	24,083	0.15%	13,353	0.09%	80.4%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,335,695	8.52%	1,320,238	8.45%	1.2%
Investicione nekretnine	246,157	1.57%	253,176	1.62%	-2.8%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.07%	10,443	0.07%	0.0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	0.16%	25,051	0.16%	0.0%
Ostala sredstva	85,506	0.55%	93,262	0.60%	-8.3%
Ukupno aktiva	15,674,678	100.00%	15,623,162	100.00%	0.3%
Pasiva					
Obaveze					
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci	51,707	0.33%	83,766	0.54%	-38.3%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,293,984	72.05%	11,281,932	72.21%	0.1%
Rezervisanja	45,416	0.29%	45,883	0.29%	-1.0%
Odložene poreske obaveze	115,896	0.74%	115,896	0.74%	0.0%
Ostale obaveze	177,707	1.13%	201,417	1.29%	-11.8%
Ukupno obaveze	11,684,710	74.55%	11,728,894	75.07%	-0.4%
Kapital					
Akcijski kapital	3,080,297	19.65%	3,080,297	19.72%	0.0%
Dobitak	103,870	0.66%	485,815	3.11%	-78.6%
Gubitak		0.00%	(396,284)	-2.54%	-100.0%
Rezerve	805,801	5.14%	724,440	4.64%	11.2%
Ukupno kapital	3,989,968	25.45%	3,894,268	24.93%	2.5%
Ukupno pasiva	15,674,678	100.00%	15,623,162	100.00%	0.3%

Graf 4. Kretanje ukupne aktive (neto)

Valutnom strukturom aktive bilansa Banke, na dan 30. jun 2019. godine, preovladava dinarski karakter, odnosno 67.18% neto aktive Banke je u domaćoj valuti.

U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, na kraju juna 2019. godine, devizni podbilans aktive i pasive zabeležio je pad u apsolutnom iznosu, kao i u procentu učešća - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 26. Valutna struktura Bilansa stanja Banke na dan 30. jun 2019. godine

	Iznos		Učešće		% rasta/ pada
	30.06.2019.	31.12.2018.	30.06.2019.	31.12.2018.	
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	10,530,769	10,363,638	67.18%	66.34%	1.61%
Aktiva u stranoj valuti:					
EUR	1,667,204	2,463,607	10.64%	15.77%	-32.33%
USD	525,572	467,392	3.35%	2.99%	12.45%
Ostale valute	9,410	12,802	0.06%	0.08%	-26.50%
Indeksirano	2,941,722	2,315,723	18.77%	14.82%	27.03%
Aktiva u stranoj valuti	5,143,909	5,259,524	32.82%	33.66%	-2.20%
Ukupna aktiva	15,674,678	15,623,162	100.00%	100.00%	0.33%
PASIVA					
Pasiva u dinarima	10,829,669	10,582,109	69.09%	67.73%	2.34%
Pasiva u stranoj valuti:					
EUR	4,484,894	4,747,613	28.61%	30.39%	-5.53%
USD	323,214	271,405	2.06%	1.74%	19.09%
Ostale valute	17,714	20,949	0.11%	0.13%	-15.44%
Indeksirano	19,186	1,086	0.12%	0.01%	-
Pasiva u stranoj valuti	4,845,009	5,041,053	30.91%	32.27%	-3.89%
Ukupna pasiva	15,674,678	15,623,162	100.00%	100.00%	0.33%

Napomena: U deviznom podbilansu Banke obuhvaćeni su i dinarski plasmani/obaveze indeksirani deviznom klauzulom, kao i dinarska rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u stranoj valuti i/ili indeksiranim deviznom klauzulom.

Pregled bilansnih pozicija aktive i pasive Banke, reklasifikovanih prema valutnoj strukturi, na dan 30. jun 2019. godine dat je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 27. Pozicije bilansa stanja Banke u stranoj valuti, stanje na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara				
	30.06.2019.	Učešće	31.12.2018.	Učešće	% rasta / pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	124,202	2.41%	402,635	7.66%	-69.15%
Hartije od vrednosti	491,605	9.56%	489,842	9.31%	0.36%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija	1,027,001	19.97%	1,695,964	32.25%	-39.44%
Kredit i potraživanja od komitenata	3,461,715	67.30%	2,627,521	49.96%	31.75%
Ostala sredstva	39,385	0.77%	43,562	0.83%	-9.59%
Ukupna aktiva	5,143,909	100.00%	5,259,524	100.00%	-2.20%
PASIVA					
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	24,222	0.50%	23,817	0.47%	1.70%
Depoziti i ostale fin.obaveze prema drugim komitentima	4,785,091	98.76%	4,996,213	99.11%	-4.23%
Rezervisanja	12,211	0.25%	13,515	0.27%	-9.65%
Ostale obaveze	23,486	0.48%	7,506	0.15%	212.88%
Ukupna pasiva	4,845,009	100.00%	5,041,053	100.00%	-3.89%

7.2 Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 30. jun 2019. godine iznosi 2,180,159 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 1,911,464 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 13.91% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 28. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	30.06.2019.	u hiljadama dinara 31.12.2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	61,122	56,854
Blagajna:		
- u dinarima	34,573	51,556
- u stranoj valuti	121,107	131,080
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	1,960,000	1,400,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	3,095	271,559
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu od NBS	275	446
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(13)	(31)
Stanje na dan	2,180,159	1,911,464

Obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je krajem juna 2019. godine 609,425 hiljade dinara, od čega se na dinarsku obaveznu rezervu odnosi 261,628 hiljada dinara, dok se na deviznu obaveznu rezervu koja se izdvaja u dinarima odnosi 347,797 hiljada dinara.

Po osnovu položene obračunate obavezne rezerve u dinarima, Banka je tokom prvog polugođa 2019. godine ostvarila prihod od kamata u iznosu od 4,134 hiljade dinara.

7.3 Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na kraju prvog polugođa 2019. godine, iznose 499,292 hiljade dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, obveznica Republike Irak, kao i od dugoročnih deviznih zapisa Republike Srbije.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne dolarske kuponske obveznice Republike Srbije u iznosu od 2 mil. dolara, sa dospećem 2020. godine i stopom kupona od 4.875%, kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%.

Tabela 29. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Hartije od vrednosti		
<i>Dinari</i>		
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	278	278
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(242)	(242)
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,035	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(31,386)	(32,216)
HoV - investicione jedinice	1	1
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV - investicione jedinice	-	-
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	175,622	174,981
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Republike Irak	617	615
Dugoročni državni zapisi RS	325,449	324,973
Odstupanje od nominalne vrednosti dugoročnih državnih zapisa RS	(3,883)	(3,900)
Hartije od vrednosti, bruto	505,493	503,525
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(6,201)	(6,827)
Stanje na dan	499,292	496,698

7.4 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju prvog polugodišta 2019. godine iznosi 1,343,092 hiljade dinara, i ono čini 8.57% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, iznos ove bilansne pozicije umanjeno je za 723,412 hiljada dinara, odnosno, za 35.01%, najviše usled značajno nižeg iznosa datih depozita drugim bankama.

Tabela 30. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 30.06.2019. godine

	u hiljadama dinara	
	<u>30.06.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
kratkoročni plasmani u dinarima		
Plasmani u REPO poslove sa NBS	-	-
Kreditni domaćim bankama i drugim fin.org.	318,500	370,000
Potraživanja za kamatu	1,369	53
Namenski depozit - VISA card	1,923	4,194
Namenski depozit - Societe Generale	2,000	2,000
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	181	83
Razgraničeni prihodi od naknada	(264)	(171)
Ukupno	<u>323,709</u>	<u>376,159</u>
kratkoročni plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	959,724	661,863
Namenski devizni račun - VISA card	2,873	5,331
Namenski devizni račun - CRHoV	-	-
Dati depoziti drugim bankama	62,261	1,028,293
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,716	4,728
Ukupno	<u>1,029,575</u>	<u>1,700,215</u>
Plasmani, bruto	<u>1,353,284</u>	<u>2,076,374</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(10,192)	(9,870)
Stanje na dan	<u>1,343,092</u>	<u>2,066,504</u>

Tabela 31. Dati krediti i depoziti bankama i drugim finans.organizacijama na dan 30.06.2019. godine

	u hiljadama dinara					
	30.06.2019.			31.12.2018.		
	<u>Kratkoročni plasmani</u>	<u>Dugoročni plasmani</u>	<u>Ukupno</u>	<u>Kratkoročni plasmani</u>	<u>Dugoročni plasmani</u>	<u>Ukupno</u>
u dinarima						
Kreditni i depoziti:						
- domaćim bankama	2,000	-	2,000	202,000	-	202,000
- drugim komitentima	320,423	-	320,423	174,194	-	174,194
Ukupno	<u>322,423</u>	<u>-</u>	<u>322,423</u>	<u>376,194</u>	<u>-</u>	<u>376,194</u>
u stranoj valuti						
Depoziti:						
- stranim bankama	62,261	-	62,261	-	-	-
- domaćim bankama	-	-	-	1,028,293	-	1,028,293
- drugim komitentima	4,716	-	4,716	4,728	-	4,728
Ukupno	<u>66,977</u>	<u>-</u>	<u>66,977</u>	<u>1,033,021</u>	<u>-</u>	<u>1,033,021</u>
Plasmani, bruto	<u>389,400</u>	<u>-</u>	<u>389,400</u>	<u>1,409,215</u>	<u>-</u>	<u>1,409,215</u>
<i>Minus:</i>						
Ispravka vrednosti	(7,755)	-	(7,755)	(8,200)	-	(8,200)
Stanje na dan	<u>381,645</u>	<u>-</u>	<u>381,645</u>	<u>1,401,015</u>	<u>-</u>	<u>1,401,015</u>

7.5 Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 30.06.2019. godine, iznose, neto, 9,925,086 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 9,432,859 hiljada dinara) i čine 63.32% ukupne neto poslovne imovine Banke.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za, neto, 492,227 hiljada dinara, odnosno, za 5.2%. Rast neto iznosa ove pozicije je rezultat značajnog rasta datih kredita privrednim društvima.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, najveće bruto uvećanje, u iznosu od 858,387 hiljada dinara (23.4%), beleži se kod dinarskih kredita privrednim društvima, dok se kod ukupnih aktivnih plasmana pravnim i fizičkim licima beleži uvećanje od 601,838 hiljada dinara, odnosno, uvećanje od 6.25% (30.06.2019: 10,224,912 hiljada dinara; 31.12.2018: 9,623,074 hiljade dinara).

Tabela 32. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 30.06.2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
U dinarima		
Dati krediti:		
- javnim preduzećima	706,044	994,350
- privrednim društvima	4,521,643	3,663,256
- preduzetnicima	9,141	10,742
- stanovništvu	573,714	552,768
- drugim komitentima	109,912	122,711
	5,920,454	5,343,827
Eskont menica	1,421,013	1,489,238
Otkup potraživanja	2,142,839	2,404,132
Dospeli plasmani po aktiviranim avalima i garancijama	62,729	62,751
Potraživanja za kamatu	32,696	12,332
Potraživanja za naknadu	2,701	2,035
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	37,251	23,202
Razgraničeni prihodi od nakn.po amort.vred.prim.ef.kam.stope	(42,872)	(40,922)
Ukupno	9,576,811	9,296,595
U stranoj valuti		
Dati krediti:		
- privrednim društvima	281,985	294,389
- stanovništvu	3,669	3,284
	285,654	297,674
Otkup potraživanja	269,554	53,728
Potraživanja za kamatu	439	25
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	11,170	11,347
Ukupno	566,816	362,774
Plasmani, bruto	10,143,627	9,659,369
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(218,541)	(226,510)
Stanje na dan	9,925,086	9,432,859

Tabela 33. Krediti i potraživanja od komitenata sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	30.06.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
- javnim preduzećima	1,878,727	124,590	2,003,317	2,733,275	130,917	2,864,192
- privrednim društvima	3,353,548	2,725,940	6,079,488	2,988,450	2,274,864	5,263,314
- sektor opšte države	325,865	-	325,865	239,119	-	239,119
- stanovništvu	11,044	568,237	579,281	10,578	537,947	548,525
- ostalim komitentima	-	108,816	108,816	-	132,227	132,227
dospela potraživanja	480,044	-	480,044	249,219	-	249,219
Ukupno	6,049,228	3,527,583	9,576,811	6,220,641	3,075,955	9,296,596
u stranoj valuti						
- privrednim društvima	2,570	280,521	283,091	708	293,320	294,028
- sektor opšte države	3,931	-	3,931	5,987	-	5,987
- stanovništvu	-	3,519	3,519	-	3,156	3,156
- ostalim komitentima	274,222	-	274,222	58,379	-	58,379
dospela potraživanja	2,053	-	2,053	1,223	-	1,223
Ukupno	282,776	284,040	566,816	66,297	296,476	362,773
Plasmani, bruto	6,332,004	3,811,623	10,143,627	6,286,938	3,372,431	9,659,369
Minus: Ispravka vrednosti	(135,385)	(83,156)	(218,541)	(146,656)	(79,854)	(226,510)
Stanje na dan	6,196,619	3,728,467	9,925,086	6,140,282	3,292,577	9,432,859

Tabela 34. Sektorska struktura datih kredita i depozita (bruto) na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Poljoprivreda	11,791	-
Građevinarstvo	2,073,131	1,439,568
Prerađivačka industrija	1,196,347	1,054,505
Snabdevanje el.energijom	90,410	149,350
Stanovništvo	577,383	556,053
Trgovina	833,729	1,172,159
Saobraćaj i komunikacije	857,629	696,823
Uslužne delatnosti	445,667	438,297
Ostali	120,020	134,747
Stanje na dan	6,206,108	5,641,501

7.5.1 Krediti stanovništvu

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine.

Tabela 35. Struktura kredita stanovništvu (bruto) po vrstama proizvoda na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Stambeni krediti	408,696	397,503
Kreditni po kreditnim karticama	23,569	24,363
Dugoročni gotovinski krediti	113,956	107,756
Dugoročni potrošački krediti za kupovinu automobila	12,252	6,791
Minusni saldo na tekućim računima	6,793	5,205
Ostali krediti fizičkim licima	12,117	14,434
Stanje na dan	577,383	556,053

7.6 Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva krajem juna 2019. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 36. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 30.06.2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

7.7 Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Banke, na dan 30. jun 2019. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,605,935 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 1,586,767 hiljada dinara), učestvuje sa 10.25%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme uvećana je, na kraju prvog polugođa 2019. godine, za 15,457 hiljada dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, najviše usled priznavanja sredstava uzetih u operativni lizing u osnovna sredstva Banke, u skladu sa primenom MSFI16 - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 37. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Investicione nekretnine
31.12.2018.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	269,514	13,853	1,670,138	55,293	253,176
Ispravka vrednosti	-	(105,760)	(237,417)	(6,723)	(349,900)	(41,940)	-
Sadašnja vrednost	504,017	776,994	32,097	7,130	1,320,238	13,353	253,176
30.06.2019.							
Nabavna vrednost	504,017	876,202	262,495	30,726	1,673,440	66,024	246,157
Ispravka vrednosti	-	(105,760)	(225,262)	(6,723)	(337,745)	(41,941)	-
Sadašnja vrednost	504,017	770,442	37,233	24,003	1,335,695	24,083	246,157

3.1.

7.8 Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 30. jun 2019. godine iznosila 85,506 hiljada dinara i u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine umanjena su za 7,756 hiljada dinara, odnosno, za 8.3% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 38. Ostala sredstva Banke na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
u dinarima:		
Potraživanja za naknadu	228	262
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	20,340	20,389
Potraživanja po osnovu otkupa potraživanja	18,866	23,432
Ostala potraživanja	5,821	4,839
Prolazni računi	1,229	312
Ostale investicije - učešća u kapitalu	302	302
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	13,857	19,416
Zalihe materijala i inventar u upotrebi	4,675	4,567
Sredstva stečena naplatom potraživanja	24,397	24,397
Ukupno	89,715	97,916
u stranoj valuti:		
Ostala potraživanja	363	346
Prolazni računi	1,025	899
Ostale investicije - učešća u kapitalu	178	179
Ukupno	1,567	1,424
Ostala sredstva, bruto	91,281	99,340
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5,775)	(6,078)
Stanje na dan	85,506	93,262

U sledećoj tabeli prikazana je analitika stanja ostalih investicija - učešća u kapitalu drugih pravnih lica.

Tabela 39. Ostale investicije - učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, stanje na dan 30.06.2019.

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
u dinarima:		
Beogradska berza a.d., Beograd	302	302
u stranoj valuti:		
S.W.I.F.T.	178	179
Ukupno	480	481
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(2)	(2)
Stanje na dan	478	479

3.2.

7.9 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 30. jun 2019. godine 51,707 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, iznos ove bilansne pozicije umanjen je za 32,059 hiljada dinara, najviše usled nižeg iznosa oročenih dinarskih depozita.

Tabela 40. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema banaka i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine*

	u hiljadama dinara					
	30.06.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Strane banke	-	-	-	-	-	-
Osiguravajuća društva	6,137	-	6,137	35,035	-	35,035
Ostale finansijske organizacije	21,348	-	21,348	24,913	-	24,913
Ukupno	27,485	-	27,485	59,948	-	59,948
u stranoj valuti						
Strane banke	19,891	-	19,891	19,019	-	19,019
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	4,331	-	4,331	4,799	-	4,799
Ukupno	24,222	-	24,222	23,818	-	23,818
Stanje na dan	51,707	-	51,707	83,766	-	83,766

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 41. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine*

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	33,905	42,481
Oročeni depoziti	3,000	26,000
Ostali depoziti	14,756	15,281
Ostale obaveze	46	4
Stanje na dan	51,707	83,766

7.10 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 30. jun 2019. godine 11,293,984 hiljade dinara (31.12.2018. godine: 11,281,932 hiljade dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima su na približno identičnom nivou.

Tabela 42. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 30.06.2019. godine*

	30.06.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
Javna preduzeća	1,917,554	460,900	2,378,454	2,711,067	510,000	3,221,067
Preduzeća	1,054,471	45,024	1,099,495	1,420,701	61,228	1,481,929
Stanovništvo	219,591	5,711	225,302	222,230	727	222,957
Drugi komitenti	2,756,597	49,046	2,805,643	1,310,720	49,046	1,359,766
Ukupno	5,948,213	560,681	6,508,894	5,664,718	621,001	6,285,719
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	108,023	-	108,023	23,896	-	23,896
Preduzeća	1,463,886	98,873	1,562,759	1,838,616	98,802	1,937,418
Stanovništvo	1,719,451	1,382,924	3,102,375	1,625,947	1,388,128	3,014,075
Drugi komitenti	11,933	-	11,933	20,824	-	20,824
Ukupno	3,303,293	1,481,797	4,785,090	3,509,283	1,486,930	4,996,213
Stanje na dan	9,251,506	2,042,478	11,293,984	9,174,001	2,107,931	11,281,932

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 43. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine*

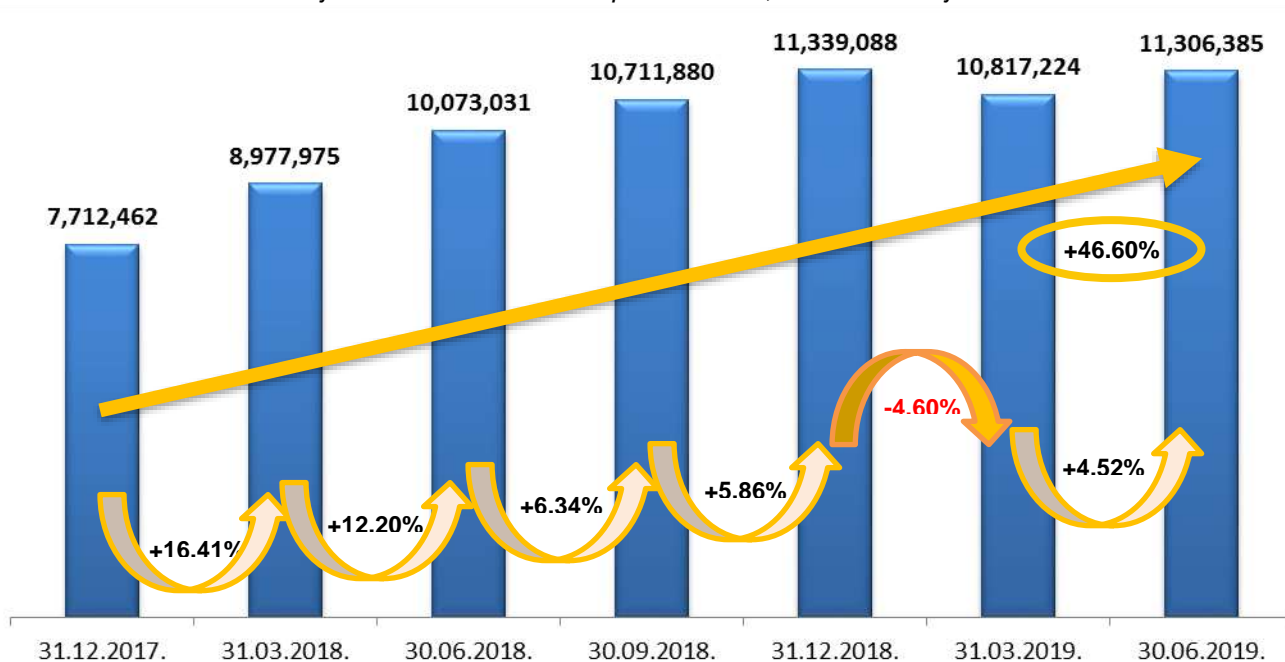
	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	3,654,383	4,827,558
Štedni depoziti	2,639,941	2,652,235
Depoziti po osnovu datih kredita	123,622	25,824
Namenski depoziti	1,847	2,202
Oročeni depoziti	4,633,949	3,508,266
Ostali depoziti	200,982	239,242
Ostale obaveze	39,260	26,605
Stanje na dan	11,293,984	11,281,932

3.3.

7.11 Ukupni depoziti Banke

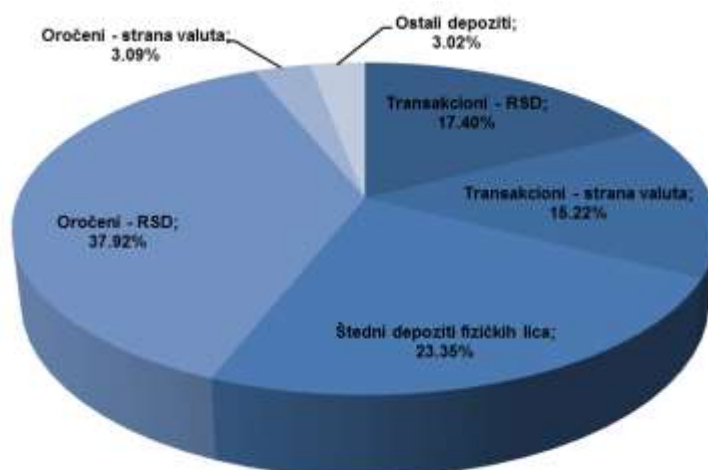
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 30. jun 2019. godine, iznosi 11,306,385 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 11,339,088 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, ukupni depoziti Banke su na kraju juna tekuće godine na približnom nivou, odnosno, umanjeni su za 0.3% - videti sledeći grafikon.

Graf 5. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 41.01% i 23.35%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 32.62% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 6. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 30. jun 2019. godine

Valutnom strukturom depozita preovladavaju dinarski depoziti obzirom da imaju učešće od 57.66% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2018. godine: 55.91%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju i krajem prvog polugođa 2019. godine preovlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke.

7.12 Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju prvog polugodišta tekuće godine iznosila 45,416 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 45,883 hiljade dinara) i sastojala su se, pre svega, od rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u iznosu od 21,185 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 21,652 hiljade dinara), kao i od rezervisanja za otpremnine za penzije.

7.13 Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke su na dan 30. jun 2019. godine, iznosile 177,707 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 201,417 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine ostale obaveze Banke umanjene su za 11.8%. Struktura ostalih obaveza prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 44. Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	6,324	1,896
Ostale obaveze prema zaposlenima	19,392	12,024
Obaveze prema dobavljačima	12,114	7,064
Obaveze za dividende	2,266	11,256
Ostale obaveze u dinarima	72,632	105,005
Ostale obaveze u stranoj valuti	5,876	7,507
Razgraničeni prihodi od obračunatih kamata	45,911	42,619
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	13,192	14,046
Stanje na dan	177,707	201,417

3.4.

7.14 Kapital Banke

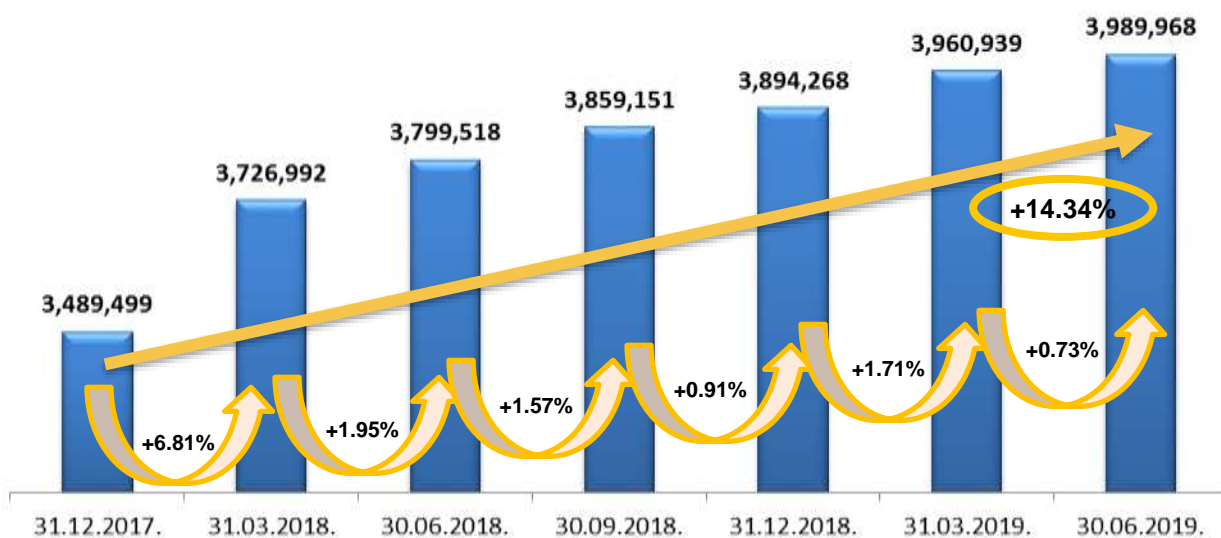
7.14.1 Struktura kapitala Banke

Sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 3,989,968 hiljada dinara (ili 33,838 hiljada evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2018. godine, kada je ukupan kapital Banke iznosio 3,894,268 hiljada dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke uvećana je za 95,700 hiljada dinara, ili za 2.5%, najviše, kao rezultat ostvarenog dobitka u izveštajnom periodu.

Tabela 45. Kapital Banke, stanje na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	80,530	-
Revalorizacione rezerve	742,433	742,433
Nerealizovani gubici po osnovu promene vrednosti HoV	(17,162)	(17,993)
Dobitak ranijih godina - neraspoređen	-	20,536
Gubitak ranijih godina	-	(396,284)
Dobitak / Gubitak	103,870	465,279
Stanje na dan	3,989,968	3,894,268

Graf 7. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu

7.14.2 Akcijski kapital

Na dan 30. jun 2019. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Akcijama Banke, na kraju prvog polugodišta tekuće godine, raspolaže ukupno 678 akcionara, od čega fizička lica imaju u vlasništvu oko 11.42% ukupnog kapitala Banke na isti dan.

Tabela 46. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Alta Pay Group d.o.o. Beograd	82,225	28.518%
SFRJ	15,362	5.328%
Alfa-Plam a.d. Vranje	14,415	4.999%
Danijela Đokić-Pavlica	14,415	4.999%
Telegroup d.o.o. Beograd	14,415	4.999%
Tinorex llc, SAD	14,415	4.999%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	11,878	4.120%
Convst a.d. Novi Sad - zbirni račun	10,718	3.717%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.590%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	9,901	3.434%
Caluks d.o.o., Beograd	9,640	3.343%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.992%
Ministarstvo finansija Republike Severna Makedonija	5,010	1.738%
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	4,056	1.407%
Union Banka d.d. Sarajevo, BiH	3,182	1.104%
Ostali (zbirno):	62,602	21.712%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 47. Akcije Banke, stanje na dan 30. jun 2019. godine

	30.06.2019.		31.03.2019.		31.12.2018.	
	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330		288,330	
Ukupan kapital	3,989,968,000	33,838,497	3,960,939,000	33,575,247	3,894,268,000	32,947,935
Knjigovodstvena vrednost	13,838	117	13,738	116	13,506	114
Tržišna vrednost	6,210	53	10,500	89	10,500	89
P/B racio	0.45		0.76		0.78	

7.14.3 Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 30. jun 2019. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

8 Vanbilansna evidencija Banke

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 30.06.2019. godine iznosi, bruto, 67,707,114 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, ukupna vanbilansna aktiva uvećana je za 24.2%.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje, na dan 30. jun 2019. godine, iznosi 5,162,610 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 4,757,193 hiljade dinara).

Tabela 48. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Primljena sredstva obezbeđenja	56,912,183	44,230,007
Poslovi u ime i za račun drugih pravnih lica	171,481	170,977
Garancije u dinarima	2,842,073	2,664,869
Garancije u stranoj valuti	601,026	561,397
Izdate garancije bez pravnog dejstva	594,538	613,080
Preuzete opozive obaveze	1,647,066	1,462,475
Preuzete neopozive obaveze	73,052	68,884
Derivati namenjeni zaš.od rizika u din. - svop	-	-
Derivati namenjeni zaš.od rizika u str.val. - svop kontra stav	-	-
Potraživanja za evidencionu kamatu	1,382,483	1,355,597
Repo poslovi	-	-
Druga vanbilansna aktiva u stranoj valuti - nostro akreditivi	-	-
Druga vanbilansna aktiva - loro garancije	105,296	2,364
Potraživanja u stranoj valuti od stranih banaka niske izvesnosti naplate	21	21
Otpisana finansijska sredstva	1,974,263	1,974,047
Druga vanbilansna aktiva - obveznice Republike Irak - treća lica	4,105	4,090
Druga vanbilansna aktiva	1,399,528	1,396,596
Stanje na dan	67,707,114	54,504,403

Obim garancijskog poslovanja Banke na kraju prvog polugodišta tekuće godine iznosi, bruto, 3,443,099 hiljada dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 5.09% (31. decembar 2018. godine: 3,226,266 hiljada dinara).

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 30.06.2019. godine iznosi 2,842,073 hiljade dinara (31. decembar 2018. godine: 2,664,869 hiljada dinara), i čini 82.5% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 601,026 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 561,397 hiljada dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate činidbene garancije u dinarima (55%), zatim slede izdate plative garancije u dinarima (27.6%) i izdate činidbene garancije u stranoj valuti (16.5%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 49. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
u dinarima		
Plative garancije		
Izdate plative garancije - za dobavljače	518,319	506,149
Izdate plative garancije - carinske	325,606	325,606
Izdate plative garancije - poreske	-	16,565
Izdate plative garancije za eksproprijaciju zemljišta	6,000	6,000
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. - kreditne	70,805	71,807
Izdate plative garancije za dobro izvršenje posla	-	20,231
Izdate plative garancije preduzetnicima	29,000	9,000
	949,730	955,358
Činidbene garancije		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	132,335	238,514
Izdate garancije za dobro izvršenje posla	1,322,649	1,274,788
Izdate licitacione garancije	177,949	58,925
Izdate garancije za dobro izvršenje posla u dinarima sa val.klauz.	198,270	77,885
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa u dinarima sa val.klauz.	61,140	36,542
Izdate licitacione garancije u dinarima sa val.klauz.	-	22,857
	1,892,343	1,709,511
	2,842,073	2,664,869
u stranoj valuti		
Plative garancije		
Izdate plative garancije	33,605	32,504
Činidbene garancije		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	2,090	-
Izdate licitacione garancije privrednim društvima	2,522	572
Izdate činidbene garancije	562,809	528,321
	567,421	528,893
	601,026	561,397
Stanje na dan	3,443,099	3,226,266

4.

9 Usluge Banke

9.1 Dinarski platni promet

Na dan 30.06.2019. godine ukupan broj korisnika platnih usluga bio je 850 (31.12.2018: 849), od čega 831 rezidenata (31.12.2018: 830) i 19 nerezidenata (31.12.2018: 19), što predstavlja skoro identično stanje broja korisnika u odnosu na ono sa kraja 2018. godine.

Tokom prvog polugodišta tekuće godine, preko računa Banke realizovan je ukupan bezgotovinski promet u iznosu od 175.76 mlrd. dinara kroz 151,445 transakcija. U odnosu na isti period 2018. godine, ostvareni promet je udvostručen, dok je broj realizovanih transakcija veći za 12,127, odnosno, za 8.7% (30.06.2018: promet u iznosu od 80 mlrd. dinara kroz 139,318 transakcija).

9.2 Devizni platni promet

Tokom izveštajnog perioda, ukupan obim prometa preko računa kod ino banaka iznosio je 137.63 mil. evra po osnovu priliva i 135.09 mil. evra po osnovu odliva.

Od ukupnog obima, deo prometa u iznosu od 28.4 mil. evra odnosio se na naloge za plaćanje prema inostranstvu po osnovu uvoza roba i usluga uključujući i transfere na druge domaće banke u stranoj valuti (30.06.2018: promet u iznosu od 18.52 mil. evra). U istom periodu vrednost loro doznaka iznosila je 23.34 mil. evra (30.06.2018: promet u iznosu od 24.74 mil. evra).

9.3 Devizne doznake

Nastavljena je poslovna saradnja sa australijskom kompanijom Beo-Export Australia PTY Limited na projektu „My land“ u vezi servisiranja doznaka fizičkih lica. Tokom prvog polugodišta 2019. godine servisirano je ukupno 1,936 doznaka u vrednosti od 698 hiljada evra, što predstavlja za 15.3% manji broj doznaka i za 10.9% niži obim u odnosu na isti period prethodne godine (30.06.2018: realizovano je 2,285 doznaka u iznosu od 784 hiljade evra).

9.4 Poslovanje sa stanovništvom

Računi građana i devizna štednja

Banka pored tekućih računa u svojoj ponudi ima i štedne i namenske račune koji obuhvataju dinarske štedne uloge po viđenju, oročene štedne uloge, namenske račune za kupoprodaju HoV, kao i namenske depozite za osnivanje privrednih društava.

Zaključno sa 30.06.2019. godine, ukupan broj tekućih računa građana iznosio je 2,422 (31.12.2018: 2,258).

Tokom prvog polugodišta 2019. godine otvoreno je 363 novih partija oročenih deviznih štednih uloga. Stanje ukupnih deviznih depozita po svim deviznim računima fizičkih lica na dan 30.06.2019. godine iznosi 26.13 mil. evra, što je za 3.1% više u odnosu na stanje ovih depozita sa kraja 2018. godine - videti sledeću tabelu.

Tabela 50. Devizni depoziti stanovništva, stanje na dan 30. jun 2019. godine

	u evrima			
	<u>30.06.2019.</u>	<u>Učešće u %</u>	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće u %</u>
Oročeni devizni štedni ulozi:				
do 3 meseca	545,773	2.09%	542,956	2.14%
do 6 meseci	642,041	2.46%	628,373	2.48%
do 12 meseci	8,616,987	32.98%	8,505,142	33.56%
do 24 meseca	10,608,048	40.60%	11,171,759	44.08%
do 36 meseci	1,024,080	3.92%	513,170	2.02%
	<u>21,436,929</u>	<u>82.04%</u>	<u>21,361,400</u>	<u>84.29%</u>
Transakcioni devizni računi	4,590,166	17.57%	3,915,306	15.45%
Ostali namenski devizni računi	104,305	0.40%	66,974	0.26%
Stanje na dan	<u>26,131,400</u>	<u>100.00%</u>	<u>25,343,680</u>	<u>100.00%</u>

Devizni platni promet fizičkih lica i menjački poslovi

Bezgotovinski promet u stranim valutama tokom prvog polugodišta 2019. godine iznosio je 1.5 mil. evra. Najveći promet devizne blagajne ostvaren je u evrima, dok su ostale valute manje zastupljene.

Ukupan promet devizne efektive po menjačkim poslovima u istom periodu, iznosio je u protivvrednosti 846 hiljada evra. Najveći broj menjačkih poslova obavljao se u evrima i iznosio je 98% ukupnih menjačkih poslova.

Poslovanje sa karticama i ostale usluge

Banka svojim klijentima, u okviru poslovanja sa platnim karticama, nudi:

- debitne kartice - DinaCard debitna i Visa Electron
- kreditne kartice - DinaCard kreditna i Visa Classic
- poslovne kartice - DinaCard poslovna i Visa Business
- internet kartice - Visa Virtuon

Na dan 30. jun 2019. godine stanje kreditiranja fizičkih lica po kreditnim karticama iznosi 23.57 mil. dinara.

Izdavanje sefova

Ukupan broj izdatih sefova na dan 30.06.2019. godine iznosio je 1,458 od 1,596 ugrađenih, što predstavlja popunjenost kapaciteta od 91.4%. Na ime naknade za zakup sefova ostvaren je ukupan prihod od 3.4 mil. dinara (neto po odbitku poreza).

9.5 Ogranci Banke

Na dan 30. jun 2019. godine, Banka u svom sastavu ima dva ogranka, ekspozituru „Lučani“ i istureni šalter „Singidunum“ u Beogradu.

Ekspozitura „Lučani“

Na kraju prvog polugodišta 2019. godine, Ekspozitura je ostvarila dobitak u iznosu od 11.72 mil. dinara, odnosno, ostvarila je za 31.6% bolji rezultat u odnosu na ostvareni rezultat sa kraja istog perioda 2018. godine (30.06.2018: dobitak 8.9 mil. dinara).

Istureni šalter „Singidunum“

Sa Univerzitetom „Singidunum“ zaključen je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. Na kraju prvog polugodišta tekuće godine, Šalter je ostvario gubitak u iznosu od 562 hiljade dinara (30.06.2018: gubitak 190 hiljada dinara).

10 Likvidnost Banke

10.1 Dinarska i devizna likvidnost Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno je utvrđivao visinu i strukturu primarne i sekundarne rezerve likvidnosti uzimajući u obzir zadovoljenje principa likvidnosti i principa rentabilnosti.

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 30. junom 2019. godine iznose ukupno 3.2 mlrd. dinara (31. decembar 2018. godine: 3.81 mlrd. dinara) - videti sledeći pregled.

Tabela 51. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 30.06.2019. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	30.06.2019.	Učešće	31.12.2018.	Učešće	% rasta / pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1,179,398	31.83%	906,685	21.07%	30.08%
Depoziti kod banaka	62,261	1.68%	1,228,293	28.54%	-94.93%
Obavezna rezerva	3,095	0.08%	271,559	6.31%	-98.86%
Viškovi likvidnih sredstava	1,960,000	52.89%	1,400,000	32.53%	40.00%
	3,204,755	86.48%	3,806,537	88.46%	-15.81%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	-	0.00%	-	0.00%	-
Državni zapisi RS	325,449	8.78%	321,073	7.46%	1.36%
Obveznice Republike Irak	175,622	4.74%	175,596	4.08%	0.02%
	501,071	13.52%	496,669	11.54%	0.89%
Stanje na dan	3,705,826	100.00%	4,303,205	100.00%	-13.88%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom prvog polugođa 2019. godine iznosilo je 647.8 mil. dinara i na višem je nivou od proseka stanja ovih sredstava tokom istog perioda prethodne godine (jan-jun 2018. godine: 523.91 mil. dinara).

Sa 30.06.2019. godine, dinarska obavezna rezerva iznosila je 609.43 mil. dinara. U odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine, dinarska obavezna rezerva umanjena je za 12.3% najviše usled manjeg iznosa dinarskih transakcionih depozita (31. decembar 2018. godine: 695.06 mil. dinara).

Na nivo dinarske obavezne rezerve značajan uticaj ima nivo i kretanje deviznih depozita, kao i promena kursa, obzirom da Banka ima obavezu da oko 7.5% od iznosa deviznih depozita izdvaja kao dinarsku obaveznu rezervu u dinarima.

Sa 30.06.2019. godine, devizna obavezna rezerva iznosila je 4.85 mil. evra i umanjena je za 8% u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine, najviše usled nižeg iznosa deviznih oročenih depozita (31. decembar 2018. godine: 5.26 mil. evra).

Prosečno učešće plasmana u viškove likvidnih sredstava kod NBS u ukupnim raspoloživim dinarskim likvidnim sredstvima u izveštajnom periodu iznosi 56%. Tokom izveštajnog perioda, kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava kod NBS nije korigovana i sa datumom 30.06.2019. godine iznosi 1.75% (31. decembar 2018. godine: 1.75%).

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS u prvom polugodištu 2019. godine obračunala ukupan prihod od kamata u iznosu od 3,693 hiljade dinara.

Banka je tokom prvog polugođa 2019. godine prosečno dnevno plasirala 804.67 mil. dinara u dnevne viškove likvidnosti i kredite za likvidnost drugim poslovnim bankama (jan-jun 2018: 338.19 mil. dinara). Tokom izveštajnog perioda, Banka nije imala plasmane u repo poslove sa Narodnom bankom Srbije (jan-jun 2018: 96.69 mil. dinara) - videti narednu tabelu.

Tabela 52. Prosečno dnevno stanje dinarskih plasmana u blagajničke zapise, viškove likvidnosti i plasmane drugim bankama do 7 dana

Period	Plasmani NBS		Plasmani drugim bankama do 7 dana	Ukupno
	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti		
Januar	-	272,258	574,129	846,387
Februar	-	144,286	531,429	675,714
Mart	-	385,484	571,581	957,065
April	-	330,167	248,933	579,100
Maj	-	299,032	-	299,032
Jun	-	1,263,500	209,000	1,472,500
Prosek	-	450,331	354,337	804,669

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom prvog polugođa 2019. godine.

Tabela 53. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom prvog polugođa 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 30. juna	
	Iznos	Učešće
Žiro-račun	647,801	43.16%
Gotovina	48,327	3.22%
Višak likvidnih sredstava	450,331	30.01%
Kreditni bankama	354,337	23.61%
Hartije od vrednosti NBS	-	0.00%
Ukupno	1,500,796	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	657,860	
Prosek transakcionih depozita u periodu	2,025,709	

Tokom izveštajnog perioda, prosečno stanje na ino-računima iznosilo je 5.23 mil. evra, što predstavlja umanjeње od 33.1% u odnosu na prosečno stanje ovih sredstava iz istog perioda prethodne godine (jan-jun 2018. godine: 7.82 mil. evra).

Banka je oročavala viškove deviznih likvidnih sredstava kod stranih i domaćih banaka na period od 1 do 7 dana po kamatnoj stopi koja se kretala od 1.50% do 2.25% za depozite u dolarima, kao i po stopi od 0.02% do 0.12% za depozite u evrima.

Tokom prvog polugođa 2019. godine, prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava izražen u evrima iznosio je 13.52 mil. i niži je za 38.7% u odnosu na nivo ovih sredstava iz istog perioda prethodne godine, kada je iznosio 22.05 mil. evra - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 54. Prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava Banke tokom prvog polugođa 2019. godine

	u mil. evra za period od 1. januara do 30. juna	
	2019.	Učešće
Ino-računi	5.23	38.68%
Oročena sredstva	2.02	14.94%
Efektiva	1.16	8.58%
Sredstva kod NBS	5.11	37.80%
Ukupno	13.52	100.00%

11 Izloženost Banke rizicima

11.1 Rizici kojima je Banka izložena

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima.

Banka je u svom poslovanju izložena sledećim rizicima:

- kreditni rizik;
- kreditno-devizni rizik;
- rizik likvidnosti;
- rezidualni rizik;
- tržišni rizici;
- operativni rizik;
- rizik koncentracije;
- rizik ulaganja;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- rizik zemlje;
- rizik izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane;
- strateški rizik;
- reputacioni rizik;
- rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom koje obuhvataju:

- stroge kriterijume selekcije dužnika;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja plasmana;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje plasmana;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija, a prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se redovno izveštava.

Kreditno - devizni rizik predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kursa dinara na finansijskom tržištu koja može imati uticaj na kreditnu sposobnost dužnika.

Banka kontinuirano prati i procenjuje izloženost kreditno - deviznom riziku. Povišen nivo deviznog rizika konstatuje se da postoji kod dužnika kod kojih se utvrdi da bi promena vrednosti domaće valute (apresijacija / depresijacija) dovela dužnika u situaciju značajnog opadanja kreditne sposobnosti, ili ukoliko Banka nije bila u mogućnosti da izvrši adekvatnu procenu izloženosti dužnika ovom riziku. Evidentirani kreditno - devizni rizik predstavlja jedan od osnovnih elemenata klasifikacije potraživanja Banke.

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

U okviru tržišnih rizika definisani su devizni rizik, cenovni rizici i robni rizik.

Devizni rizik je verovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled promene deviznih kurseva, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar na finansijski rezultat Banke.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke.

Cenovni rizici podrazumevaju sledeće vrste rizika:

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti javlja se usled promena kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik promene cena ovih hartija.

Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti – finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom. Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija.

Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjene za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne uključuje reputacioni i strateški rizik.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka

nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Rezidualni rizik je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje neadekvatno utiče na umanjenje svih rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik se može javiti kao posledica sledećih okolnosti:

- povraćaj robe ili proizvoda u osnovi komercijalnog ugovora prethodnog poverioca i dužnika;
- kvalitet robe ili proizvoda,
- obaveze prethodnog poverioca prema dužniku;
- odobreni rabati za plaćanja dužnika u kraćim vremenskim periodima i sl.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumentima kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka utvrđuje interne limite rizika koncentracije po pojedinim licima ili grupi povezanih lica, kao i agregatne limite na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka usklađuje svoje izloženosti sa propisanim regulatornim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema licu povezanom sa Bankom ne bude veća od 5% kapitala Banke, odnosno 25% kapitala Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Rizici ulaganja podrazumevaju rizike trajnih ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka obezbeđuje da ulaganje u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.

Kamatni rizik obuhvata:

- izloženost iz jednakih promena kamatnih stopa po različitim rokovima dospeća,
- izloženost iz nekorelisanih promena između različitih indeksa kamatnih stopa,
- izloženost iz nejednakih pomeranja kamatnih stopa u različitim periodima dospeća,
- izloženost iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije se redovno prati čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Rizik zemlje se, prema tome, izražava verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može biti u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema Banci, ili Banka neće biti u mogućnosti da naplati investicije u druga pravna lica ili hartije od vrednosti, zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika.

Rizik izmirenja / isporuke jeste rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija banke na te promene.

Ovaj rizik je stoga funkcija:

- strateških ciljeva Banke
- razvijene i usvojene poslovne strategije Banke za postizanje ciljeva,
- resursa angažovanih u postizanju ovih ciljeva i kvaliteta implementacije i
- materijalnih i nematerijalnih resursa potrebnih za izvršenje poslovnih strategija.

Pravni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjavanja ugovornih i zakonskih obaveza.

Rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

11.2 Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je na kraju prvog polugođa 2019. godine 29.04% i značajno je iznad nivoa bankarskog sektora koji je sa 30.09.2018. godine iznosio 22.8%. Kapital sa 30.06.2019. godine iznosi 3,861,901 hiljadu dinara i uvećan je za 13.8% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine usled raspoređivanja dela neraspoređene dobiti za 2018. godinu na celokupno pokriće gubitaka iz ranijih godina, kao i raspoređivanja dela dobiti na rezerve za pokriće gubitaka.

Tabela 55. Adekvatnost kapitala

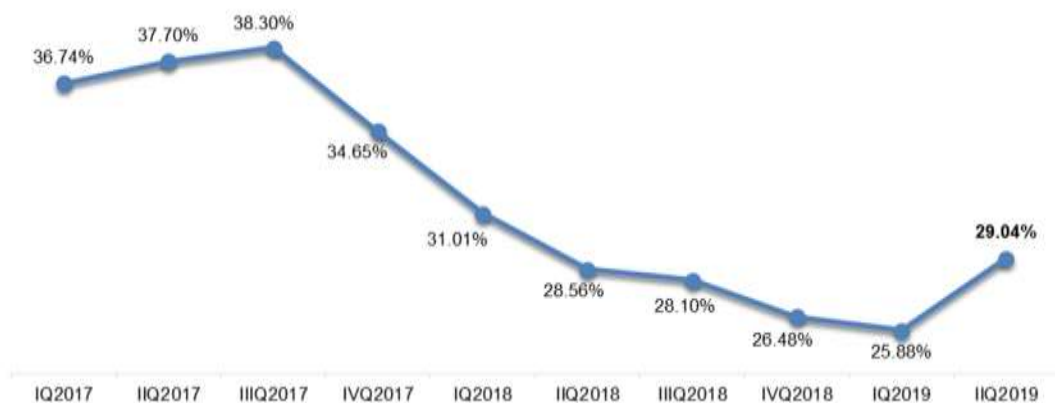
Pokazatelji	u hiljadama dinara						
	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.	31.12.2017.
Kapital	3,861,901	3,382,523	3,394,987	3,400,271	3,400,051	3,339,384	3,399,258
Ukupna rizična aktiva	13,299,656	13,069,817	12,822,121	12,101,885	11,906,172	10,769,553	9,810,730
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	29.04%	25.88%	26.48%	28.10%	28.56%	31.01%	34.65%

Tabela 56. Struktura kapitala Banke na dan 30. jun 2019. godine

Struktura kapitala Banke	u hiljadama dinara
	30.06.2019.
Upłaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	2,912,133
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164
Rezerve iz dobiti	80,530
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	746,657
Nerealizovani gubici	(21,386)
Nematerijalna ulaganja	(24,083)
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)
Osnovni kapital	3,861,901
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital	3,861,901

Tabela 57. Aktiva izložena uticaju rizika i kapitalni zahtevni na dan 30.06.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara	
	Iznos	Kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	11,957,543	956,603
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	307,200	24,576
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,034,913	82,793
Ukupna izloženost	13,299,656	1,063,972
Ukupan kapital	3,861,901	
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	29.04%	

Graf 8. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

11.3 Analiza izloženosti glavnim rizicima

11.3.1 Kreditni rizik

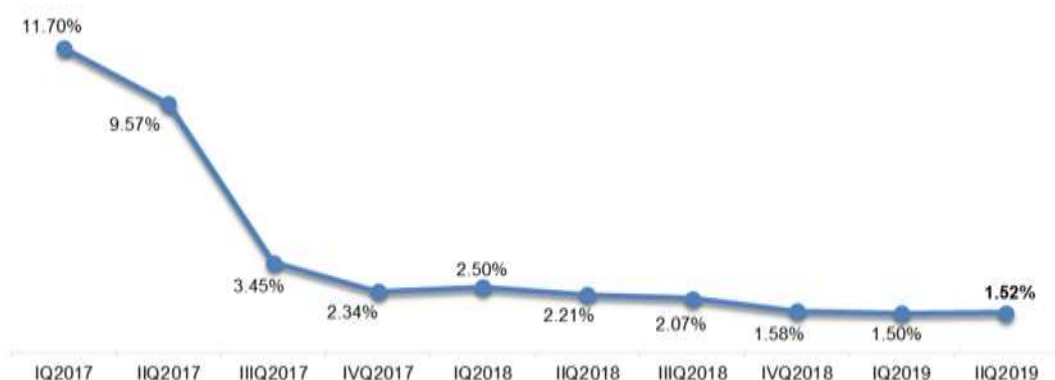
Sa stanjem na dan 30.06.2019. godine ukupna aktiva koja se klasifikuje (u bruto iskazu) iznosi 16,948,239 hiljada dinara, što predstavlja uvećanje od 0.96% u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine (31.12.2018: 16,786,523 hiljade dinara), najviše usled uvećanja iznosa vanbilansne aktive.

Tabela 58. Klasifikacija aktive sa stanjem na dan 30. jun 2019. godine

Oznaka klasifikacije	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Vanbilansna aktiva	Rezervisanja za gubitke	Ukupna aktiva	%	Prvoklasna sredstva obezbeđenja	Adekvatna sredstva obezbeđenja
A	3,101,397	17,498	1,681,742	2,229	4,783,139	28.22	721,419	1,599,347
B	3,376,215	59,215	1,604,459	3,801	4,980,674	29.39	-	1,240,347
V	4,574,258	85,540	1,395,120	8,883	5,969,378	35.22	-	684,162
G	456,030	16,467	479,528	5,925	935,558	5.52	-	-
D	277,729	57,205	1,760	346	279,489	1.65	-	-
Ukupno	11,785,629	235,926	5,162,610	21,185	16,948,239	100	721,419	3,523,856

u hiljadama dinara

Ukupna izdvajanja za pokriće kreditnog rizika (ispravke vrednosti, rezervisanja su na nivou od 1.52% vrednosti aktive koja se klasifikuje na dan 30.06.2019. godine - grafikon u prilogu.

Graf 9. Učešće izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u aktivi koja se klasifikuje

Na kraju prvog polugodišta tekuće godine, relativni iznos izdvajanja za pokriće kreditnog rizika je na neznatno nižem nivou u odnosu na nivo sa kraja prethodne godine (31.12.2018. godine: 1.58%).

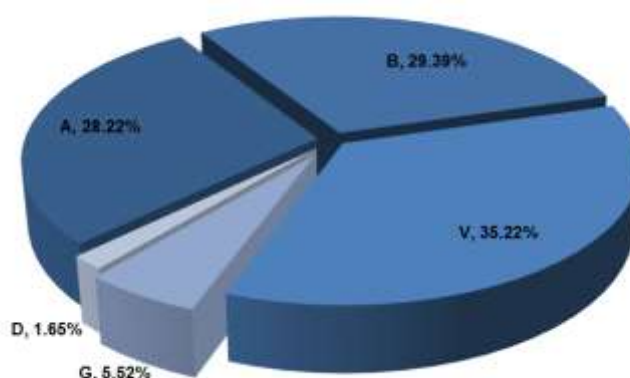
Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 59. Kvalitet aktive na nivou Banke

Period	Bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Osnovica za obračun posebne rezerve				
		Ukupno	A+B		V+G+D	
			Iznos	%	Iznos	%
30.06.2019.	16,948,239	14,091,673	7,831,568	55.58%	6,260,105	44.42%
31.03.2019.	17,461,386	14,340,115	8,517,642	59.40%	5,822,473	40.60%
31.12.2018.	16,786,523	13,972,007	8,158,470	58.39%	5,813,537	41.61%
30.09.2018.	15,559,028	13,049,403	7,989,147	61.22%	5,060,256	38.78%
30.06.2018.	15,185,582	12,294,610	7,804,287	63.48%	4,490,323	36.52%
31.03.2018.	13,769,672	11,510,654	7,717,763	67.05%	3,792,891	32.95%
31.12.2017.	12,304,421	10,237,936	6,743,837	65.87%	3,494,099	34.13%

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje (u bruto iznosu) sa 30.06.2019. godine plasmani sa niskim rizikom (A i B kategorija) učestvuju sa 57.61% i beleže rast od 0.41 procentna poena u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine (31.12.2018. godine: 57.20%). Učešće plasmana srednjeg rizika (V kategorija) iznosi 35.22% (31.12.2018. godine: 29.12%), dok učešće plasmana povišenog rizika (G i D kategorija) u ukupnoj klasifikovanoj aktivni iznosi 7.17% (31.12.2018. godine: 13.68%).

Graf 10. Stuktura kreditnog portfolija po kategorizaciji NBS sa stanjem na dan 30.06.2019. godine

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 32.35% učešća, kratkoročni krediti sa 21.25%, a zatim slede otkupi potraživanja u dinarima sa 17.10%, eskonti menica sa 11.64% i depoziti kod banaka sa 8.77%. Dospela potraživanja čine 3.79% učešća u ukupnim bilansnim aktivnostima Banke.

U okviru vanbilansnih aktivnosti Banke izloženih uticaju kreditnog rizika, najznačajniji deo aktivnosti Banke odnosio se na činidbene garancije (47.65%). Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze čine 27.64% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 30.06.2019. godine. Platve garancije predstavljaju 19.05% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 30.06.2019. godine.

Struktura bilansnih i vanbilansnih plasmana Banke koji se klasifikuju prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 60. Struktura bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju

u hiljadama dinara

Opis	30.06.2019.	% ukupne aktive	31.12.2018.	% ukupne aktive
Kratkoročni krediti	2,504,803	14.78%	2,560,624	15.25%
Dugoročni krediti	3,812,671	22.50%	3,373,597	20.10%
Dospela potraživanja	446,138	2.63%	235,786	1.40%
Depoziti kod banaka	1,033,498	6.10%	1,706,409	10.17%
Kamate i naknade	38,968	0.23%	2,260	0.01%
Kratkoročne HoV raspoložive za prodaju	7,686	0.05%	6,855	0.04%
Dugoročne HoV raspoložive za prodaju	176,240	1.04%	175,596	1.05%
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	480	0.00%	481	0.00%
Sredstva stečena naplatom potraživanja	49,448	0.29%	49,448	0.29%
Kratkoročne HoV koje se drže do dospeća - menice	1,371,889	8.09%	1,478,738	8.81%
Otkup potraživanja - dinari	2,015,565	11.89%	2,312,627	13.78%
Otkup potraživanja - strane valute	269,554	1.59%	53,728	0.32%
Ostala bilansna aktiva	58,691	0.35%	73,183	0.44%
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	11,785,629	69.01%	12,029,330	71.66%
Plative garancije	983,335	5.80%	987,861	5.88%
Činidbene garancije	2,459,763	14.51%	2,238,404	13.33%
Avali i akcepti menica	-	0.00%	-	0.00%
Nepokriveni akreditivi	-	0.00%	-	0.00%
Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviri	1,426,805	8.42%	1,459,291	8.69%
Neiskorišćene preuzete obaveze	292,706	1.73%	71,637	0.43%
Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	5,162,610	30.46%	4,757,193	28.34%
Ukupno	16,948,239	100.00%	16,786,523	100.00%

Sektorska struktura ukazuje da je najveći deo plasmana Banke alociran u Sektoru privrednih društava u kojem je vezano 67.41% ukupnog portfolija Banke, dok učešće plasmana Banke u Sektoru javnih preduzeća iznosi 13.73%.

Graf 11: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

Prosečna stopa ispravke vrednosti po bilansnoj aktivi na dan 30.06.2019. godine iznosi 2.00% (31.12.2018. godine: 2.03%), dok po vanbilansnim stavkama prosečna stopa rezervisanja iznosi 0.41% (31.12.2018. godine: 0.46%) - videti sledeću tabelu.

Tabela 61. Pregled aktive Banke koja se klasifikuje

Elementi	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	11,785,629	12,029,330
Bilansna aktiva sa statusom neizvršenja obaveza	208,650	207,711
Ukupna ispravka vrednosti po bilansnoj aktivi	235,926	244,384
Ispravka vrednosti plasmana sa statusom neizvršenja obaveza	57,159	48,662
Prosečna stopa ispravke vrednosti	2.00%	2.03%
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	5,162,610	4,757,193
Vanbilansne stavke sa statusom neizvršenja obaveza	729	482
Ukupan iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama	21,185	21,652
Iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama sa statusom neizvršenja obaveza	343	482
Prosečna stopa rezervisanja po vanbilansnim stavkama	0.41%	0.46%

NPL ratio učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih potraživanja po osnovu kredita) sa 30.06.2019. godine iznosi 2.16%, dok je ovaj ratio na nivou bankarskog sektora Srbije iznosio 6.4% sa 30.09.2018. godine², odnosno značajno je ispod proseka bankarskog sektora.

Na dan 30.06.2019. godine ukupni bruto problematični krediti bili su pokriveni sa 112.1% ispravkama vrednosti ukupnih kredita.

Graf 12. Kretanje NPL i NPE

Na dan 30.06.2019. godine NPE iznosi 209.38 mil. dinara, odnosno, 1.24% ukupne aktive koja se klasifikuje (31.12.2018. godine: 108.19 mil. dinara, odnosno, 1.24% ukupne aktive koja se klasifikuje).

² Izveštaj za III kvartal 2018. godine - Bankarski sektor u Srbiji

11.3.2 Kreditno-devizni rizik

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupnih plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika.

Tabela 62. Plasmani Banke klijentima izloženim povišenom nivou deviznog rizika

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Privredna društva - krediti	970,983	561,698
Privredna društva - eskontni poslovi	1,362,333	2,151,621
Strana lica - faktoring	269,393	53,309
Vanbilansne pozicije	1,118,522	986,635
Ukupno	3,721,231	3,753,263

U odnosu na 31.12.2018. godine došlo je do blagog umanjenja plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika za 0.85%, a kao posledica umanjenja eskontnih poslova.

11.3.3 Rizik likvidnosti

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije.

U skladu sa regulatornim zahtevima Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad 1.00 tj. iznad 0.70³. U cilju zaštite od rizika likvidnosti, Banka je utvrdila interne limite pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kada su obračunati kao proseci pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu.

Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke se tokom prvog polugođa tekuće godine kretao u rasponu od 1.11 do 2.92, dok se uži pokazatelj likvidnosti kretao u rasponu od 0.54 do 1.68. Na dan 30.06.2019. godine vrednost pokazatelja likvidnosti je bila 1.42, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.05.

Narodna banka Srbije je propisala izračunavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, koji se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke⁴ i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa⁵.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 100%, dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala i interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

Na dan 30.06.2019. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 119.73%, što je iznad i regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 30.06.2019. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

³ Prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti Narodne banke Srbije Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da

1. Pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 1 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.9 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.
2. Uži pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 0.7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.6 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.5 kada je obračunat za jedan radni dan.

⁴ Zaštitni sloj likvidnosti - iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

⁵ Stres je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, a koji mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana

Tabela 63: Ročna struktura aktive i obaveza sa 30.06.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara												Bez roka	Ukupno
	dospeli	do 7 d	8 - 15 d	16 - 30 d	31-90 d	91-180 d	181-365d	1 - 2 g	2 - 5 g	5 - 10g	10 - 15 g	15 - 20 g		
Aktiva														
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	2,177,063	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,095	2,180,158
Hartije od vrednosti	1	-	-	-	-	-	208,476	-	-	283,130	-	-	7,686	499,292
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,339	1,031,095	-	174,647	-	45,534	90,477	-	-	-	-	-	-	1,343,092
Kreditni i potraživanja od komitenata	419,487	364,985	143,227	636,101	1,421,843	2,147,383	2,487,745	1,261,074	758,058	134,098	92,456	58,628	-	9,925,086
Ostala aktiva	10,303	266	304	569	12,746	6,769	13,727	11,585	3,823	-	-	-	1,666,958	1,727,050
Ukupna aktiva	431,130	3,573,409	143,531	811,318	1,434,589	2,199,685	2,800,425	1,272,659	761,881	417,227	92,456	58,628	1,677,739	15,674,678
% Ukupna aktiva	2.75%	22.80%	0.92%	5.18%	9.15%	14.03%	17.87%	8.12%	4.86%	2.66%	0.59%	0.37%	10.70%	
Obaveze														
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.institucijama i centralnoj banci	1	48,661	-	-	3,000	-	-	-	-	-	-	-	44	51,707
Depoziti i ostale finans.obaveze prema drugim komitentima	39,979	788,568	38,915	181,756	851,354	2,029,994	3,093,721	4,029,063	181,127	18,604	884	-	40,019	11,293,984
Ostale obaveze i rezervisanja	20,575	-	-	2,201	20,869	3,390	2,828	53,511	7,143	-	-	-	228,503	339,020
Ukupne obaveze	60,555	837,229	38,915	183,956	875,223	2,033,384	3,096,549	4,082,574	188,270	18,604	884	-	268,566	11,684,710
% Ukupne obaveze	0.52%	7.17%	0.33%	1.57%	7.49%	17.40%	26.50%	34.94%	1.61%	0.16%	0.01%	0.00%	2.30%	
Disparitet	370,574	2,736,180	104,616	627,362	559,366	166,301	(296,124)	(2,809,914)	573,611	398,623	91,572	58,628	1,409,173	
Kumulativni disparitet	-	2,736,180	2,840,796	3,468,158	4,027,524	4,193,825	3,897,701	1,087,787	1,661,398	2,060,021	2,151,593	2,210,221	-	
Disparitet / Ukupna aktiva	2.36%	17.46%	0.67%	4.00%	3.57%	1.06%	(1.89%)	(17.93%)	3.66%	2.54%	0.58%	0.37%	8.99%	
Disparitet / Ukupne obaveze	3.17%	23.42%	0.90%	5.37%	4.79%	1.42%	(2.53%)	(24.05%)	4.91%	3.41%	0.78%	0.50%	12.06%	
Koeficijent osetljivosti	-	4.27	3.69	4.41	1.64	1.08	0.90	0.31	4.05	22.43	104.55	-	6.25	
Relativni disparitet	-	0.17	0.18	0.22	0.26	0.27	0.25	0.07	0.11	0.13	0.14	0.14	-	

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 64. Interni indikatori likvidnosti na dan 30. jun 2019. godine

Pokazatelji	Vrednost na dan
Promptna likvidnost (0-7)	10.24%
Likvidna sredstva (0-90)	11.36%
Vanbilansne obaveze	28.23%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

11.3.4 Rizici koncentracije

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke ima vrednost 5,552,502 hiljade dinara, što predstavlja 143.78% kapitala Banke sa 30.06.2019. godine.

Učešće velikih izloženosti u kapitalu umanjeno je u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, a najviše usled uvećanja iznosa kapitala po osnovu uključivanja dobiti iz prethodne godine u kapital.

Banka na dan 30.06.2019. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 65. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	143.78%	182.07%	166.45%	144.65%	109.34%	Max 400%

11.3.5 Rizici ulaganja

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, redovno se prate ulaganja Banke u cilju da se obezbedi da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, kao i da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Ukupni trajni ulozu Banke (ulozi u osnovna sredstva i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 30.06.2019. godine iznose 1,589,794 hiljade dinara i predstavljaju 41.17% kapitala Banke

Tabela 66. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	41.17%	46.60%	46.55%	46.67%	46.87%	Max 60%

11.3.6 Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke na dan 30.06.2019. godine iznosi 307,204 hiljade dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 7.95%.

Tabela 67. Pokazatelj deviznog rizika Banke

Datum	Otvorena pozicija										Otvorena pozicija	Pokazatelj deviznog rizika u %
	EUR		USD		CHF		ostale valute		Ukupno			
	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka		
30.06.2019.	104,846	-	202,358	-	-	6,078	-	2,226	307,204	8,304	307,204	7.95
31.03.2019.	123,529	-	193,031	-	-	5,609	-	2,558	316,560	8,167	316,560	9.36
31.12.2018.	30,630	-	195,987	-	-	5,387	-	2,760	226,617	8,147	226,617	6.68
30.09.2018.	-	95,309	187,119	-	-	2,322	-	2,619	187,119	100,250	187,119	5.50
30.06.2018.	273,595	-	234,824	-	-	2,262	-	1,359	508,419	3,621	508,419	14.95
31.03.2018.	9,328	-	272,035	-	-	983	7,716	-	289,079	983	289,079	8.66

Pokazatelj deviznog rizika se tokom prvog polugodišta tekuće godine kretao u rasponu od 5.49% do 13.43%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke, dok je interni limit iznosio 15% u odnosu na kapital banke.

U prvom polugođu 2019. godine ostvaren je dobitak po osnovu kursnih razlika (bez revalorizovanih kursnih razlika) u iznosu od 5,956 hiljada dinara.

Tabela 68. VaR neto otvorene devizne pozicije

Valutni VaR	u hiljadama dinara			
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	Maksimalni VaR
30.06.2019.	4,877	6,145	3,190	12,347
31.03.2019.	4,549	7,363	112	13,798
31.12.2018.	5,647	6,554	112	13,798
30.09.2018.	6,464	5,662	112	13,798
30.06.2018.	12,050	4,557	112	13,798
31.03.2018.	489	2,798	489	5,100

Prema podacima na dan 30.06.2019. godine, a imajući u vidu kretanje deviznih pariteta valuta na domaćem tržištu u prethodnih 12 meseci, odnosno promene vrednosti korpe valuta i njihovih korelacija, Banka je izložena riziku desetodnevno gubitka vrednosti u iznosu od 4,877 hiljada dinara.

11.3.7 Cenovni rizik

Banka je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja. Na dan 30.06.2019. godine Banka nije raspolagala tržišnim portfolijem.

Tabela 69. Struktura knjige trgovanja Banke

Pozicija	u hiljadama dinara					
	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	30.09.2018.	30.06.2018.	31.03.2018.
	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost	Vrednost
Investicione jedinice	-	-	-	10,090	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-	-
FWD / Swap	-	-	-	-	-	72
Ukupno	-	-	-	10,090	-	72

11.3.8 Kamatni rizik

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje materijalno neznacajan. Bruto kamatno osetljiva sredstva i obaveze su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Tabela 70. GAP analiza bruto kamatno osetljive aktive i obaveza na dan 30.06.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara							Ukupno
	do 1 m	1-3 m	3-6 m	6-12 m	1-5 g	5-10 g	preko 10 g	
RSD								
Aktiva	3,274,763	1,238,601	1,976,110	1,991,506	276,003	3,475	-	8,760,458
Obaveze	5,417,473	145,818	598,743	47,610	5,711	-	-	6,215,355
Disparitet	(2,142,710)	1,092,783	1,377,367	1,943,896	270,292	3,475	-	2,545,103
Kumulativni disparitet	(2,142,710)	(1,049,927)	327,440	2,271,336	2,541,628	2,545,103	2,545,103	
Koeficijent osetljivosti	0.60	8.49	3.30	41.83	48.32	-	-	
Relativni disparitet	(0.24)	(0.12)	0.04	0.26	0.29	0.29	0.29	
EUR								
Aktiva	348,169	286,842	210,683	515,088	1,729,406	242,125	153,150	3,485,463
Obaveze	653,908	303,816	651,612	944,074	799,904	9,363	884	3,363,560
Disparitet	(305,739)	(16,974)	(440,929)	(428,985)	929,502	232,762	152,265	121,903
Kumulativni disparitet	(305,739)	(322,713)	(763,642)	(1,192,627)	(263,125)	(30,363)	121,903	
Koeficijent osetljivosti	0.53	0.94	0.32	0.55	2.16	25.86	173.18	
Relativni disparitet	(0.09)	(0.09)	(0.22)	(0.34)	(0.08)	(0.01)	0.03	
USD								
Aktiva	62,261	-	51,884	208,846	-	176,240	-	499,231
Obaveze	17,606	429	20,992	140,196	1,492	-	-	180,715
Disparitet	44,655	(429)	30,893	68,650	(1,492)	176,240	-	318,516
Kumulativni disparitet	44,655	44,226	75,119	143,769	142,276	318,516	318,516	
Koeficijent osetljivosti	3.54	-	2.47	1.49	-	-	-	
Relativni disparitet	0.09	0.09	0.15	0.29	0.28	0.64	0.64	
UKUPNO								
Aktiva	3,685,194	1,525,443	2,238,677	2,715,441	2,005,409	421,839	153,150	12,745,152
Obaveze	6,088,987	450,063	1,271,346	1,131,880	807,108	9,363	884	9,759,631
Disparitet	(2,403,793)	1,075,380	967,330	1,583,561	1,198,301	412,476	152,265	2,985,521
Kumulativni disparitet	(2,403,793)	(1,328,413)	(361,083)	1,222,478	2,420,779	2,833,256	2,985,521	
Koeficijent osetljivosti	0.61	3.39	1.76	2.40	2.48	-	173.18	
Relativni disparitet	(0.19)	(0.10)	(0.03)	0.10	0.19	0.22	0.23	

Iz podataka u tabeli evidentiraju se pozitivni dispariteti kamatno osetljive aktive u odnosu na kamatno osetljivu pasivu u dinarima u svim ročnim okvirima osim ročnog okvira do 1 meseca, kao i pozitivni kumulativni dispariteti u svim ročnim grupama, osim ročnih okvira do 3 meseca.

Kod poslovanja u evrima, beleže se negativni dispariteti kamatno osetljive aktive i obaveza u ročnim okvirima od 1 do 12 meseci, što za rezultat ima i negativne kumulativne disparitete u svim ročnim grupama do 10 godina u ovoj valuti.

Kod poslovanja u dolarima, evidentiraju se negativni dispariteti u ročnim okvirima od 1 do 3 meseca i od 1 do 5 godina, kao i pozitivni kumulativni dispariteti u svim ročnim okvirima u ovoj valuti.

11.3.9 Rizik zemlje

Banka je u svojim plasmanima sa 30.06.2019. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Italija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Irak, Tunis, Rusija i Nemačka. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige.

U ukupnim rizičnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 1,508,933 hiljade dinara u bruto iznosu, od čega se 42.02% odnosi na Italiju, 22.39% na Austriju, 14.43% na Bosnu i Hercegovinu i 11.99% na Irak.

Tabela 71. Izloženost Banke po zemljama

Zemlja	u hiljadama dinara			
	Bruto izloženost na dan 30.06.2019.	Učešće	Procenat od kapitala	Bruto izloženost na dan 31.12.2018.
Austrija	337,867	22.39%	8.75%	1,516
Belgija	178	0.01%	0.00%	179
Bosna i Hercegovina	217,669	14.43%	5.64%	2,033
Francuska	-	0.00%	0.00%	96,265
Irak	180,908	11.99%	4.68%	180,247
Italija	633,981	42.02%	16.42%	550,934
Severna Makedonija	152	0.01%	0.00%	152
Nemačka	36,468	2.42%	0.94%	54,324
Rusija	42,636	2.83%	1.10%	4,747
Singapur	2,015	0.13%	0.05%	511
Tunis	57,058	3.78%	1.48%	59,016
Ukupno	1,508,933	100.00%	38.38%	949,923

12 Ostale aktivnosti Banke

12.1 Usklađenost poslovanja

Tokom izveštajnog perioda najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za usklađenost poslovanja bila je realizacija poslova u vezi usklađivanja internih akata sa izmenama i dopunama regulatornog okvira za poslovanje Banke.

Aktivnosti organizacionog dela za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke podeljene su u dva segmenta i to na aktivnosti po pitanju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke.

12.2

Aktivnosti na sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma

Svakodnevno se prate transakcije koje se obavljaju u Banci. Tokom prvog polugodišta 2019. godine:

- prijavljivane su Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) transakcije preko 15,000 evra u gotovom novcu;
- odgovorano je na upite USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za fizička lica i pravna lica.

Aktivnosti na kontroli usklađenosti poslovanja Banke

Tokom izveštajnog perioda:

- po objavljivanju u Službenom glasniku RS, dostavljali su se izveštaji i informacije o novim propisima;
- usklađivan je veći broj unutrašnjih opštih akata u skladu sa novim propisima.

Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja, prema postojećoj Metodologiji Banke, identifikuje se, meri i kontroliše krajem svake godine, na osnovu samoprocene mogućnosti nastupanja, izvršene od strane direktora organizacionih delova Banke.

Na osnovu poslednje sprovedene procene verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja može se konstatovati da se preko 89% ocena mogućnosti nastupanja rizika od finansijskog gubitka i reputacionog rizika kretala u rasponu od "veoma malog" do "srednjeg", a za rizik od sankcija regulatornog tela 95%. Izloženost rizicima usklađenosti poslovanja je predmet redovnog izveštavanja u Banci.

Banka redovno vrši evidentiranje nastalih rizika usklađenosti poslovanja. Pored redovnog izveštavanja, u slučaju kada se proceni da nedostaci koji su utvrđeni prilikom vršenja kontrole mogu da imaju za posledicu nastupanje rizika, o istima se vanredno i promptno izveštavaju organi upravljanja Banke. Tokom izveštajnog perioda nije bilo potrebe da se organi upravljanja Banke izveštavaju o pojavi prethodno navedenih rizika.

12.3 Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Banka se u značajnoj meri oslanja na informacione tehnologije u sprovođenju korporativnih odluka i dostizanju strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Banka je uspostavila organizacionu strukturu koja joj omogućava da na adekvatan način upravlja informacionim sistemom. Sektor informaciono komunikacionih tehnologija (SIKT) je organizacioni deo Banke čiji je zadatak da upravlja informacionim sistemom Banke, da upravlja rizicima u oblasti informacione bezbednosti, da kroz obavljanje poslova i odgovornosti zaposlenih vrši zaštitu informacionih dobara, odnosno sredstava i imovine za nadzor nad poslovnim procesima od značaja za informacionu bezbednost.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za sistem i komunikacionu podršku odgovoran je za upravljanje informaciono komunikacionim sistemom Banke i vodi računa o njegovoj sigurnosti i zaštiti. Obezbeđuje funkcionisanje Internet sistema i komunikacije elektronske pošte i antivirus zaštitu informacionog sistema. Pored toga projektuje i implementira izmene, poboljšanja i zamenu hardverskih i komunikacionih resursa.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za razvoj i softversku podršku nadležan je za obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema Banke u pogledu razvoja, unapređenja, nabavke i održavanja bankarskog i drugih aplikativnih softvera i podrške zaposlenima. U okviru istog se obavljaju i funkcije održavanja tako da funkcije razvoja i održavanja nisu potpuno razdvojene.

Prema strukturi izvršenih aplikativnih zahteva i intervencija tokom izveštajnog perioda može se konstatovati da su rešavanja aplikativnih zahteva, kao i izrada eksternih i internih izveštaja prioritetan posao nadležnog organizacionog dela za razvoj i softversku podršku.

Elektronsko bankarstvo i kartičarstvo

Banka koristi sisteme elektronskog bankarstva i usluge servisnog centra kompanija Assecos SEE i Halcom kako bi svojim klijentima omogućila bolju uslugu i dostupnost na svakom mestu. Obzirom da Banka nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata ovo je jedini način da se Banka približi svojim klijentima i omogućiti im da koriste usluge Banke i raspolažu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je u izveštajnom periodu dostigao procenat od 88.71%.

Integrirani sistem menadžmenta

Zbog potrebe za kontinuiranom kontrolom primene zahteva standarda u procesima, odnosno, organizacionim delovima, prati se ispunjenje zahteva standarda koji se odnose na pravilnu primenu usvojenih procedura i uputstava, otklanjanje uočenih neusaglašenosti u internim aktima Banke, sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, unapređenja, obuke i edukaciju zaposlenih, kao i postupanje u vezi sa usvojenim aktima koji se odnose na bezbednost informacija i zaštitu životne sredine. Imajući u vidu neophodnost praćenja, usaglašavanja i primene zakonske regulative i odluka nadležnih organa potvrđena je puna posvećenost najvišeg rukovodstva u sprovođenju zahteva standarda donošenjem odgovarajućih odluka.

Tokom marta 2019. godine Banka je od strane sertifikacionog tela DAS SEE iz Velike Britanije dobila potvrdu resertifikacije Integriranog sistema menadžmenta (ISM) za tri standarda i to: ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine. Novi sertifikati su izdati na tri godine i važe do marta 2021. godine. Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da je primena Integriranog sistema menadžmenta na najvišem nivou, sa preporukom da se održi na istom nivou primene, a preporuke koje su iznete date su u cilju kontinuiranog unapređenja sistema.

12.4 Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 30.06.2019. godine, ukupni loši plasmani Banke se odnose na potraživanja od 37 dužnika, od čega 17 dužnika pravnih lica i 20 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na kraju izveštajnog perioda dugovali ukupno 209.38 mil. dinara.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke, po stanju na dan 30.06.2019. godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od 206.75 mil. dinara
- fizičkih lica iznos od 2.63 mil. dinara

Pored navedenog portfolija, nastavljeni su postupci u cilju naplate i od 27 klijenata pravnih lica i od 34 klijenta fizičkih lica za koje su organi Banke, u prethodnom periodu, odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, vode se postupci naplate protiv 21 fizičkog lica koji su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima.

Tabela 72. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

		u hiljadama dinara	
Osnov plaćanja	Iznos	Broj klijenata	
Pravna lica			
naplata od strane suda	131	1	
prodaja potraživanja Banke	4,156	1	
uplata iz stečaja	1,851	2	
uplata iz UPPR-a	270	1	
prodaja založene opreme	144	1	
izdavanje u zakup nepokretnosti	355	1	
uplata lica povezanih sa dužnikom	1,281	3	
naplata od strane izvršitelja	455	1	
Ukupno pravna lica	9,002	11	
Fizička lica			
naplata od strane suda	28	1	
naplata od strane izvršitelja	134	5	
uplata dužnika	490	6	
izdavanje u zakup nepokretnosti	390	1	
prodaja nepokretnosti u vlasništvu Banke	6,169	1	
uplata lica povezanih sa dužnikom	258	2	
Ukupno fizička lica	7,469	16	
Ukupno	16,471	27	

Tokom izveštajnog perioda ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 16.47 mil. dinara.

12.5 Finansijska saradnja sa inostranstvom

Tokom izveštajnog perioda, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika / garanta.

12.6 Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

12.7 Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom prvog polugodišta 2019. godine, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora Srbija, uključujući i angažovanje u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost (KDO) u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi deseti izveštaj o napretku Banke. U izveštaju se detaljno elaboriraju aktivnosti Banke u okviru napredne faze primene principa korporativne društvene odgovornosti na eksternom i internom nivou.

Novim izveštajem o napretku predstavljen je dalji napredak u izgradnji profila Banke kao odgovornog poslovnog subjekta koji na unutrašnjem i eksternom planu doprinosi održivom razvoju, ali i napredak koji se odvija kroz normativno unapređenje materije koja je povezana sa društveno odgovornim poslovanjem i konkretne aktivnosti kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora i novi ciljevi održivog razvoja.

12.8 Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U cilju doprinosa zaštiti čovekove okoline i ekoloških staništa, Banka i tokom 2019. godine planira nastavak saradnje sa specijalnim rezervatom prirode Rezervat „Uvac“ d.o.o., Nova Varoš.

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine) čime se dugoročno opredelila za poštovanje osnovnih principa menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine.

Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

Implementacija ISO standarda

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2013. Tokom marta tekuće godine, Banka je od strane sertifikacionog tela dobila potvrdu resertifikacije Integrisanog sistema menadžmenta

Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

Kontinuirano se prati izvršavanje zahteva sva tri ISO standarda tako što se sprovode sledeće aktivnosti:

- sva nova dokumentacija, kao i ažuriranje postojeće dokumentacije se usklađuje sa zahtevima standarda u skladu sa odgovarajućim procedurama;
- zaposleni se upućuju na obuke, stručna usavršavanja, seminare i omogućeno im je praćenje stručne literature u skladu sa odgovarajućom internom regulativom;
- vrši se kontrola neusaglašenosti i prijavljivanje incidenata u skladu sa predmetnim procedurama;
- sprovode se zahtevi ISMS standarda koji se odnose na sigurnost informacija;
- sprovode se zahtevi EMS standarda u vezi odlaganja otpada, štednje energetske resursa i ostalih aspekata i uticaja na životnu sredinu u skladu sa odgovarajućim procedurama.

U skladu sa Poslovnikom integriranog menadžmenta, kao i u skladu sa svojim odgovornostima i ovlašćenjima, Predstavnik rukovodstva za kvalitet vrši redovan nadzor i daje instrukcije u vezi sprovođenja zahteva sva tri standarda i obezbeđuje poštovanje usvojenih Politika kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine.

13 Pregled pravila korporativnog upravljanja

U razvoju principa korporativnog upravljanja koje primenjuje u svom radu, Banka se oslanja na važeće zakonske okvire, pravila i propise, svoj međunarodni razvoj, kao i na interne korporativne vrednosti.

Pravila korporativnog upravljanja Banke su sumirana u Kodeksu korporativnog upravljanja koji je objavljen na internet prezentaciji Banke.

Osnovna pravila korporativnog upravljanja Banke odnose se na:

- punu zaštitu prava akcionara Banke;
- jasno definisane nadležnosti i dužnosti članova Upravnog odbora i Skupštine akcionara Banke;
- profesionalne i lične kvalitete članova IO Banke;
- sprovođenju poslova nadzora i kontrole, kao procesa koji zajednički, u okviru svojih nadležnosti, sprovode Upravni odbor i nadzorni organ društva;
- nezavisnu eksternu reviziju poslovanja, u skladu sa Odlukom o izboru nezavisnog revizora društva koju donosi Skupština na predlog Upravnog odbora Banke;
- usvojenim opštim aktima Banke kojima se implementira takvo interno regulatorno okruženje koje omogućuje da Banka svoju organizaciju i poslovanje uređuje u skladu sa sopstvenim potrebama i specifičnostima delatnosti koje obavlja, te standardima najbolje prakse;
- jasnu, pisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja Banke, koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa i javnosti;
- javnu dostupnost svih materijalnih informacija u okviru finansijskih i poslovnih izveštaja, kao i blagovremeno izveštavanje javnosti o svim materijalnim informacijama po pitanju bitnih događaja.

Osnovni definisani strateški ciljevi Banke za period od 2019. do 2023. godine su:

- očuvanje statusa stabilne i ugledne finansijske institucije univerzalne orijentacije;
- očuvanje poverenja svih svojih klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja;
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata, kako korporativnih, tako i malih i srednjih preduzeća, pogotovu onih izvozne orijentacije;
- ostvarivanje sinergije poslovanja i rasta, maksimiziranjem saradnje sa svojim klijentima;
- podsticanje efikasnosti rada i tržišne specijalizacije;
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje;
- jačanje kapitalne osnove kroz kontinuirano ostvarenje dobiti;
- dalji rast obima bilansne aktive i iznosa depozita;
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Srbije;
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata putem proaktivnih marketing aktivnosti;
- aktivan menadžement kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana;
- aktivno upravljanje lošim plasmanima;
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke.

U funkciji realizacije prethodno navedenih strateških ciljeva Banka će razvijati moderan sistem praćenja i unapređenja poslovanja sa aspekta procene izloženosti rizicima, uz pravovremeno i adekvatno reagovanje uvođenjem korektivnih mera, a što podrazumeva i permanentnu edukaciju zaposlenih u cilju potpunog razumevanja procesa upravljanja rizicima, primenu dobrog korporativnog upravljanja, kao i redovne komunikacije sa rukovodstvom Banke.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisiće, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

14 Poslovanje sa povezanim licima

Stanja potraživanja i obaveza na dan 30. jun 2019. godine i 31. decembar 2018. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 73. Potraživanja i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

	u hiljadama dinara	
	30.06.2019.	31.12.2018.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	734,910	1,232,608
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(8,361)	(12,949)
	726,549	1,219,659
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	14,658	10,494
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(339)	(655)
	14,319	9,839
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	611	4,605
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(3)	(55)
	608	4,550
Plasmani, neto	741,477	1,234,048
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	806,455	1,175,319
Depoziti rukovodstva Banke	79,156	68,834
Depoziti ostalih povezanih lica	19,278	22,379
	904,890	1,266,532
Izdane garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,059,856	1,199,031
Rukovodstvo Banke	1,473	1,360
Ostala povezana lica	31	674
	1,061,360	1,201,065

15 Razvoj Banke u narednom periodu

15.1 Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka će realizovati kroz sledeće aktivnosti:

- razvijanjem stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima;
- daljom izgradnjom sistema poslovnosti, odgovornosti i visoke profesionalnosti u odnosima sa klijentima;
- korišćenjem svih svojih raspoloživih resursa u cilju unapređenja postojećih poslova i uvođenja i razvoja novih usluga, kao i specijalizacije usluga koje će biti fokusirane na potrebe individualnih klijenata;
- implementacijom efikasnog poslovanja;
- jačanjem finansijske podrške malim i srednjim preduzećima i izvoznicima;
- kontinuiranim upravljanjem rizicima, uz održavanje visoke likvidnosti i finansijske stabilnosti Banke;
- menadžmentom kreditnog portfolija, kroz povećanje broja i diversifikaciju plasmana klijentima Banke uz prateće povećanje obima platnog prometa i ostvarenog prihoda od naknada i provizija;
- intenzivnim monitoringom i naplatom kredita u cilju održavanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- daljim aktivnim upravljanjem lošim plasmanima i naplatom dospelih potraživanja iz prethodnih godina koja se nalaze u statusu neizmirenja;
- rastom plasmana u instrumente finansijskog tržišta, kroz ulaganje u nove proizvode;
- daljom diversifikacijom depozita kroz poboljšanje ročnosti i stabilizaciju cena izvora sredstava uz istovremeno očuvanje nivoa postojećih depozita;
- racionalizacijom poslovanja, u delu upravljanja operativnim rashodima poslovanja, uz kontinuirano praćenje i analizu troškova;
- razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- kontinuiranim održavanjem i unapređenjem informacionog sistema Banke;
- povlačenjem potencijalnih kreditnih linija, namenjenih, prvenstveno, razvoju malih i srednjih preduzeća i podsticanju izvoza;
- unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

15.2 Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2019. do 2023. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike;
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa;
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke;
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva;
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju;
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

15.3 Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2019. godini

U skladu sa strateškim ciljevima Banke, Poslovna politika za 2019. godinu zasnovana je na poštovanju osnovnih principa bankarskog poslovanja, uz potpunu zaštitu interesa akcionara. S tim u vezi, u obavljanju poslovnih aktivnosti Banka će se pridržavati:

- principa efikasnosti i kvaliteta usluga, kao osnovne pretpostavke za unapređenje poslovanja Banke;
- principa likvidnosti, sa ciljem ostvarenja stabilne likvidne pozicije Banke, kroz jačanje dugoročnih i sopstvenih izvora sredstava i izmenu strukture depozitnog potencijala;
- principa sigurnosti i solventnosti, na bazi usklađivanja ročne strukture obaveza i potraživanja;
- principa profitabilnosti i rentabilnosti, koji ostaju i u narednom periodu jedni od bitnijih principa poslovanja Banke.

Polazeći od prethodnog, kao osnovni ciljevi Poslovne politike Banke u 2019. godini definisani su:

- održavanje kontinuiteta profitabilnosti poslovanja i ostvarenje planirane dobiti;
- kontinuirano indentifikovanje, merenje i procenjivanje rizika i upravljanje rizicima na način koji će omogućiti rast i razvoj Banke, uz održavanje prihvatljivog nivoa rizičnosti definisanog Strategijom upravljanja rizicima;
- nastavak preduzimanja svih raspoloživih mera u naplati potraživanja iz ranijih godina Banke;
- održavanje realnog rasta obima poslovne aktivnosti u skladu sa ograničenjima vezanim za preovlađujuće trendove na tržištu i poslovanje uz potpuno ostvarenje načela likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti i svođenje mogućih rizika na optimalni nivo;
- uvećanje učešća visoko kamatonosne aktive u ukupnom bilansu, uz održavanje optimalne likvidnosti;
- unapređenje i značajan rast kreditnog portfolija, privlačenjem novih klijenata kroz unapređenje postojećih i razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga uz visok nivo odgovornosti u postupku odobravanja kredita i učešća u ostalim vidovima finansiranja, uz striktno poštovanje postupaka i kriterijuma upravljanja bankarskim rizicima. S tim u vezi, Banka će težiti povećanju broja klijenta, smanjenju koncentracije i diversifikaciji plasmana;
- dalji razvoj poslova sa fizičkim licima, kroz aktivniju ponudu bankarskih proizvoda, sa ciljem rasta i diversifikacije plasmana;
- razvijanje poslovanja u korporativnom sektoru u cilju, pre svega, zadržavanja i vezivanja na duži rok postojećih klijenata, širenja broja velikih korporativnih klijenata, kao i malih i srednjih preduzeća;
- razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga u poslovanju sa malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i stanovništvom;
- održavanje restriktivnog pristupa u delu troškovne politike Banke (efikasno upravljanje jednako kamatonosnim i nekamatonosnim rashodima);
- postizanje stabilnosti izvora sredstava;
- unapređenje efikasnosti u korišćenju unutrašnjih potencijala Banke;
- rast kreditnog potencijala Banke i angažovanje na, u skladu sa potrebama, mogućem otvaranju kreditnih linija kod stranih banaka i međunarodnih organizacija;
- nastavak intenzivnih aktivnosti u delu garancijskog poslovanja Banke;
- rast obima elektronskog platnog prometa, kao i povećanje broja klijenata u dinarskom i deviznom platnom prometu i povećanje broja korisnika usluga platnih kartica Banke;
- dalje unapređenje organizacije i kadrovske strukture (kojom je omogućena odvojenost funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika) sa ciljem mogućnosti procene i merenja efekata rada organizacionih jedinica, kao osnove za utvrđivanja zarada zaposlenih;
- stimulatивно nagrađivanje zaposlenih u određenim organizacionim jedinicama Banke, rukovodilaca i drugih lica na ime procenjenog učešća - doprinosa u ostvarivanju odluka Skupštine Banke i postavljenih ciljeva poslovanja;
- unapređenje kvaliteta rada i obezbeđenje daljeg stručnog usavršavanja zaposlenih u Banci, kroz poslovne treninge, kurseve, savetovanja i druge vidove stručnog usavršavanja i obrazovanja.

Ciljevi poslovne politike Banke za 2019. godinu kvantifikovani su u pregledu pozicija, koje su prikazane u sledećim tabelama.

Tabela 74. Projekcija neto bilansa stanja Banke na dan 31.12.2019. godine

	u hiljadama dinara
	31.12.2019.
Aktiva	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,371,101
Hartije od vrednosti	500,517
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,115,999
Kredit i potraživanja od komitenata	10,065,145
Investicije u zavisna društva	114
Nematerijalna imovina	29,283
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,295,931
Investicione nekretnine	253,176
Tekuća poreska sredstva	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051
Ostala sredstva	70,723
Ukupno aktiva	15,737,483
Pasiva	
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	83,766
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	11,185,844
Rezervisanja	47,039
Odložene poreske obaveze	125,075
Ostale obaveze	200,792
Ukupno obaveze	11,642,515
Kapital	4,094,968
Ukupno pasiva	15,737,483

Tabela 75. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara
	<u>31.12.2019.</u>
Prihodi od kamata	720,669
Rashodi od kamata	<u>158,581</u>
Neto prihod po osnovu kamata	562,089
Prihodi od naknada i provizija	144,175
Rashodi naknada i provizija	<u>18,146</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	126,029
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	24,000
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	29,820
Ostali poslovni prihodi	26,325
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	267,531
Troškovi amortizacije	31,999
Ostali prihodi	180
Ostali rashodi	<u>259,659</u>
Rezultat - dobitak pre poreza	<u>209,254</u>

16. Događaji nakon protoka poslovne godine

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

izveštaj pripremio:

rukovodilac Odeljenja

Nemanja Milenković

član IO

Slobodan Lečić

IZVRŠNI ODBOR

Broj: 6450/2019

Beograd, 30.08.2019. godine

Na osnovu člana 52. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd, saglasio se i

IZJAVLJUJE

Prema našem najboljem saznanju, polugodišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu Banke.

Polugodišnji finansijski izveštaji JUBMES banke a.d. Beograd za period od 01.01.2019. do 30.06.2019. godine, nisu revidirani.

Tatjana Savić, rukovodilac
Odeljenja finansija i izveštavanja

dr Miloš Vujhović, predsednik

Slobodan Lečić, član

